DIJK EN WAARD

Programmabegroting 2025

Inkomsten

Waar komt het geld vandaan?

Geld van het Rijk Algemene uitkering gemeentefonds	181,0
Lokale heffingen OZB, parkeerbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing	48,5
Overige inkomsten	66,5
Totale begrote inkomsten	296,0 miljoen

Begrotingstekort 5,0

Bedragen in miljoenen euro's

Uitgaven

Waar gaat het geld naar toe?

Bestuur en Ondersteuning	49,9
Veiligheid	10,4
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	22,9
Economie	3,7
Onderwijs	13,9
Sport, Cultuur, Recreatie en Openbare Ruimte	28,2
Sociaal Domein	122,6
Volksgezondheid en Milieu	30,9
Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing	18,5
Totale begrote uitgaven	301,0 miljoen

Bedragen in miljoenen euro's

Woonlasten

Gemiddeld per huishouden per jaar

- Onroerendezaakbelasting (OZB) % ... Tarief volgt in 2025
- Afvalstoffenheffing € 289,-
- Rioolheffing € 315,-

Bedragen zijn indicatief

Inhoudsopgave

H 1. Inleiding 4
Woord vooraf 5
Leeswijzer 6
Ontwikkelingen perspectief 7
H 2. Programma's 10
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 11
Programma 1 Veiligheid 19
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat 24
Programma 3 Economie 28
Programma 4 Onderwijs 32
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte 36
Programma 6 Sociaal domein 43
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 52
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 56
H 3. Paragrafen 61
3.1 Lokale heffingen 62
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 72
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 78
3.4 Financiering 85
3.5 Bedrijfsvoering 91
3.6 Verbonden partijen 94
3.7 Grondbeleid 108
H 4. Financiële positie 110
Prognose meerjarenbalans 111
EMU-Saldo 113
Overzicht reserves 114
Overzicht voorzieningen 116
Meerjaren investeringsschema 117
H 5. Financiële overzichten 124
Overzicht baten en lasten 124
Structureel evenwicht 125
Overzicht incidentele baten en lasten 125
Bijlagen 127
Beleidsindicatoren 128
Uitvoeringsinformatie 130
Begrotingspost subsidies 132

H 1. Inleiding

Woord vooraf

Beste inwoners, ondernemers, partners en raadsleden,

Dijk en Waard is een jonge gemeente met een rijke geschiedenis. We zijn trots op onze dorpen en wijken. We hebben goede voorzieningen zoals scholen, sportvelden, wegen en zorgcentra. We investeren in onze groei. We bouwen nieuwe huizen. We maken wegen veiliger en beter bereikbaar. We verduurzamen en werken aan meer groen. We investeren in sport en onderwijs en zorgen voor hulp dichtbij. Zo is en blijft Dijk en Waard een fijne plek om te wonen, werken en leven.

In deze begroting 2025 leggen we uit hoe we dit financieel mogelijk maken. De komende jaren krijgen we aanzienlijk minder geld van de Rijksoverheid. Deze jaren worden ook wel de "ravijnjaren" genoemd. Tegelijk willen we onze groei en positieve ontwikkeling vasthouden. Daarom moeten we keuzes maken en we realiseren ons dat daar pijnlijke keuzes bijzitten voor onze inwoners.

Juist nu. Nu we in Dijk en Waard veel van onze plannen ook daadwerkelijk uitvoeren. We bouwen woningen in het Stationskwartier en werken aan nieuwbouw in de Oostrand en Langedijk-West. We voeren het armoedebeleid uit en bouwen aan sportaccommodaties en scholen, zoals SV Vrone, Sportpark De Kabel en IKOC Noord-Scharwoude. Ook bieden we energiesubsidies voor isolatie en breiden we het warmtenet uit. We gaan verder met de ontwikkeling van bedrijventerreinen op de Vaandel en Breekland. Verder investeren wij in het verbeteren van fietsroutes en leggen we in 2025 de spooronderdoorgang bij de Zuidtangent aan.

Scherp aan het stuur

Ons huishoudboekje op orde houden is door dalende Rijksinkomsten een uitdaging. We ontkomen niet aan bezuinigingen, vooral vanaf 2026. We hebben onderzoek laten doen naar onze uitgaven in vergelijking met de bijdrage van het Rijk en met vergelijkbare uitgaven van andere gemeenten. De uitkomsten daarvan gebruiken we om onze begroting kritisch tegen het licht te houden. Daarbij houden we rekening dat we elk jaar geld overhouden in de jaarrekening. Dit komt doordat we ruim begroten, zodat we snel kunnen reageren op onverwachte zaken. In onze begroting gaan we scherper sturen, zodat onze plannen en uitgaven beter overeenkomen.

Naast de groei van inwoners zien we ook een groei van onze organisatie. In deze begroting houden we de personeelskosten stabiel en zetten we voor groei en ontwikkeling in op anders werken en organiseren.

Sluitende begroting

De begroting laat voor 2025 nog een tekort zien. Het college heeft alle ambities en uitgaven nog eens kritisch tegen het licht gehouden, desondanks ontkomen we niet aan twee noodzakelijke aanvullende keuzes. We stellen voor de onroerendezaakbelasting (OZB) met 12,5% te verhogen bovenop de inflatie. Voor woningeigenaren is dit gemiddeld €49 extra per jaar. En we halen geld uit onze algemene reserve, onze spaarrekening.

De komende jaren blijven keuzes nodig. We verkennen bijvoorbeeld of we minder geld kunnen uitgeven aan Jeugdzorg en het onderhoud van onze infrastructuur. Uit het onderzoek blijkt dat wij daar meer geld aan uitgeven dan vergelijkbare gemeenten. Via data onderzoeken we welke factoren van invloed zijn op de hoge uitgaven voor jeugdzorg en welke interventies onderbouwd effect hebben om de stijging van de kosten terug te brengen.

We blijven vooruitkijken. Zo houden we de kwaliteit in Dijk en Waard op peil en werken we vol energie aan de toekomst.

Deze begroting wordt behandeld door de gemeenteraad op 12 november 2024.

Met vriendelijke groet,

Fred Ruiten
Wethouder Financiën
Gemeente Dijk en Waard

Leeswijzer

Voor u ligt de programmabegroting 2025 van de gemeente Dijk en Waard, inclusief de meerjarenraming 2026-2028. De begroting is met de jaarrekening het belangrijkste product uit de planning-en-controlcyclus. De raad bepaalt door het vaststellen van de begroting hoeveel de gemeente mag uitgeven om haar taken uit te voeren en de gestelde doelen te bereiken.

In deze begroting zijn de eerste stappen gezet naar aanleiding van de motie 'Dijk & Waard SMART gestuurd met een leesbare begroting'.

- Aan het begin van de begroting is de begroting in één oogopslag opgenomen.
- De teksten van de programma's zijn volledig geredigeerd, hierbij is speciaal gekeken naar het kort en bondiger vastleggen in begrijpelijke taal.
- Om de leesbaarheid te bevorderen zijn onderdelen opgenomen in de bijlagen.
- De ontwikkelingen die in de kadernota reeds zijn beschreven zijn in de begroting niet opgenomen. Dit voorkomt herhaling.
- De BBV-beleidsindicatoren zijn als grafieken in de programma's opgenomen.
- Bij de programma's zijn bijpassende foto's ingevoegd.
- De begroting wordt in liggend format met twee kolommen gepresenteerd.

In hoofdstuk 2 wordt de begroting per programma uitgewerkt. Dit gebeurt aan de hand van de volgende stappen:

- Waar staan we voor?
  Hierin wordt kort uitgelegd wat het overkoepelende ambitie is van het programma.
- Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?
  De vastgestelde doelen uit de kadernota 2025 zijn concreter gemaakt in onderliggende activiteiten. Door de activiteiten uit te voeren willen we de doelen bereiken.
- De beleidsindicatoren:
  De eerste organisatie beleidsindicatoren zijn, indien reeds beschikbaar, toegevoegd. De BBV kent een aantal verplichte indicatoren. De relevante BBV-indicatoren staan in de programma's grafisch weergegeven. Doormiddel van een pijl is aangegeven wat het streven is van de gemeente (daling/stijging of handhaving). Een overzichtstabel van alle verplichte beleidsindicatoren is opgenomen in de bijlage.
- Wat mag het kosten?
  In een tabel staan de kosten (lasten) en opbrengsten (baten) per taakveldniveau. Dit is meerjarig weergegeven. Onder de tabel is een korte toelichting geschreven. In de toelichting is op hoofdlijnen de voornaamste ontwikkeling verklaard. Het is de ontwikkeling van de actuele begroting 2024 naar de begroting 2025. Tussen de haakjes wordt het gewijzigde bedrag genoemd en de herkomst van de mutatie (primaire begroting, Voorjaarsrapportage 2024, Kadernota 2025, incidentele kosten of Begroting 2025)

In hoofdstuk 3 staan de verplichte paragrafen. De paragrafen vormen een andere doorsnede door de begroting en geven inzicht in aspecten die door de hele begroting heen kunnen lopen. De weergave is verplicht vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Hoofdstuk 4 geeft de financiële positie van de gemeente weer en hoofdstuk 5 bevat de overzichten voor lasten en baten, een overzicht van de incidentele lasten en baten en het geeft het structurele begrotingssaldo weer.

Ontwikkelingen perspectief

Dijk en Waard heeft als doelstelling om te komen tot een structureel sluitende begroting met positief oordeel van de provincie. De uitgangspositie blijft echter ongunstig door de stevige bezuinigingen van het Rijk op de gemeenten. Het langere termijn perspectief ten opzichte van de kadernota 2025 is iets verbeterd, maar nog niet sluitend. Naast besparingen wordt er voorgesteld om de OZB van Dijk en Waard voor het eerst meer te verhogen dan uitsluitend op basis van de inflatie. Met de verdere kostenontwikkelingen zien we dat de uitdaging om tot een sluitende begroting te komen groter is geworden. We moeten gerichte en noodzakelijke keuzes maken om tot een sluitend perspectief te komen vooral vanaf 2026 en verder.

We hebben onderzoek laten doen naar onze uitgaven in vergelijking van andere gemeenten. De uitkomsten daarvan gebruiken we om onze begroting kritisch tegen het licht te houden. In deze begroting houden we de personeelskosten stabiel en zetten we voor groei en ontwikkeling in op anders werken en organiseren.

De ontwikkeling van het perspectief is in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Saldo voor Kadernota	-2.964	-16.680	-15.582	-15.744
Effect Kadernota	-3.211	-1.722	-776	-5.932
Effect begrotingsproces 2025	1.314	4.620	7.019	7.974
Begrotingssaldo	**-4.861**	**-13.782**	**-9.340**	**-13.702**

De aanpassingen die gedaan zijn in het begrotingsproces 2025 zijn in de onderstaande tabel verder gespecificeerd.

De positieve bedragen in het overzicht hebben een positief effect op het begrotingssaldo (minder kosten of meer opbrengsten), negatieve bedragen duiden op een verslechtering van het begrotingssaldo (meer kosten/ minder opbrengsten).

Bedragen x € 1.000

Specificatie effect begrotingsproces 2025	2025	2026	2027	2028
Prijsindexatie en autonome ontwikkelingen	-4.853	-1.699	-278	308
Ontwikkeling OZB verhoging tarief	2.663	2.695	2.728	2.760
Ontwikkeling OZB a.g.v groei	260	520	780	1.040
Onttrekking Algemene Reserve o.b.v BOFv	659			
Afschrijvingen	1.616	1.230	788	-437
Verwachte ontwikkeling Algemene Uitkering a.g.v. groei	1.250	2.500	3.750	5.000
Rente	-281	-626	-749	-698
Totaal	**1.314**	**4.620**	**7.019**	**7.974**

Prijsindexatie en autonome ontwikkelingen

Door prijsindexaties en autonome ontwikkelingen is het tekort in totaal met € 4,9 miljoen verslechterd in de programmabegroting 2025.

Hiervan is € 4,8 miljoen veroorzaakt door prijsindexaties. Het grootste deel van deze prijsindexaties (€ 4,3 miljoen) vloeit voort uit afspraken die wij hebben met onze gemeenschappelijke regelingen. Het resterende deel (€ 0,5 miljoen) betreft een beperkte centrale stelpost indexaties. Door de stelpost centraal te budgetteren zijn de budgetten in veel gevallen gelijk gebleven aan vorig jaar. Daar waar in 2025 blijkt dat het budget door prijsontwikkelingen niet voldoende blijkt, kan vanuit de centrale stelpost extra budget beschikbaar komen.

De autonome ontwikkelingen bedragen in totaal € 3,7 miljoen (extra kosten); hier staat aan de opbrengstenkant de ontwikkeling van de algemene uitkering tegenover met een netto effect vanuit de meicirculaire van € 3,7 miljoen.

Ontwikkeling OZB

Dijk en Waard is altijd zeer terughoudend geweest om verwachte groei aan de inkomstenkant mee te nemen in haar financiële perspectief. Aan de kostenkant nemen we echter in veel budgetten de verwachte groei van onze gemeente wel mee. Om dit meer in evenwicht te brengen stellen we de verwachte groei OZB nu bij aan de hand van de groeicijfers van de afgelopen jaren (€ 260.000, lineair stijgend meegenomen in de jaren na 2025). De OZB verhoging van 12,5% geeft de gemeente € 2,6 miljoen aan extra opbrengsten.

Onttrekking Algemene Reserve o.b.v. BOFv

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023 hebben de VNG, IPO en UVW nieuwe afspraken over hun financiën gemaakt met de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken. Op basis van deze regeling kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Dijk en Waard geeft invulling aan deze regeling door in het begrotingsjaar 2025 € 659.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Afschrijvingen

Door het actualiseren van het meerjareninvesteringsplan zien we een verschuiving van de afschrijvingslasten. De verwachtingen is dat diverse investeringen later tot een afronding komen. De komende jaren hebben we daardoor minder afschrijvingslasten dan gepland. In latere jaren leidt dit tot hogere afschrijvingslasten.

Verwachte ontwikkeling algemene uitkering

Net als bij de OZB is Dijk en Waard zeer terughoudend geweest om verwachte groei aan de inkomstenkant mee te nemen in haar financiële perspectief. Aan de kostenkant nemen we de groei vaak wel mee. Op basis van groei cijfers van de afgelopen jaren hebben we een hogere algemene uitkering van het Rijk gebudgetteerd (€ 1.250.000, lineair stijgend meegenomen in de jaren na 2025).

Rente

Vanwege het investeringsvolume van de komende jaren verwachten we extra financiering te moeten aantrekken. De hiermee samenhangende rentelasten zijn opgenomen in het perspectief.

Bedragen x € 1.000

Kwalificatie	2025	2026	2027	2028
Lasten	-296.355	-295.086	-290.602	-291.556
Toevoegingen reserves	-4.622	-4.622	-4.622	-9.622
Baten	287.524	279.266	279.247	281.089
Onttrekkingen reserves	8.592	6.660	6.637	6.387
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**-4.861**	**-13.782**	**-9.340**	**-13.702**
Saldo incidentele baten en lasten	-4.861	-2.310	329	-5.000
Structureel begrotingssaldo	**0**	**-11.472**	**-9.669**	**-8.702**

Eindtotalen afgerond op duizendtallen

Begrote saldo 2025

Voor 2025 is het begrote structurele resultaat € 0.
De totale begrote lasten en baten kennen een tekort van € 4,8 miljoen.

Lasten

In 2025 zijn de begrote lasten van de gemeente begroot op € 296,4 miljoen en er wordt € 4,6 miljoen toegevoegd aan bestemmingsreserves. In de begrote lasten zijn de ambities uit de kadernota 2025 voor € 3,3 miljoen verwerkt en zijn er voor in totaal aan € 11,4 miljoen aan noodzakelijke budgettaire ontwikkelingen meegenomen. De voornaamste extra uitgaven kunnen gesplitst worden in:

- Indexaties Gemeenschappelijke regelingen en contractuele verplichtingen (€ 4,3 miljoen);
- Taakmutaties vanuit het Rijk (€ 0,8 miljoen) en;
- Autonome ontwikkelingen (€ 6,1 miljoen).
  - Jeugd (€ 2,3 miljoen)
  - Inkomensregelingen (€ 1,4 miljoen)
  - WMO (€ 0,4 miljoen)
  - Sport en cultuur (€ 0,4 miljoen).

Baten (opbrengsten)

De begrote baten voor de gemeente zijn € 287,5 miljoen.

De voornaamste aanpassingen in de opbrengsten betreffen de hogere algemene uitkering van het Rijk (netto € 3,7 miljoen) en de OZB-inkomsten door groei en verhoging (€ 3,4 miljoen) en er wordt € 8,6 miljoen onttrokken aan (bestemmings)reserves.

H 2. Programma’s

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

De gemeente Dijk en Waard streeft ernaar een betrokken en toegankelijke partner te zijn voor haar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. We begrijpen de lokale dynamiek en werken samen met alle lagen van de samenleving en andere overheden om een veilige en betrouwbare basis te bieden. Onze aanpak is flexibel; we passen ons aan veranderende omstandigheden aan en zetten in op creativiteit en innovatie om financiële en maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Dit kan invloed hebben op onze tijdlijnen, maar ons doel blijft om samen te werken op een manier die door iedereen gewaardeerd wordt.

Betrouwbare overheid

Vertrouwen in de overheid is essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het beïnvloedt individuen, de maatschappij en de overheid zelf. Daarom streven we ernaar om inclusief en laagdrempelig te zijn, zodat iedereen kan meedenken en participeren. Dit vereist een constante reflectie op onze rol binnen het democratische proces.

We bouwen vertrouwen op door dicht bij onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te staan en transparant en bereikbaar te zijn. We werken samen met de samenleving aan lokale vraagstukken en maatschappelijke opgaven. Dit wordt ondersteund door ons participatiebeleid en de aanpak van Dorp- en Wijkgericht werken. We zorgen ervoor dat onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zich gezien en gehoord voelen en bieden ruimte voor hun initiatieven.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Dorp en Wijkgericht werken

De pilot 'Dorp en Wijkgericht werken' loopt in 2024 af en de evaluatie en de eventuele vervolgstappen worden ter besluitvorming voorgelegd. De verdere invulling van dorp- en wijkgericht werken in 2025 wordt bepaald aan de hand van deze evaluatie en de besluitvorming van de raad.

Samen met de samenleving

1. In 2025 zijn wij bezig met de uitrol van de gebiedsgerichte aanpak 'Dorp en wijkgericht werken', vanuit weten wat er speelt als uitgangspunt. Maatwerk is de norm en de gemeente staat in contact met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners;
2. We stimuleren een aanpak waarin we continu leren en in gesprek blijven;
3. Het beleid voor samenwerking en participatie, opgesteld in 2024, wordt in 2025 uitgevoerd.

Dienstverlening

Onze dienstverlening is gericht op toegankelijkheid en betrouwbaarheid, zowel online als persoonlijk. We werken aan het steeds verder verbeteren van onze digitale diensten en zorgen ervoor dat deze mensgericht zijn. We verbeteren de digitale toegankelijkheid van onze websites en apps in overeenstemming met de Wet digitale toegankelijkheid. Dit thema is ook een onderdeel van het Inclusiebeleid, dat nog in ontwikkeling is, en draagt bij aan gelijke maatschappelijke participatie en een inclusieve samenleving. Een open informatievoorziening staat centraal, waarbij we belangrijke gegevens en diensten gemakkelijk beschikbaar stellen, wat de efficiëntie en toegankelijkheid ten goede komt.

1. Onze dienstverlening is online waar het kan en persoonlijk waar dat passend is. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen steeds meer en beter digitaal bij de gemeente terecht.
2. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ervaren de publieke dienstverlening van Dijk en Waard als mensgericht, toegankelijk en betrouwbaar.

activiteiten bij doel 1 en 2:

a. We voeren een telefonisch bereikbaarheidsonderzoek uit, onderzoeken de openingstijden en tevredenheid rond baliebezoek, en verbeteren digitale kanalen door middel van digitale klantreizen.

   b. De ontwikkeling van dashboards helpt ons om informatiegestuurd onze dienstverlening te verbeteren.
   c. We stellen normen vast voor onze dienstverlening en werken een programmatische aanpak uit voor de komende jaren.
3. We vertalen de ambities van de visie op informatievoorziening naar een uitvoeringsplan. Dit draagt bij aan het veilig, innovatief en wendbaar leveren van dienstverlening aan inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden.
4. We geven invulling aan de nieuwe Europese en nationale informatiewetgeving op basis van onze ambities en het verbeteren van de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
5. We ontwikkelen een AI-strategie mede op basis van de opgedane kennis uit pilots.
   a. We stellen een AI-strategie vast en initiëren ten minste twee AI-pilots om technologische innovaties te integreren en te benutten voor het verbeteren van de dienstverlening, met behoud van de privacy en veiligheid van informatie over inwoners.

Regionale samenwerking

Als grote gemeente in de regio neemt Dijk en Waard haar verantwoordelijkheden serieus, inclusief investeringen in positionering op regionaal, bovenregionaal en nationaal niveau. In 2025 streven we ernaar onze externe relaties te versterken om maatschappelijke opgaven samen met onze stakeholders aan te pakken. We creëren intern bewustzijn over het belang van extern relatiebeheer en werken aan een betere en professionelere externe profilering.

1. We versterken de ondersteuning in en verdere professionalisering van representatie en profilering van onze gemeente.
2. We zetten in op het nog beter organiseren van onze externe betrekking en gaan investeren in bewustwording over dit onderwerp binnen onze organisatie.
3. In belangrijke processen als bezwaar- en klachtafhandeling zetten we in op herstel van de verbinding met de inwoner. Dat doen we door de informele aanpak als uitgangspunt te nemen.

Thema 80 Jaar Vrijheid

1. In het kader van het thema 80 Jaar Vrijheid stellen wij middelen beschikbaar om lokale initiatieven te ondersteunen die vernieuwend zijn en een bredere doelgroep, zoals bijvoorbeeld jongeren, weten te bereiken.

Toekomstbestendige financiële basis

Het waarborgen van een toekomstbestendige financiële basis is in deze voor de gemeenten moeilijke tijd essentieel.

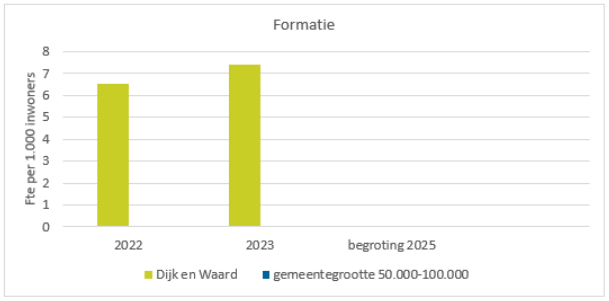
1. Een structureel sluitende begroting met positief oordeel van de provincie.
2. Een ontwikkeling van de lasten voor inwoners en ondernemers, passend bij de financiële positie van de gemeente.
3. Waar mogelijk kopen wij duurzaam, circulair en regionaal in.

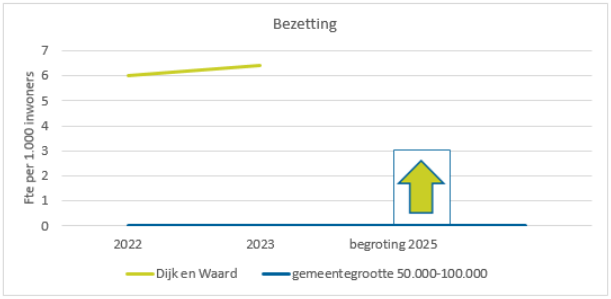
Deze aanpak zorgt voor een solide financiële structuur die de gemeente in staat stelt om haar ambities te realiseren en tegelijkertijd de belangen van haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Programma 0: Indicatoren

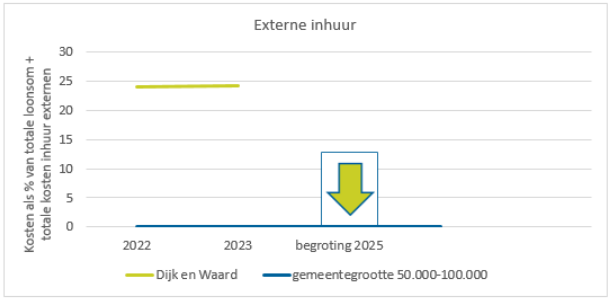
Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële indicatoren opgenomen. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

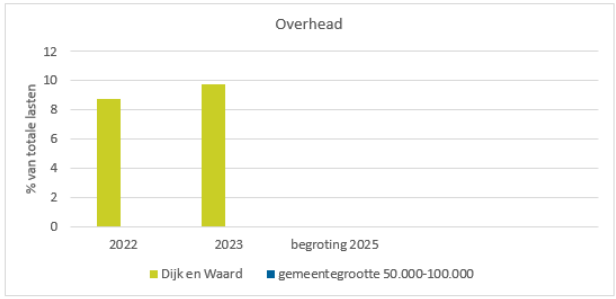
BBV-Indicatoren:

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T0.1	Bestuur	-5.671	-5.568	-6.071	-6.041	-6.034	-6.034
T0.2	Burgerzaken	-3.426	-3.969	-4.358	-4.342	-4.303	-4.303
T0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-3.026	-947	-853	-706	-696	-695
T0.4	Overhead	-32.319	-38.580	-35.405	-35.934	-35.960	-35.907
T0.5	Treasury	243	289	94	-9	58	107
T0.64	Belastingen overig	-953	-928	-961	-961	-961	-961
T0.8	Overige baten en lasten	-798	1.630	-2.331	-2.469	-2.457	-2.457
T0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-1.135	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN		**-47.083**	**-48.072**	**-49.885**	**-50.462**	**-50.352**	**-50.250**
BATEN							
T0.1	Bestuur	1.218	925	925	925	925	925
T0.2	Burgerzaken	1.218	2.028	1.646	1.646	1.646	1.646
T0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.339	849	856	856	856	856
T0.4	Overhead	2.289	3.746	3.423	3.423	3.423	3.423
T0.5	Treasury	1.466	796	555	555	555	555
T0.61	OZB woningen	10.030	10.702	12.550	12.675	12.800	12.925
T0.62	OZB niet-woningen	9.549	9.806	11.415	11.583	11.751	11.918
T0.63	Parkeerbelasting	252	254	10	10	10	10
T0.64	Belastingen overig	131	96	96	96	96	96
T0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	168.614	175.482	182.203	171.914	174.054	175.812
T0.8	Overige baten en lasten	1.502	49	49	49	49	49
TOTAAL BATEN		**199.608**	**204.733**	**213.729**	**203.733**	**206.165**	**208.216**
Saldo van baten en lasten		**152.525**	**156.661**	**163.844**	**153.271**	**155.813**	**157.965**
Toevoeging aan reserves		-1.945	-12	-12	-12	-12	-12
Onttrekking aan reserves		4.857	2.139	1.452	653	653	653
Saldo mutatie reserves		**2.912**	**2.127**	**1.440**	**641**	**641**	**641**
Saldo programma		**155.436**	**158.788**	**165.284**	**153.912**	**156.454**	**158.607**

De geraamde kosten van programma 0 stijgen met € 1,8 miljoen ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door de centrale stelpost indexatie (€ 500.000; begroting 2025), de verhoging van budgetten in kader taakmutaties vanuit het Rijk (€ 829.000; begroting 2025), hogere rentelasten (€ 243.000; begroting 2025), lagere afschrijvingslasten (€ 283.000; begroting 2025) en de centrale stelpost onderuitputting is geschrapt (€ 1,9 miljoen). De stelpost kon geschrapt worden omdat de regelgeving nu de technische mogelijkheid biedt om een vergelijkbare post als percentage van de Algemene Reserve in mindering te brengen op het structurele begrotingssaldo voor de beoordeling van de begroting door de provincie.

- Daarnaast kende 2024 incidentele uitgaven voor ICT (€ 1,1 miljoen; begroting 2024), voor de gemeentelijke fusie (€ 465.000;begroting 2024). Beide posten werden bekostigd uit gevormde reserves. Een eenmalige toevoeging aan voorziening RVU (€ 150.000; begroting 2024) en het terugbrengen van de post onvoorzien (€ 100.000; begroting 2025).

De baten van programma 0 stijgen met € 9,0 miljoen, dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere algemene uitkering van het Rijk (€ 5,5 miljoen; begroting 2025), verwachte extra inkomsten algemene uitkering door groei gemeente (€ 1,3 miljoen; begroting 2025), hogere OZB inkomsten door indexatie (€ 535.000; Begroting 2025), verhoging OZB (€ 2,7 miljoen; begroting 2025) en groei gemeente (€ 260.000; begroting 2025) en een daling van leges i.v.m. incidentele hogere lege inkomsten 2024 (€ 478.000; begroting 2024). De inkomsten voor de parkeerbelasting zijn verschoven naar programma 2 (€ 244.000; begroting 2025) en de vergoeding rente en aflossingen woningbouwcoöperaties naar programma 8 (€ 221.00; begroting 2025).

De onttrekkingen aan reserves dalen met € 0,7 miljoen. Deze daling kan als volgt worden gespecificeerd:

- Een stijging van € 0,7 miljoen a.g.v. de geraamde onttrekking aan de Algemene Reserve ter dekking van structurele lasten (zie ook toelichting op blz. 8)

- Een daling van 1,4 miljoen Euro. In de jaarschijf 2024 zijn incidentele lasten opgenomen (ICT en bestuurlijke fusie) die werden gedekt door onttrekkingen aan daarvoor bestemde reserves. Omdat deze lasten niet terugkomen in 2025 komen ook de corresponderende onttrekkingen niet terug in de begroting 2025.

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is						
OZB woningen	10.030	10.702	12.550	12.675	12.800	12.925
OZB niet-woningen	9.549	9.806	11.415	11.583	11.751	11.918
Parkeerbelasting	252	254	10	10	10	10
Belastingen overig	-821	-832	-865	-865	-865	-865
	19.009	**19.930**	**23.111**	**23.403**	**23.696**	**23.988**
b. algemene uitkeringen						
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	168.614	175.482	182.203	171.914	174.054	175.812
	168.614	**175.482**	**182.203**	**171.914**	**174.054**	**175.812**
c. dividend						
Treasury	561	408	555	555	0	0
	561	**408**	**555**	**555**	**0**	**0**
d. saldo van de financieringsfunctie						
Treasury	1.148	677	94	-9	58	107
	1.148	**677**	**94**	**-9**	**58**	**107**
e. overige algemene dekkingsmiddelen						
Overige baten en lasten	705	1.680	-2.281	-2.419	-2.457	-2.457
Vennootschapsbelasting (Vpb)	-1.135	0	0	0	0	0
	-430	**1.680**	**-2.281**	**-2.419**	**-2.457**	**-2.457**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**188.902**	**198.177**	**203.681**	**193.444**	**195.955**	**198.055**

Programma 1 Veiligheid

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Dijk en Waard wil een fijne en veilige gemeente zijn. Een gemeente waar onveiligheid, zoals (ondermijnende) criminaliteit en overlast, wordt aangepakt. Waar ruimte is om een levendige en bruisende gemeente te kunnen zijn en waar jongeren zich op een veilige manier kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen in de samenleving. Wij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente te vergroten, zowel op het land als op het water. Om dit te bereiken werken wij nauw samen met de politie, de Veiligheidsregio en tal van maatschappelijke organisaties.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Door samen te werken met inwoners en ondernemers houden we Dijk en Waard veilig, prettig en leefbaar. Hiertoe is het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 opgesteld. In dit plan zijn vier strategische thema's beschreven. Hieraan zijn de onderstaande doelen gekoppeld. De bijbehorende activiteiten zijn geformuleerd voor 2025.

Veilige woon- en leefomgeving

Doelen:

1. Het verminderen van overlast;
2. Het behouden van de mate van tevredenheid over de fysieke woon- en leefomgeving;
3. Het tegengaan van veelvoorkomende criminaliteit.

Activiteiten:

a. Uitbreiden van de functie wijkboa. De wijkboa behandelt meldingen in de wijk en is daar zichtbaar aanwezig. Wijkboa's voeren gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De wijkboa zoekt naar constructieve oplossingen bij terugkerende problemen.
b. Het verder opzetten van het specialisme jeugdboa. De jeugdboa richt zich op specifieke uitdagingen en behoeften van jongeren in de samenleving. Jeugdboa's kunnen gerichter en effectiever optreden bij jeugdgroepen en jongeren met problematisch gedrag.
c. Het invullen van de functie informatiecoördinator in het boa-team. De informatiecoördinator rapporteert, genereert, adviseert en visualiseert op inzichtelijk en hoog informatief niveau teamleiding en bestuur. Hij/zij levert input voor de dagelijkse briefing van de boa's.

Ondermijning

Doelen:

1. Het voorkomen van misbruik van vergunningen en subsidies;
2. Het terugbrengen van gelegenheidsstructuren voor criminaliteit op bedrijventerreinen en recreatieparken in Dijk en Waard;
3. Het voorkomen van uitbuiting en mensenhandel.

Activiteiten:

a. Het nader beschrijven en optimaliseren van het Bibob-proces.
b. Uitvoering geven aan het Digitaal Opkopers Loket (DOL) en het Digitaal Opkopers Register (DOR). Handelaren in tweedehands en ongeregelde goederen zijn wettelijk verplicht hun bedrijf aan te melden bij de gemeente en hun goederen te registeren. Het DOL maakt het registreren van handelaren voor de gemeente gemakkelijker. Het DOR maakt het registeren van goederen voor handelaren gemakkelijker.
c. Onderzoek doen naar de aard en omvang van arbeidsuitbuiting in Dijk en Waard. De bevindingen worden meegenomen in het opstellen van nieuw mensenhandelbeleid.

Digitale veiligheid

Doelen:

1. Een passende beveiliging van gemeentelijke processen en informatie;
2. Bijdragen aan het voorkomen dat inwoners, bedrijven en voorzieningen slachtoffer worden van *strafbare* cybergerelateerde zaken;
3. Meer inzicht in de digitale ontwikkelingen in de samenleving.

Activiteiten:

a. Vergroting van de digitale veiligheid van gemeentelijke processen en informatie zodat op een passende wijze invulling wordt gegeven aan (nieuwe) wet- en regelgeving, zoals de Cyberbeveiligingswet (NIS2)
b. Het organiseren van preventieactiviteiten, zoals twee bijeenkomsten gericht op senioren over online oplichting. Aansluiten bij het regionale project ‘Hackshield’ gericht op jeugd ten aanzien van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

Zorg en Veiligheid

Doelen:

1. De weerbaarheid van kwetsbare inwoners, met name jongeren vergroten;
2. De verbinding tussen het Zorg- en Veiligheidsdomein versterken;
3. Het vergroten van het begrip voor elkaar.

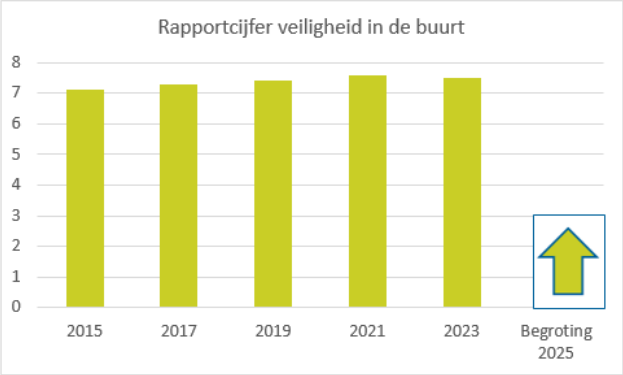
Activiteiten:

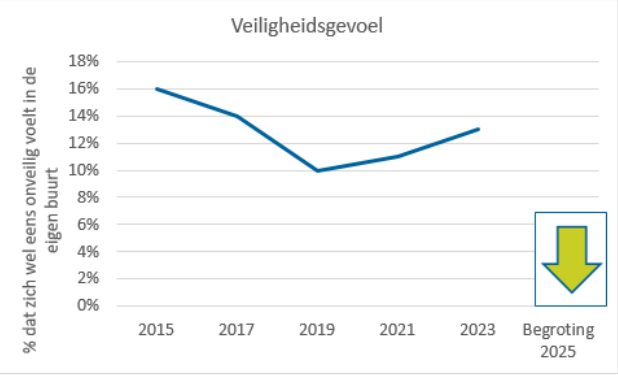
a. Opstellen van en uitvoering geven aan het uitvoeringsplan Weerbare Jeugd. Dit plan wil de samenwerking verbeteren en het netwerk versterken, samen met het Sociaal Domein.
b. We versterken de samenwerking rond de zorg voor mensen met onbegrepen gedrag, waarbij de afdelingen Veiligheid en Sociaal Domein samenwerken.
c. Inzetten op het verbeteren van onze informatiepositie over polarisatie en discriminatie in de gemeente Dijk en Waard. De scherpere tegenstellingen tussen groepen in de samenleving kunnen uiteindelijk resulteren in spanningen en conflicten tussen deze groepen onderling en tussen groepen en de overheid.

Programma 1: Indicatoren

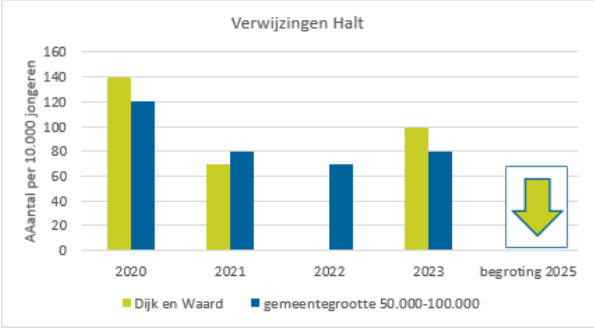
Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

Beleidsindicatoren

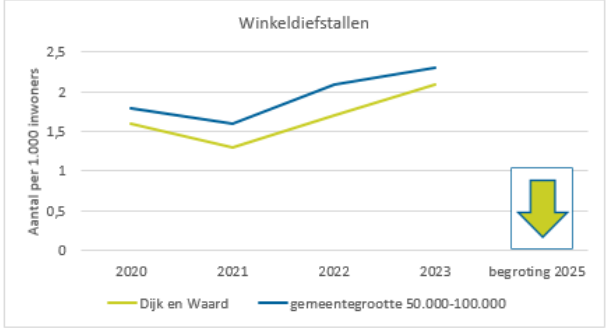

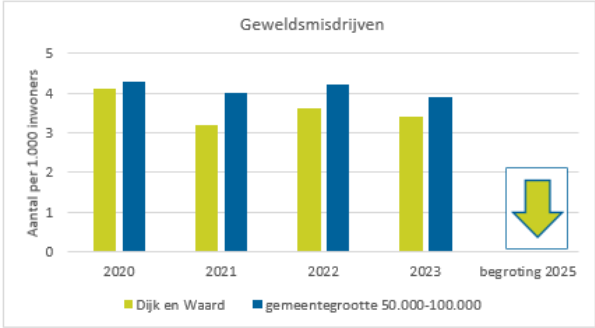
BBV-Indicatoren

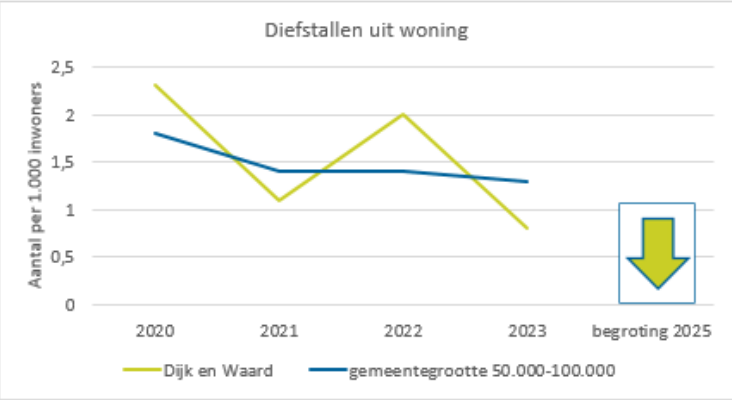
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

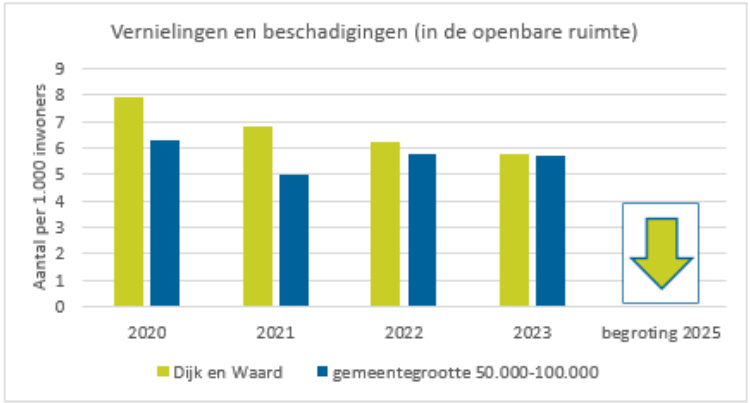

Het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners

Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde
en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag
zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven

Noot:
Verwijzing Halt: over 2022 geen cijfers in CBS dashboard
Overige indicatoren 2022 en 2023 voorlopige cijfers

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-5.176	-5.797	-6.480	-6.644	-6.802	-6.815
T1.2	Openbare orde en veiligheid	-3.529	-3.911	-3.889	-3.882	-3.882	-3.882
TOTAAL LASTEN		**-8.705**	**-9.708**	**-10.369**	**-10.526**	**-10.684**	**-10.697**
BATEN							
T1.2	Openbare orde en veiligheid	74	52	68	68	68	68
TOTAAL BATEN		**74**	**52**	**68**	**68**	**68**	**68**
Saldo van baten en lasten		**-8.631**	**-9.656**	**-10.302**	**-10.459**	**-10.617**	**-10.629**
Toevoeging aan reserves			0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves			0	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves							
Saldo programma		**-8.631**	**-9.656**	**-10.302**	**-10.459**	**-10.617**	**-10.629**

De geraamde kosten van programma 1 stijgen met € 646.00 ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio (€ 590.000; VJR 2024).

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Bereikbaarheid, nabijheid van goed openbaar vervoer, verkeersveiligheid en goed onderhouden wegen dragen bij aan fijn wonen en leven. Het zijn belangrijke voorwaarden voor de sprong vooruit die we in Dijk en Waard willen maken. Deze doelstelling is opgenomen in het Omgevingsprogramma Mobiliteit. Dit programma en de (nog vast te stellen) strategische omgevingsvisie Dijk en Waard zijn onze leidraad.

Om onze ambities waar te kunnen maken werken we niet alleen lokaal, maar zoeken we ook de samenwerking op in de regio en met de provincie. Dit doen we vanuit de Regionale Agenda Mobiliteit Regio Alkmaar op onder andere de Zaancorridor (meer treinen laten rijden) en het aanleggen van doorfietsroutes. Voor het verbeteren van onze bereikbaarheid zoeken we als Noord-Holland-Noord (17 gemeenten) en provincie de steun van het Rijk. Het vormen van een investeringsagenda op Noord-Holland-Noord niveau (vanuit een Regionale Investeringsagenda Regio Alkmaar) maakt hier onderdeel van uit. Voor Dijk en Waard gaat het dan om met name de doorstroom op de N242 en verbeteren van het openbaar vervoer in relatie tot bijvoorbeeld de woningbouwontwikkelingen bij Westpoort-de Scheg, het Stationsgebied en de bereikbaarheid van bedrijven en andere locaties.

Dit alles om het fijn wonen, werken en leven te kunnen verzekeren, nu en in de toekomst.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

1. Goede aansluiting op het (boven)regionale netwerk van weginfrastructuur en spoor:

a. Voorbereiding van de korte termijn maatregelen N242 in combinatie met groot onderhoud door de provincie in 2027/2028. Nader onderzoek naar maatregelen op middellange en lange termijn op de N242.
b. Ontwikkeling van een modern OV-knooppunt Dijk en Waard in samenwerking met ProRail, NS en provincie.
c. Planvorming en aanleg van regionale doorfietsroutes. Voor 2025 staat de doorfietsroute Gedempte Veert in de planning.

2. Een verkeersveilige, toegankelijke en gezonde woon- en leefomgeving

a. We voeren maatregelen uit van het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP). Dit helpt ook bij het uitvoeren van het landelijke Energie- en Klimaatakkoord. Lokaal is dit verwerkt in ons 'Uitvoeringsprogramma CO2 neutraal' (zie ook programma 7). Voor 2025 introduceren we samen met ontwikkelaars van woningen ook deelvervoer in het Stationskwartier. We gaan ook verder met de uitrol van de oplaadmogelijkheden voor elektrisch vervoer.

b. Bij herinrichtingen/ wijkreconstructies worden wegen toekomstgericht en verkeersveiliger ingericht en ontwikkeld voor alle gebruikers. De komende projecten staan voor 2025 gepland:
   - Herinrichting Loopakker Zuid-Scharwoude;
   - Fietsstraat Gedempte Veert Sint Pancras;
   - Herinrichting Molenbuurt NO Heerhugowaard;
   - Herinrichting Bomenbuurt Zuid-Scharwoude;
   - Herinrichting Voorburggracht Zuid-Scharwoude;
   - Herinrichting Zaagmolenweg Oudkarspel;
   - Herinrichting Rustenburgerweg Heerhugowaard.

c. Aansluiten bij regionale en landelijke campagnes om de verkeersveiligheid te bevorderen.

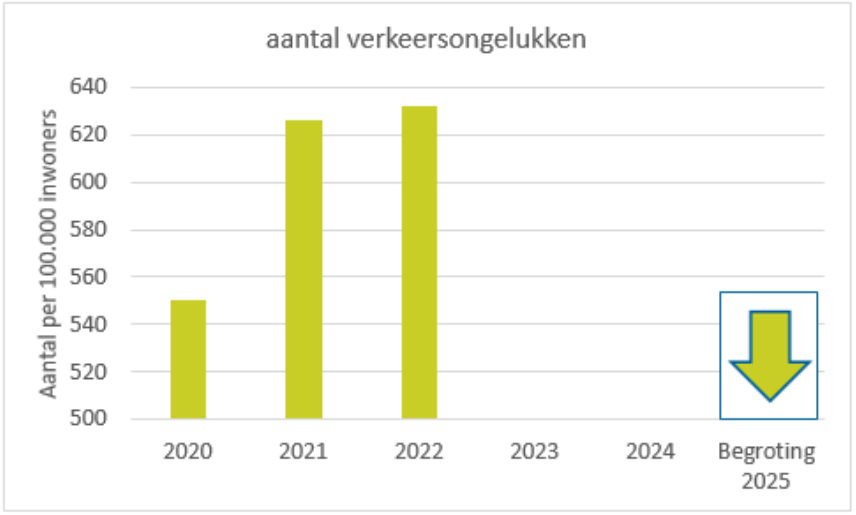
3. Uitvoeren van het parkeerbeleid

a. We voeren de maatregelen uit het in 2024 vastgestelde parkeerbeleid uit. Dit betekent dat we uitgifte van parkeervergunningen digitaal maken, nieuwe parkeertarieven invoeren, en het betaald parkeren uitbreiden naar Stationskwartier.

Programma 2: Indicatoren

Onderstaande indicator vertelt transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T2.1	Verkeer en vervoer	-17.047	-18.028	-17.983	-20.234	-19.553	-20.215
T2.2	Parkeren	-341	-588	-304	-304	-308	-308
T2.3	Recreatieve havens	-79	-88	-89	-89	-92	-92
T2.4	Economische havens en waterwegen	-843	-747	-747	-764	-764	-764
TOTAAL LASTEN		**-18.310**	**-19.450**	**-19.123**	**-21.390**	**-20.718**	**-21.379**
BATEN							
T2.1	Verkeer en vervoer	2.423	1.620	1.588	1.592	1.592	1.601
T2.2	Parkeren	31	14	474	474	474	474
T2.3	Recreatieve havens	81	64	71	71	71	71
T2.4	Economische havens en waterwegen	31	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN		**2.567**	**1.698**	**2.133**	**2.137**	**2.137**	**2.146**
Saldo van baten en lasten		**-15.744**	**-17.753**	**-16.990**	**-19.253**	**-18.581**	**-19.233**
Toevoeging aan reserves		-3.545	-3.724	-3.724	-3.724	-3.724	-8.724
Onttrekking aan reserves		3.795	3.478	3.492	3.490	3.875	3.870
Saldo mutatie reserves		**250**	**-246**	**-233**	**-235**	**151**	**-4.854**
Saldo programma		**-15.494**	**-17.999**	**-17.223**	**-19.488**	**-18.430**	**-24.088**

De geraamde kosten van programma 2 dalen met € 327.000 ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de jaarlijks oplopende toevoeging aan de voorziening WKW (€ 361.000; primaire begroting) en een daling van de afschrijvingslasten (€ 404.000; begroting 2025).Verder kende 2024 incidentele kosten voor de ontwikkeling van het parkeerbeleid (€ 400.000; VJR 2024).

De verwachte baten in programma 2 stijgen met € 435.000, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere verwachte opbrengst parkeerleges (€ 360.000; begroting 2025).

Programma 3 Economie

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Doeners en makers. Zonder opscheppen en overdrijven. Dijk en Waard heeft een sterke economische positie in de regio met ruim 33.000 banen. Onze ondernemers betekenen meer voor ons dan werkgelegenheid en een inkomen voor hun personeel. Ze bouwen letterlijk en figuurlijk mee aan Dijk en Waard en we laten zien dat we daar trots op zijn. Meer werkgelegenheid in onze regio vinden we belangrijk.

Dit met het oog op de groei van het aantal inwoners de komende jaren. In de (nog vast te stellen) Strategische omgevingsvisie geven we richting aan hoe we in de toekomst willen omgaan met de ontwikkeling van, en vraag naar ruimte op onze bedrijventerreinen. Wij streven dan ook naar een veerkrachtige, toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economische ontwikkeling die bijdraagt aan zowel werkgelegenheid als brede welvaart voor de inwoners van Dijk en Waard en in de hele regio.

Met het toekennen van de Regio Deal door het Rijk van € 32,5 miljoen voor 17 gemeenten, ondernemers en het onderwijs in Noord-Holland Noord zien wij extra (financiële) mogelijkheden. De Regio Deal is bedoeld om de brede welvaart voor Noord-Holland Noord (Van Uitgeest tot en met Texel) structureel te verbeteren op drie programmalijnen: ‘beter leren, beter werken, beter leven’. De investering van het Rijk is gebaseerd op 50% cofinanciering door de indieners van projecten.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

1. Dijk en Waard heeft een duurzaam en aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat

a. Doorontwikkeling van bedrijventerreinen de Vaandel en Breekland 2.
b. Onderzoeken of en hoe we de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen kunnen verbeteren en het gebruik ervan kunnen intensiveren.
c. Blijven optrekken met de regio met het oog op economische ontwikkeling en versterking van onze positie in Noord-Holland Noord, in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en het Ontwikkelingsbedrijf NHN (ONHN).
d. Uitvoering van de regionale economische rol langs de lijn van de Economische Agenda NHN en de Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN die per 1 januari 2025 ingaat.
e. We vernieuwen het Gebiedsakkoord Alton. Hiermee bevorderen we de samenwerking met ondernemers en pakken we verduurzaming, bereikbaarheid, functies, imago, positionering en financiering aan.

2. In Dijk en Waard zijn onderwijs, arbeidsmarkt en gemeente goed op elkaar aangesloten (triple helix model)

a. Via de programmalijnen uit de Regio Deal (beter leren, beter werken en beter leven) pakken we onze gemeentelijke rol als verbinder tussen onderwijs en bedrijfsleven op.
b. Via de Uitvoeringsagenda Onderwijs & Arbeidsmarkt regio Alkmaar pakken we onze gemeentelijke rol als verbinder tussen onderwijs en bedrijfsleven op. Zie ook Programma 6 Sociaal Domein.
c. Uitvoering geven aan projecten en programma's voortkomend uit de Human Capital Agenda NHN en daarmee verbonden, de Regio Deal NHN.

3. Dijk en Waard biedt veel mogelijkheden voor inwoners en bezoekers om te recreëren op het gebied van natuur, water en groen

a. Verdere uitvoering van de Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035.
b. Stimulering van (nieuwe) mogelijkheden om te recreëren, zoals Dijk en Waard ontwikkelt met water en de Visie Kanaalpark. Zie ook Programma 5 Sport.

4. Onze winkelcentra zijn veilig, toegankelijk, plezierig en aantrekkelijk voor winkelend publiek

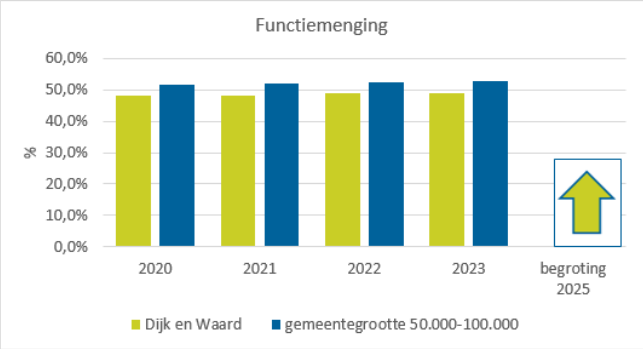
a. Verdere uitvoering geven aan de Retailvisie en Visie Werklocaties.

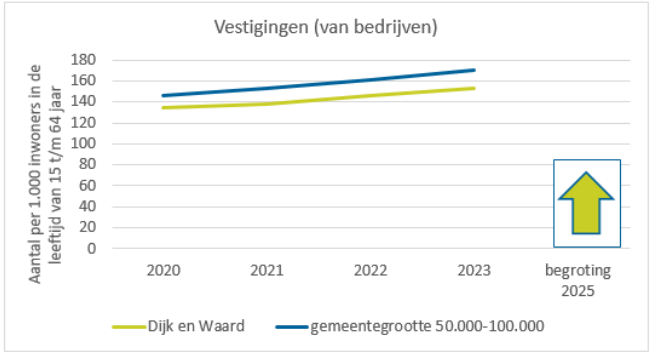
Programma 3: Indicatoren

Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

BBV-Indicatoren

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T3.1	Economische ontwikkeling	-1.038	-1.451	-1.670	-1.655	-1.709	-1.799
T3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.307	-1.992	-1.513	-1.895	-1.895	-1.895
T3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-76	-72	-73	-73	-73	-73
T3.4	Economische promotie	-313	-488	-488	-490	-490	-490
TOTAAL LASTEN		**-3.733**	**-4.003**	**-3.744**	**-4.113**	**-4.167**	**-4.257**
BATEN							
T3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.635	1.975	1.496	1.878	1.878	1.878
T3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	77	80	80	80	80	80
T3.4	Economische promotie	107	158	159	159	159	159
TOTAAL BATEN		**1.819**	**2.213**	**1.735**	**2.117**	**2.117**	**2.117**
Saldo van baten en lasten		**-1.914**	**-1.791**	**-2.009**	**-1.996**	**-2.050**	**-2.140**
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves		37	50	50	0	0	0
Saldo mutatie reserves		**37**	**50**	**50**	**0**	**0**	**0**
Saldo programma		**-1.878**	**-1.741**	**-1.959**	**-1.996**	**-2.050**	**-2.140**

De geraamde kosten van programma 3 dalen met € 259.000 ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere lasten Alton Gebiedsakkoord (€ 145.000; kadernota 2025), lagere afschrijvingslasten (€ 68.000; begroting 2025), hogere doorbelasting loonkosten (€ 59.000; begroting 2025) en een balansmutatie voorraad grond van € 479.000 aan zowel de lasten- als de batenkant (minder lasten en minder baten).

Programma 4 Onderwijs

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

In Dijk en Waard krijgen kinderen en jongeren de kans zich optimaal te ontwikkelen en hun talenten te ontplooien. Ongeacht hun achtergrond of beperking. Een belangrijk voorbeeld hiervan is het in 2023 geopende Expertisecentrum Passend Onderwijs in Heerhugowaard. Hierin worden onderwijs en zorg gecombineerd. Dijk en Waard is met deze voorziening uniek in Nederland.

Het is belangrijk dat kinderen via school in contact komen met sport, kunst en cultuur, waaronder muziek. Ook kwetsbare kinderen zijn lid van een sport- of cultuurvereniging of nemen deel aan andere naschoolse activiteiten. Op deze manier hebben zij naast een zinvolle vrijetijdsbesteding de mogelijkheid zichzelf te ontwikkelen. De schoolcarrière van leerlingen sluit aan op hun wensen en mogelijkheden. Het biedt hen de kans het beste uit zichzelf te halen. Zij slagen erin een goede positie te verwerven op de arbeidsmarkt en economisch zelfstandig te worden.

Samen met onze strategische partners bouwen we aan goede verbindingen tussen onderwijs en zorg. Zo voorkomen we zo vroeg mogelijk eventuele problemen bij jongeren. Het onderwijs benut haar mogelijkheden om te zorgen dat leerlingen gelijke kansen krijgen.

In de vertrouwde veilige omgeving van de school. Dijk en Waard onderscheidt zich door een groot aanbod middelbaar beroepsonderwijs. Een goede samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en gemeente is belangrijk. Daarom hebben we als gemeente een actieve rol in de zogenoemde triple helix (zie Programma 3 Economie). Onderwijs heeft een direct verband met Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte en Programma 6 Sociaal domein. Samen vormen zij het sociaal domein.

Het onderwijs vormt een fundament voor de sociale basis. Goede schoolgebouwen zijn daarbij heel belangrijk.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Een sterke sociale basis (route 1 Integraal beleidskader sociaal domein)

1. We stimuleren dat elke leerling een schoolloopbaan volgt die past bij hun wensen en mogelijkheden, zodat minder leerlingen voortijdig stoppen met school.

2. De verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, waardoor arbeidsmarktpotentieel van leerlingen verhoogd en behouden wordt in Dijk en Waard.
   a. Het project Dijk en Waard On Stage wordt voortgezet in 2025. Hiermee worden leerlingen geholpen bij hun beroepsoriëntatie en voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Passende ondersteuning dichtbij de inwoners (route 2 Integraal beleidskader sociaal domein)

We bieden ondersteuning en begeleiding aan volwassenen die moeite hebben met het vinden van de juiste mogelijkheden om hun leerdoelen te halen en basisvaardigheden te verbeteren.

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting

1. We zorgen voor moderne toekomstbestendige schoolgebouwen met het Integraal Huisvestingsplan en het Masterplan voortgezet onderwijs. Ons doel is om voor ieder kind passende opvang, goed onderwijs, een doorlopende leerlijn van 0-23 jaar, duurzaamheid en bewegingsonderwijs te bieden.

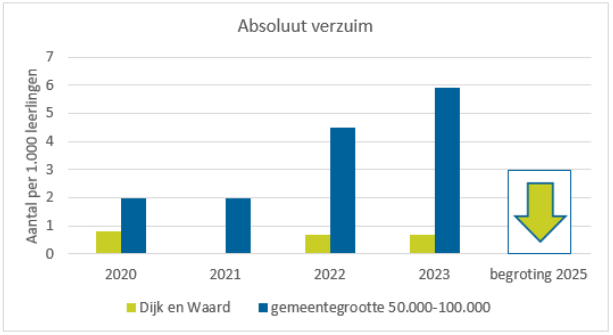

a. We bereiden de bouw van nieuwe scholen voor in nieuwbouwgebieden. Dit zijn de derde schoollocatie in de Draai, de scholen voor het Stationsgebied, de Oostrand en Westpoort.
b. Gestart wordt met het realiseren van het IKOC in Noord Scharwoude en de voorbereiding van nieuwbouw voor IKC de Vaart en IKC Carrousel.
c. We zetten in op het realiseren van passende huisvesting voor het voortgezet onderwijs en het uitvoeren van de pilot voor het vergroenen van schoolpleinen.

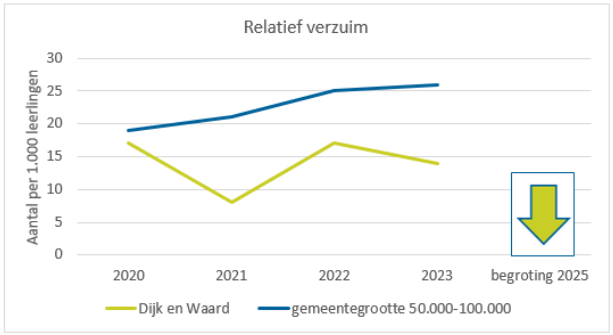
Programma 4: Indicatoren

Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

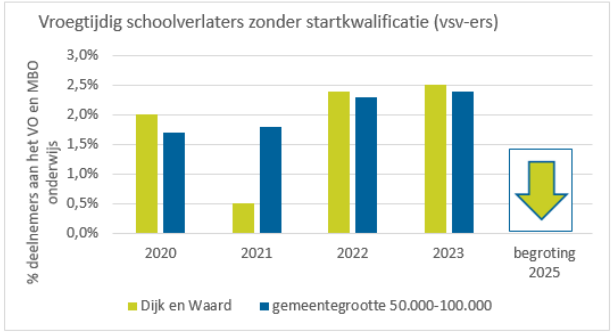
BBV-Beleidsindicatoren

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'

Noot:
Absoluut verzuim 2021 geen data beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T4.2	Onderwijshuisvesting	-7.572	-8.076	-7.806	-8.096	-8.317	-8.727
T4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.753	-5.901	-5.376	-5.359	-2.859	-2.859
TOTAAL LASTEN		**-12.325**	**-13.977**	**-13.182**	**-13.455**	**-11.176**	**-11.586**
BATEN							
T4.2	Onderwijshuisvesting	1.400	1.116	1.349	1.349	1.349	1.349
T4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.563	2.974	2.536	2.536	36	36
TOTAAL BATEN		**3.963**	**4.090**	**3.885**	**3.885**	**1.385**	**1.385**
Saldo van baten en lasten		**-8.362**	**-9.887**	**-9.297**	**-9.570**	**-9.791**	**-10.201**
Toevoeging aan reserves		-683	-654	-662	-662	-662	-662
Onttrekking aan reserves		1.028	804	577	574	775	687
Saldo mutatie reserves		**345**	**150**	**-84**	**-88**	**114**	**26**
Saldo programma		**-8.017**	**-9.737**	**-9.382**	**-9.658**	**-9.678**	**-10.175**

De geraamde kosten van programma 4 dalen met € 795.000 ten opzichte van de begroting 2024. Dit verschil kan verklaard worden door incidentele kosten. In 2024 is in totaal € 815.000 aan incidentele budgetten toegekend (IHP 3 huisvesting € 150.000, oprichting Sport B.V.: € 161.000, Phoenix/Koolvlet; € 80.000 en NPonderwijs € 438.000). Voor 2025 is er € 100.000 aan incidentele lasten gebudgetteerd voor IHP Pilots groene scholen.

De geraamde baten dalen met € 205.000. Dit kan verklaard worden door de incidentele baten in kader NPonderwijs (€ 438.000; begroting 2024) en de doorbelasting huur Bosgroet (€ 233.000; begroting 2025 verschuiving vanuit een ander programma).

De onttrekking aan reserves is t.o.v. 2024 gedaald met € 227.000. Dit komt hoofdzakelijk doordat de onttrekking aan de Reserve Kapitaallasten voor wat betreft de school en sporthal De Draai nu is opgenomen onder programma 5 Sport, Cultuur en Openbare ruimte. Deze onttrekking stond in 2024 nog in dit programma.

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Sport, kunst en cultuur en recreatie zijn belangrijke bouwstenen voor een sterke sociale basis. Het aanbod in Dijk en Waard zorgt voor plezier bij inwoners. Het draagt bij aan ontwikkeling van vaardigheden, de mentale en lichamelijke gezondheid, welzijn, zelfredzaamheid, participatie, integratie, sociale cohesie en leefbaarheid en het voorkomt eenzaamheid.

Sport, kunst en cultuur hebben een directe relatie met Programma 4 Onderwijs en Programma 6 Sociaal domein. Samen vormen zij het sociaal domein. Onze strategische partners zijn cruciaal om onze doelstellingen op onder andere het gebied van sport, kunst en cultuur te realiseren. Ook de openbare ruimte speelt een belangrijke rol bij bewegen en gezondheid. Een openbare ruimte met een goede staat van het onderhoud nodigt uit om naar buiten te gaan, te ontmoeten, te bewegen en plezier te maken.

In Dijk en Waard bouwen we samen aan een vitale samenleving, waar saamhorigheid, vertrouwen en goede communicatie belangrijk zijn. Waarin inwoners elkaar helpen, steunen en motiveren om het beste uit hun leven te halen. Waarin iedereen meedoet naar eigen kunnen en uitgenodigd wordt om samen actief te zijn.

We streven ernaar dat alle inwoners van Dijk en Waard zoveel mogelijk voor zichzelf en voor elkaar zorgen en deel uitmaken van een sociaal netwerk. Hiervoor is een breed en laagdrempelig aanbod van activiteiten en ondersteuning nodig, liefst in de eigen buurt of wijk en goed bereikbaar voor onze inwoners. Dat kunnen wij niet zonder de inzet van het verenigingsleven, bewonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties. Het aanbod van voorzieningen bestaat ook uit aantrekkelijk groen, goed ingerichte recreatiegebieden en ons cultureel erfgoed. Deze zijn goed onderhouden met oog voor biodiversiteit. De voorzieningen groeien mee met de ontwikkeling van de gemeente.
Sport, kunst en cultuur maken een essentieel onderdeel uit van de sociale basis. Daarom zetten we met Route 1 van het Integraal beleidskader Sociaal domein in op het versterken hiervan.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Een sterke sociale basis (route 1 Integraal beleidskader sociaal domein)

Sport

1. Sporten is voor iedereen in Dijk en Waard financieel en fysiek mogelijk, ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking.
2. In Dijk en Waard zijn alle sportverenigingen en accommodaties goed onderhouden en voor iedereen toegankelijk.
   a. Samen met de binnensportverenigingen is het Accomodatieplan binnensport tot stand gekomen. Deze is/wordt in het derde kwartaal opgeleverd en besproken in de raad.
   b. We starten een verkenning naar een betere cao voor medewerkers van het sportbedrijf.
3. Dijk en Waard is ondersteunend aan de ambities van talentvolle (top)sporters.

Cultuur

1. Inwoners van Dijk en Waard weten wat er op het gebied van kunst en cultuur aanwezig is en georganiseerd wordt, zodat meer inwoners deelnemen en/of lid zijn.
   a. De Uitagenda Dijk en Waard wordt samen met culturele instellingen opgesteld. Zo kunnen we inwoners informeren over het aanbod en de activiteiten op cultureel gebied.
   b. In het kader van 400 jaar octrooiverlening De Waert starten in 2025 meerdere cultureel- historische activiteiten.
   c. In 2025 wordt de evenementenvisie Dijk en Waard aan de raad voorgelegd.
2. We stimuleren creativiteit, samenwerking en talentontwikkeling in broedplaatsen en bij De Binding.

Eind 2024 is het plan voor De Binding klaar, en in 2025 starten we samen met het culturele veld met de uitvoering.

In 2025 zoeken we samen met partners naar geschikte locaties voor een tijdelijke culturele broedplaats. Als we een goede locatie vinden, werken we een plan uit en leggen dit voor.

3. Er is een breed aanbod van culturele activiteiten gericht op maatschappelijke opgaven (o.a. eenzaamheid, mentale gezondheid en laaggeletterdheid).
    a. In 2025 organiseren we bijeenkomsten voor culturele organisaties om elkaar te ontmoeten, kennis uit te wisselen en het lokale, culturele aanbod gezamenlijk te versterken en te verbreden. We maken gebruik van experts en ervaringsdeskundigen om themagerichte workshops te geven over eenzaamheid, mentale gezondheid en laaggeletterdheid. Ook de verenigingen kunnen zelf thema's aandragen waar zij behoeftes zien.

Recreatie (zie programma 3) en Erfgoed

"het behoud en versterking van ons culturele erfgoed"

1. We starten in 2025 met de uitvoering van het erfgoedbeleid dat in het eerste kwartaal van 2025 aan de raad wordt aangeboden.

2. Op basis van de evaluatie en besluitvorming in 2024 ontwikkelt het Museum BroekerVeiling zich door naar een museum als verrijking (scenario 3, zie raadsvoorstel 5 juli 2022).

Openbare ruimte

We voeren het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte en het bijbehorende Uitvoeringsplan uit. Dit plan loopt van 2024 tot 2033.

In 2025 wordt ingezet op de volgende zaken:

a. Vergroten van de biodiversiteit en ecologie. In het vierde kwartaal wordt onderzoek uitgevoerd naar het versterken van onze ecologische (hoofd)structuren. We verwachten vanaf het derde kwartaal 2025 op basis hiervan de eerste verbeteringen door te kunnen voeren. Verder worden in het opnieuw aan te besteden gemeentelijk maaibestek voor lang gras (bermen en grote velden) voor de periode 2025-2029 extra ecologische en biodiverse verbeteringen en uitbreidingen toegevoegd. Tenslotte onderzoeken we in 2025 de mogelijkheden om een ecoloog vast aan onze organisatie te verbinden.

b. Herstellen van verdwenen, beschadigde of bedreigde boomstructuren. Wij gaan begin 2025 verder in gesprek met de bewoners van de Stationsweg in Heerhugowaard over de mogelijkheden om de kastanjestructuur daar te herstellen en de technische mogelijkheden hiervan te onderzoeken. Verder ontwikkelen we in het eerste kwartaal van 2025 op basis van de in 2024 afgeronde inventarisatie van bestaande en oude boomstructuren een plan om deze te herstellen.
c. Opstarten zelfbeheer openbaar groen (kaders en initiatieven)
d. Er zijn reeds kaders voor zelfbeheer aanwezig. Binnen deze kaders staan wij open voor initiatieven van inwoners om zelf groen te willen beheren.
e. Voortzetten schooltuinen
f. Dit initiatief verzorgt de “Biobus” voor onze gemeente. Zij zullen dit in 2025 voortzetten.

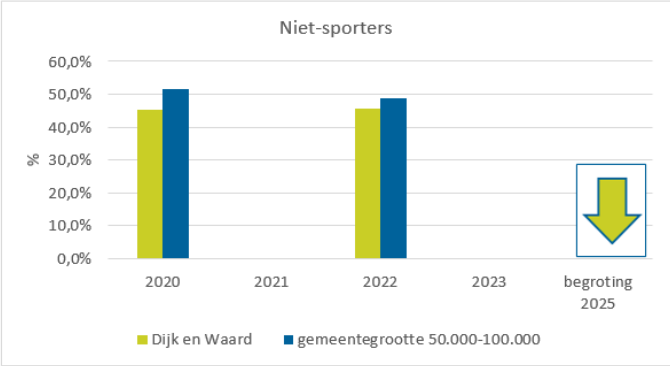
We brengen de mogelijkheden in kaart voor cultuurgerelateerde begrafenissen op de gemeentelijke begraafplaatsen.

1. We voeren de Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda Regio Alkmaar en het Beleidsplan Klimaatadaptatie Dijk en Waard uit. In 2025 richten we ons op:
   a. Onderzoeken van klimaatkwetsbaarheden en oplossingen voor delen van de openbare ruimte in wijken en buurten die voor 2050 niet heringericht worden.
   b. Inwoners inzicht geven in de gevolgen van klimaatverandering en de mogelijkheden om klimaatadaptief te handelen. Hiervan is het doel het draagvlak en gevoel van urgentie te vergroten om klimaatbestendige maatregelen te nemen.

Programma 5: Indicatoren

Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

BBV-Indicatoren

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder.
Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Noot: deze indicator wordt eens per twee jaar gemeten

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T5.1	Sportbeleid en activering	-703	-734	-805	-732	-732	-732
T5.2	Sportaccommodaties	-8.244	-7.540	-7.404	-7.456	-7.515	-7.847
T5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-3.835	-4.206	-4.517	-4.263	-4.109	-4.107
T5.4	Musea	-449	-514	-555	-555	-555	-555
T5.5	Cultureel erfgoed	-1.160	-843	-2.209	-1.012	-982	-982
T5.6	Media	-2.714	-2.774	-2.830	-2.830	-2.830	-2.830
T5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9.108	-9.635	-9.756	-10.213	-10.462	-10.618
TOTAAL LASTEN		**-26.212**	**-26.245**	**-28.075**	**-27.061**	**-27.185**	**-27.671**
BATEN							
T5.1	Sportbeleid en activering	499	509	509	436	436	436
T5.2	Sportaccommodaties	3.385	1.062	1.184	1.184	1.184	1.184
T5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	500	421	485	485	485	485
T5.5	Cultureel erfgoed	27	27	27	27	27	27
T5.6	Media	355	355	216	216	216	216
T5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	201	37	308	308	308	308
TOTAAL BATEN		**4.966**	**2.410**	**2.728**	**2.656**	**2.656**	**2.656**
Saldo van baten en lasten		**-21.246**	**-23.835**	**-25.347**	**-24.406**	**-24.529**	**-25.016**
Toevoeging aan reserves		-207	-172	-172	-172	-172	-172
Onttrekking aan reserves		1.411	1.339	960	952	944	998
Saldo mutatie reserves		**1.204**	**1.167**	**788**	**780**	**772**	**826**
Saldo programma		**-20.042**	**-22.668**	**-24.559**	**-23.626**	**-23.758**	**-24.189**

De geraamde kosten van programma 5 stijgen met € 1,8 miljoen ten opzichte van de begroting 2024.

Dit wordt veroorzaakt door de verhoging budget beheer openbare ruimte in kader harmonisatie (€ 122.000; begroting 2025), ophogen budgetten groen i.v.m. groei van de gemeente (€ 250.000; begroting 2025), incidentele kosten voor de doorontwikkeling museum BroekerVeiling (€ 1,2 miljoen, kadernota 2025), ophoging budgetten t.b.v. de Sport B.V. (€ 0,6 miljoen), cultuurregio thema Water (€150.000; kadernota 2025) en indexatie begrotingspost subsidies (€ 182.000; begroting 2025). In 2024 waren er incidentele kosten voor het sportbedrijf (€ 100.000; begroting 2024), renovatie toplaag

kunstgrasveld DTS (€ 390.000) en hogere kosten stadsbedrijf (€ 156.000; begroting 2024). Verder zijn er lagere afschrijvingslasten (€ 108.000; begroting 2025).

De baten nemen per saldo toe met € 318.000. Hierin zit de verwerking van de Sport B.V. (i.v.m. de oprichting Sport B.V. (per saldo € 121.000; begroting 2025) en een wijziging van doorbelasting naar van € 360.000 (ontvangen huur Binding en doorbelasting bermen naar taakveld riool).

De onttrekking aan reserves is t.o.v. 2024 gestegen met € 379.000. Dit komt hoofdzakelijk doordat de onttrekking aan de Reserve Kapitaallasten voor wat betreft de school en sporthal De Draai nu is opgenomen onder dit programma. Deze onttrekking stond in 2024 nog in het programma 4 Onderwijs.

Programma 6 Sociaal domein

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Voor Dijk en Waard is de transformatie in het sociaal domein een belangrijke taak. Het doel is een sterke, gezonde en vitale samenleving. Sinds de decentralisaties in 2015 is dit al een uitdaging. Door nationale en wereldwijde ontwikkelingen blijft de druk op het sociaal domein groeien.

Het vorige kabinet heeft in een brief aan de Kamer aangegeven dat er in het sociaal domein een duidelijke scheefgroei is tussen de taken en de beschikbare financiële middelen. Ze dringen erop aan deze disbalans te herstellen. Hoewel het kabinet dit probleem nu erkent, is er nog geen oplossing in zicht.

De budgetten staan onder druk en de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein lopen vaak niet gelijk. Het Rijk compenseert gemeenten via het gemeentefonds voor indexaties en kostenstijgingen, maar dit gebeurt vaak pas later. Hierdoor moet de gemeente in haar planning-en-controlcyclus regelmatig overschrijdingen melden.

In de hervormingsagenda zijn afspraken gemaakt om het stelsel in het sociaal domein te vernieuwen. Voor gemeenten is hier een financiële taakstelling aan gekoppeld. Voor Dijk en Waard betekent dit een taakstelling van € 2,5 miljoen in 2024, oplopend tot € 5,5 miljoen in 2028.

De huidige financiële situatie maakt dat er keuzes nodig zijn in onze dienstverlening binnen het sociaal domein. Hiervoor bereidt het college voorstellen voor, die we zullen voorleggen aan de raad.

We zetten daarbij in op het versterken van het netwerk van inwoners, zodat zij meer ondersteuning kunnen krijgen vanuit de eigen omgeving en de druk op professionele hulp en ondersteuning afneemt. Hiervoor is het versterken van de sociale basis essentieel.

De ambities en de beheersingsopgaven in het sociaal domein kunnen we niet alleen doorvoeren. Dit is een gedeelde opgave met het ruimtelijk domein en veiligheid. Ook hebben we onze lokale en regionale ketenpartners nodig om samen op te trekken om de doelen uit het integraal beleidskader sociaal domein te behalen. Vanuit het gezond en actief leven akkoord (GALA) en het integraal Zorgakkoord (IZA) wordt actief samengewerkt met lokale en regionale partners om onze inwoners gezond en vitaal te houden.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Een sterke sociale basis (route 1 Integraal beleidskader)

1. Het versterken van het voorliggend veld, preventie en inzet van laagdrempelige, collectieve voorzieningen, waaronder jongerenwerk om de positie en het netwerk van onze inwoners te versterken, zodat zij zelfredzaam blijven en we de druk op de professionele hulp kunnen verminderen.
   a. In 2025 wordt het beleid Sociale inclusie/ Antidiscriminatiebeleid aan de raad aangeboden.
   b. We geven de opdracht om meer jongerenwerk op locatie uit te voeren, inclusief extra financiering voor activiteiten en faciliteiten, zodat we meer jongeren bereiken.
   c. Er worden activiteiten georganiseerd om de weerbaarheid van jongeren te vergroten, gebaseerd op een nog op te stellen jeugdmonitor en uitvoeringsplan Weerbare Jeugd.

2. Het realiseren van voldoende passende woningen voor ouderen en andere aandachtsgroepen in wijken met voldoende voorzieningen waar mensen naar elkaar omkijken.
   a. Projecten vanuit het Uitvoeringsplan Woonzorgvisie worden uitgevoerd in 2025.
   b. We blijven voldoen aan de taakstellingen op het gebied van asielopvang en we spannen ons in om te voldoen aan de taakstelling uit de spreidingswet.

Passende ondersteuning dichtbij de inwoners (route 2 Integraal beleidskader)

1. Het versterken van de samenwerking tussen het lokaal team en plaatsen waar kinderen en jongeren komen, zoals het onderwijs, de kinderopvang en de huisartsen.

2. We blijven de integrale aanpak in het sociaal domein ontwikkelen, daarbij maken we gebruik van de ervaringen die we hebben opgedaan in de pilot armoedebeleid. De verschillende onderdelen uit de piot worden geëvalueerd. Bij een positieve uitkomst wordt de integrale aanpak opgenomen in de werkwijze van het lokale team. Hierbij maken we ook gebruik van de doorbraakmethode van het instituut publieke waarden.

3. We verbeteren de overgang van 18-/18+ door het proces rondom toekomst- en perspectiefplannen en de interne samenwerking te verbeteren.

4. We ontwikkelen het lokale team verder naar een meer gebiedsgerichte ondersteuning samen met partners en inwoners.
   a. We stellen een plan van aanpak op om het lokale team te versterken, gebaseerd op de zeven kenmerken van het VNG-model Stevig Lokaal Team. Dit is een van de maatregelen uit de Hervormingsagenda.

Kwalitatieve en beheersbare hulp en ondersteuning (route 3 Integraal beleidskader)

1. Bestaanszekerheid versterken doordat meer inwoners gebruik maken van de armoedevoorzieningen.
    a. Naast de inzet op de armoedevoorzieningen onderzoeken we in 2025 verder hoe we de bestaanszekerheid van inwoners verbeteren en inwoners in kwetsbare situaties beter bereiken.

2. Het realiseren van een sluitend zorgaanbod.
    a. We evalueren de regionaal nieuwe contracten voor jeugdhulp die begin 2023 van start gegaan zijn, om te bezien in hoeverre de eerder gestelde inkoopdoelen behaald zijn. Daarbij is extra aandacht voor het inkoopdoel 'grip op kosten'.

3. We vernieuwen de inkoop van maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo om meer focus te leggen op het voorliggend veld en beter de regie te voeren op de inzet van professionele maatwerkvoorzieningen.

    a. Per 1 april 2025 start een nieuw contract voor Wmo-vervoer. Onderdeel hiervan is dat meer gestuurd wordt op data en meer ingezet wordt op voorliggende voorzieningen als de vervoersvereniging Dijk en Waard.
    b. In 2025 werken we regionaal aan de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop van begeleiding binnen de Wmo die 1 januari 2027 in gaat.

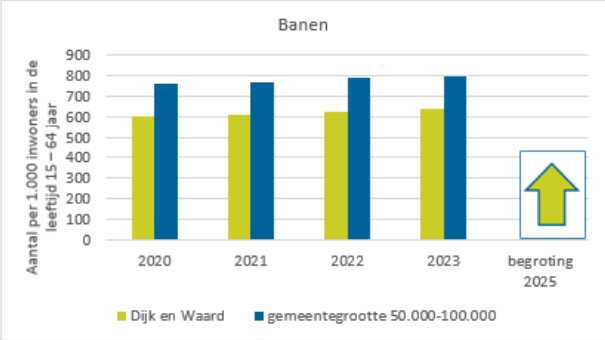
4. We verbeteren het toezicht op de rechtmatigheid en kwaliteit van de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo.

Programma 6: Indicatoren

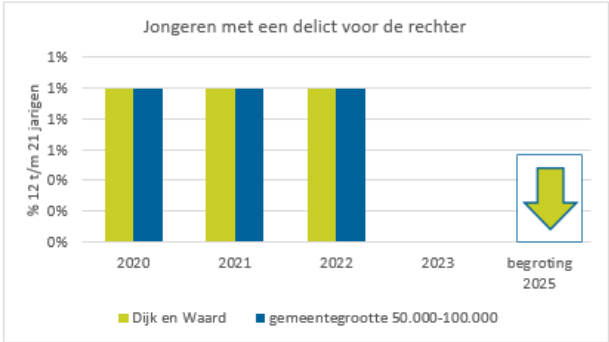
Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

De impact indicatoren van het sociaal domein worden in de separate monitor Sociaal Domein opgenomen.

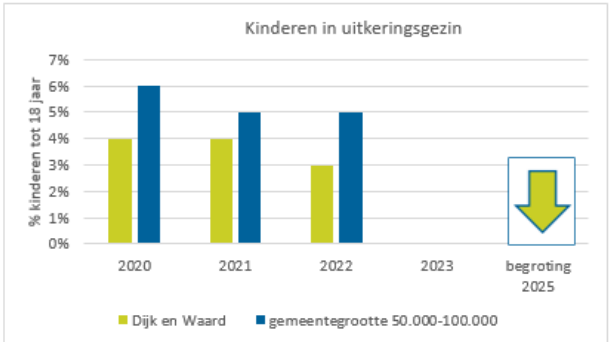
BBV-indicatoren

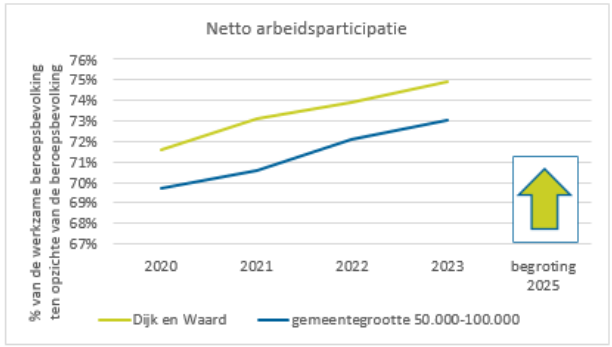
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

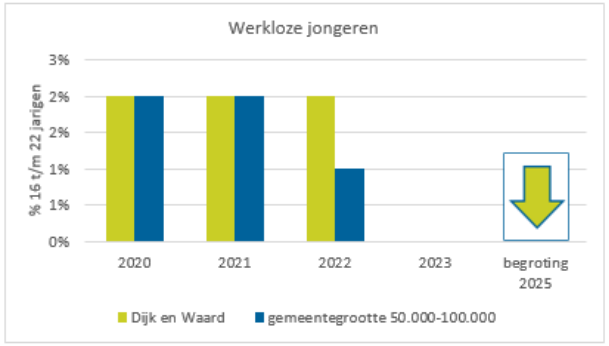
Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

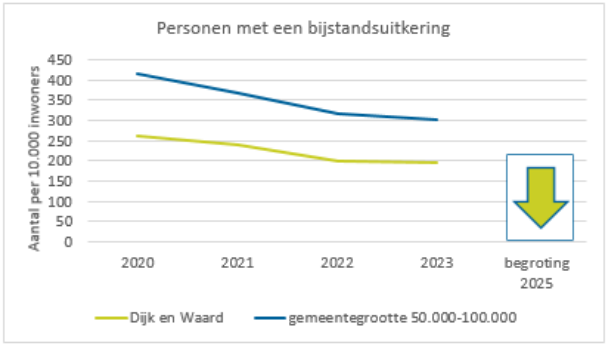
Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.

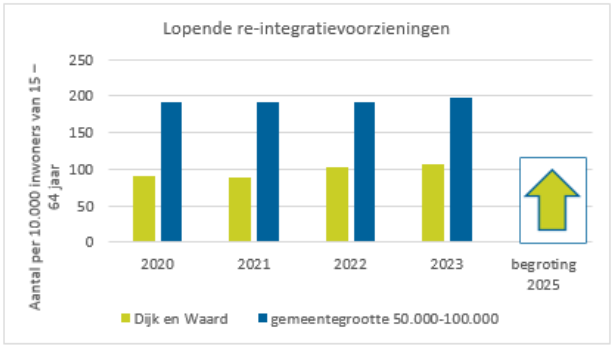
Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

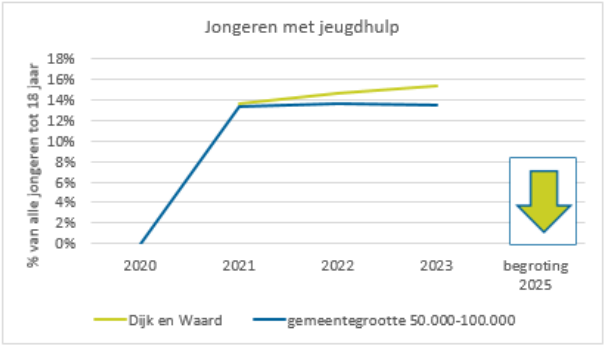
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

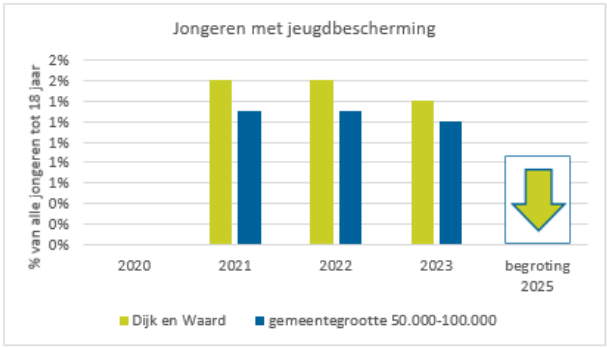
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de

Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

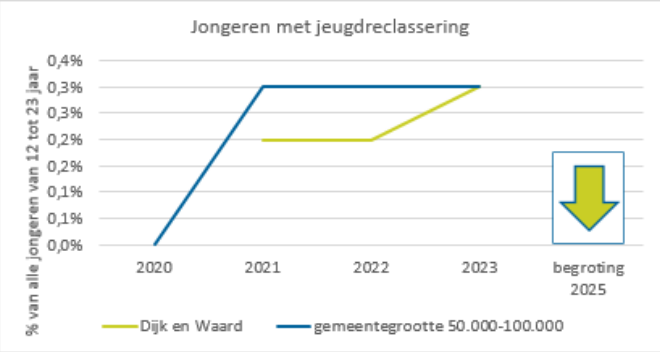

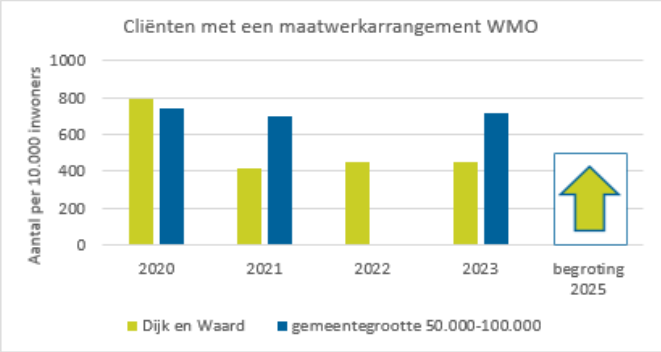
in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari
Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Noot: volledige tekst bij grafiek 'personen met een bijstandsuitkering dient te zijn: Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de **uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.'**

in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari
Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Noot:Voor jongeren met delict voor de rechter; kinderen in uitkeringsgezin; werkloze jongeren is er over 2023 (nog) geen data beschikbaar

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-13.713	-16.622	-10.313	-9.880	-9.607	-9.599
T6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-5.820	-7.968	-3.432	-3.333	-3.266	-3.266
T6.3	Inkomensregelingen	-32.255	-31.831	-33.051	-32.735	-31.663	-31.452
T6.4	WSW en beschut werk	-5.371	-5.672	-5.714	-5.643	-5.358	-5.012
T6.5	Arbeidsparticipatie	-4.510	-4.436	-4.323	-4.381	-4.438	-4.494
T6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-3.985	-3.791	-3.119	-3.114	-3.111	-3.111
T6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2.085	-2.730	0	0	328	328
T6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.765	-1.208	2.595	5.551	5.551	5.551
T6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-207	-25	0	0	0	0
T6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-787	-378	0	0	0	0
T6.71A	Huishoudelijke hulp (WMO)	-5.374	-6.138	-6.621	-6.582	-6.890	-6.890
T6.71B	Begeleiding (WMO)	-6.141	-6.821	-7.194	-7.192	-7.191	-7.191
T6.71C	Dagbesteding (WMO)	-1.431	-1.616	-1.718	-1.716	-1.715	-1.715
T6.72A	Jeugdhulp begeleiding	-5.876	-5.471	-5.852	-5.817	-5.791	-5.791
T6.72B	Jeugdhulp behandeling	-7.685	-9.773	-10.216	-10.013	-9.860	-9.860
T6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-2.421	-2.578	-2.686	-2.661	-2.642	-2.642
T6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-1	0	0	0	0	0
T6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-91	0	0	0	0	0
T6.73A	Pleegzorg	-1.153	-2.137	-1.203	-1.190	-1.180	-1.180
T6.73B	Gezinsgericht	-1.581	-1.588	-1.661	-1.639	-1.622	-1.622
T6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-5.585	-6.006	-6.257	-6.181	-6.125	-6.125
T6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-9.128	-9.363	-9.354	-9.345	-9.338	-9.338
T6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-1.963	-1.894	-1.973	-1.957	-1.944	-1.944
T6.74C	Gesloten plaatsing	-658	-565	-588	-588	-588	-588
T6.82A	Jeugdbescherming	-2.115	-2.379	-2.490	-2.490	-2.490	-2.490
T6.82B	Jeugdreclassering	-152	-168	-175	-175	-175	-175
T6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	0	-2.095	-2.095	-2.095	-2.095
T6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	-5.133	-5.133	-5.133	-5.133
TOTAAL LASTEN		**-123.852**	**-131.157**	**-122.576**	**-118.310**	**-116.345**	**-115.837**

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
BATEN							
T6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	12.658	9.835	625	552	369	369
T6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.283	3.948	151	151	151	151
T6.3	Inkomensregelingen	21.082	22.645	22.645	22.645	22.645	22.645
T6.4	WSW en beschut werk	300	0	0	0	0	0
T6.5	Arbeidsparticipatie	701	0	0	0	0	0
T6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	467	471	473	473	473	473
T6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2	0	0	0	0	0
T6.71A	Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	854	825	825
T6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN		**38.489**	**36.899**	**23.894**	**24.675**	**24.463**	**24.463**
Saldo van baten en lasten		**-85.362**	**-94.258**	**-98.682**	**-93.635**	**-91.882**	**-91.374**
Toevoeging aan reserves		-200	-1.234	-1	-1	-1	-1
Onttrekking aan reserves		3.197	4.491	1.964	881	264	52
Saldo mutatie reserves		**2.997**	**3.257**	**1.963**	**880**	**263**	**51**
Saldo programma		**-82.365**	**-91.001**	**-96.719**	**-92.755**	**-91.619**	**-91.323**

De geraamde kosten van programma 6 dalen met € 8,6 miljoen ten opzichte van de begroting 2024. De voornaamste oorzaken zijn: de taakstelling hervormingsagenda (€ 2,4 miljoen; primaire begroting), tijdelijke extra capaciteit in 2024 in kader prioriteiten binnen Sociaal Domein (€ 1,1 miljoen incidenteel budget 2024), incidentele budgetten in 2024 voor Tozo, uitstroompremie en communitybuilding (€ 1,3 miljoen; VJR 2024) en doorgeschoven incidentele budgetten van 2023 naar 2024 (€ 900.000; incidenteel 2024).

Er zijn hogere kosten voor:

- WMO: ontwikkeling WMO (€ 435.000; primaire begroting), indexatie conform OVA percentage (€ 750.000; begroting 2025), en autonome ontwikkelingen (€ 385.000; begroting 2025).
- Jeugd: Indexatie conform OVA percentage (€ 1,7 miljoen; begroting 2025), autonome ontwikkelingen (€ 0,2 miljoen; begroting 2025) en minder te realiseren taakstelling in 2025 uit de hervormingsagenda (€ 2,1 miljoen; begroting 2025 - opgave meicirculaire van het Rijk).
- en verder budget inkomensregeling (€ 2,3 miljoen; begroting 2025) en een hogere doorbelasting loonkosten (€ 350.000; begroting 2025).

Voor de kosten en inkomsten Nora is in 2024 € 3,8 miljoen (VJR 2024) aan lasten en baten gebudgetteerd en in kader opvang Oekraïne is zowel aan de lasten kant (€ 6,6 miljoen, VJR 2024) als aan de baten kant (€ 9,3 miljoen; VJR 2024) als incidenteel budget in 2024 verwerkt.

De storting aan de reserves is gedaald t.o.v. 2024 met € 1.233.000. Dit komt doordat in 2024 incidenteel een gedeelte van het restant op de Oekraïnegelden is gestort in de reserve Verhoogde Asielinstroom.

De onttrekking aan reserves is gedaald t.o.v. 2024 met € 2.578.000. Deze verlaging kan als volgt worden toelicht:

- De onttrekking aan de Algemene Reserve voor omzettingseffect nieuwe inkoop jeugd wordt verlaagd van € 2,4 miljoen naar € 1,1 miljoen Euro.
- In 2024 zijn incidentele budgetten opgenomen die worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Overheveling budgetten (€ 1,07 miljoen). Deze onttrekking komt niet meer terug in de begroting 2025.

Het budget TOZO is verlaagd met € 211.000, de onttrekking aan de reserve TOZO is overeenkomstig verlaagd.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

De ambities in dit programma hebben te maken met klimaatverandering en circulaire economie.

Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen voor de komende jaren, willen we in de toekomst droge voeten houden. De klimaatambities van het Rijk gebruiken we als ondergrens. We willen de verzilting van de bodem tegengaan en hittestress het hoofd bieden. Ook willen we stappen zetten met de wijkaanpak Transitievisie Warmte. De basis hiervoor is de, door het Rijk verplicht op te stellen, Transitievisie Warmte die in 2024 wordt vastgesteld.

We stimuleren isolatie en verduurzaming van woningen, bedrijfspanden en gebouwen van maatschappelijke instellingen, zoals onderwijsgebouwen. De herijkte Regionale Energie Strategie (RES) wordt in 2024 ter besluitvorming voorgelegd. Op basis hiervan kunnen maatregelen verder uitgewerkt worden.

Vanuit het Rijk (via het rijksbrede programma ‘Nederland Circulair in 2050’) en de provincie is er al beleid op het gebied van circulaire economie vastgesteld. Dit biedt naast de opgenomen ambities in het coalitieakkoord handvatten voor Dijk en Waard om een eigen visie en ambitie op te stellen (planning 2024).

De gemeente beheert een groot deel van de buitenruimte, is verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval en bezit maatschappelijk vastgoed. Deze drie onderdelen bieden kansen voor de overgang naar een circulaire economie.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Dijk en Waard is een CO2-neutrale gemeente

Uitvoeren van het Uitvoeringsprogramma CO2-neutraal. In 2025 zijn belangrijke onderdelen uit dat programma:

a. We breiden het Isolatieprogramma Dijk en Waard uit, om eigenaar-bewoners te stimuleren om hun woning te verduurzamen cq. isoleren;
b. We zetten stappen met de wijkgerichte aanpak om woningen van het aardgas af te krijgen;
c. We stimuleren de verduurzaming van bedrijven, onder meer met een gebiedsgerichte aanpak;
d. We verkennen de realisatie van energiehubs;
e. We verduurzamen gemeentelijk vastgoed;
f. We stimuleren duurzame mobiliteit, onder meer door in te zetten op de stapsgewijze uitbreiding van het aanbod van deelvoertuigen (zie ook programma 2).

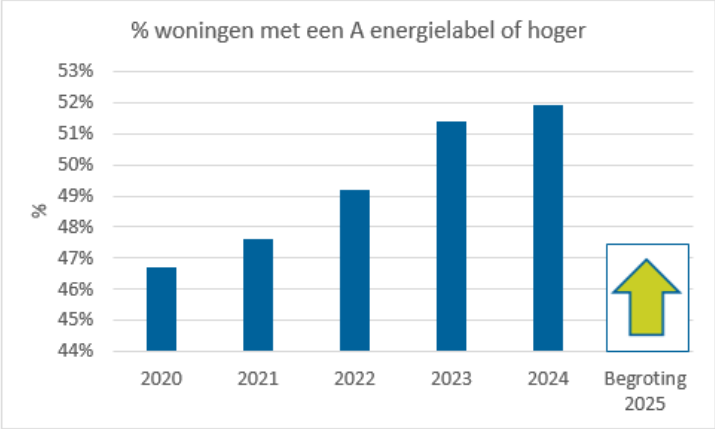
Circulaire economie (waaronder afval en grondstoffen)

a. Uitvoering geven aan Grondstoffenbeleidsplan voor Dijk en Waard en dan met name de actie om een evaluatie uit te voeren in 2025.
b. Opstellen en deels al invulling geven aan het uitvoeringsprogramma 'Dijk en Waard circulair 2050'. Na de bestuurlijke behandeling van de visie en kaders voor circulaire economie in Dijk en Waard (verwachting begin 2025), volgt de praktische vertaling naar het hoe en wat in het uitvoeringsprogramma.

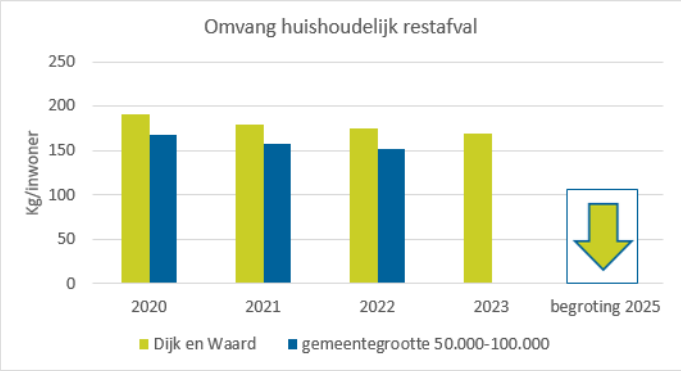
Programma 7: Indicatoren

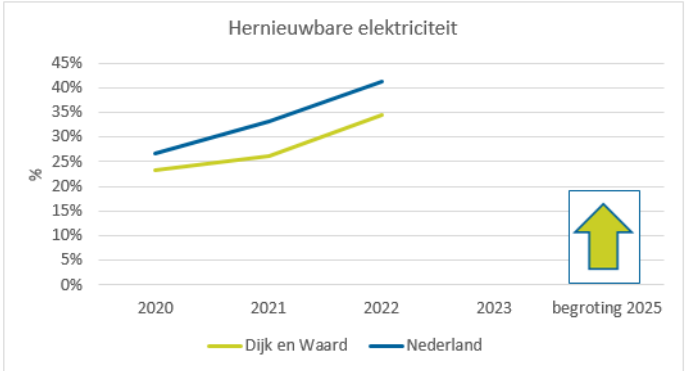
Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

Beleidsindicatoren

BBV Indicatoren

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T7.1	Volksgezondheid	-4.633	-5.228	-5.623	-5.491	-5.491	-5.491
T7.2	Riolering	-10.650	-10.883	-11.767	-11.745	-11.749	-11.725
T7.3	Afval	-8.900	-9.038	-9.219	-9.204	-9.464	-9.490
T7.4	Milieubeheer	-3.832	-2.955	-3.661	-3.655	-3.654	-3.557
T7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-461	-549	-623	-624	-623	-624
TOTAAL LASTEN		**-28.475**	**-28.653**	**-30.893**	**-30.718**	**-30.981**	**-30.887**
BATEN							
T7.1	Volksgezondheid	260	444	444	312	312	312
T7.2	Riolering	12.361	13.160	14.094	14.094	14.094	14.094
T7.3	Afval	11.282	11.590	11.849	11.834	12.094	12.121
T7.4	Milieubeheer	1.397	5	250	250	250	5
T7.5	Begraafplaatsen en crematoria	340	442	422	422	422	422
TOTAAL BATEN		**25.639**	**25.642**	**27.060**	**26.912**	**27.172**	**26.955**
Saldo van baten en lasten		**-2.836**	**-3.010**	**-3.833**	**-3.805**	**-3.809**	**-3.933**
Toevoeging aan reserves		-51	-51	-51	-51	-51	-51
Onttrekking aan reserves		341	326	26	26	26	26
Saldo mutatie reserves		**290**	**275**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Saldo programma		**-2.546**	**-2.735**	**-3.858**	**-3.830**	**-3.834**	**-3.957**

De geraamde kosten van programma 7 stijgen met € 2,2 miljoen ten opzichte van de begroting 2024. De voornaamste oorzaken zijn een kostenstijging door de indexatie van gemeenschappelijke regelingen (€ 424.000; VJR 2024 en begroting 2025), budgetverhoging circulaire economie (€ 100.000; kadernota 2025) en hogere doorbelasting voor rente- en loonkosten (€ 457.000; begroting 2025).

Tegenover de volgende kostenstijgingen staan ook verhogingen van de baten met een vergelijkbaar bedrag: activiteiten infrastructuur duurzame energie (€ 97.000), hogere lasten huisvuilwagens (€ 198.000; begroting 2025), actualisatie budgetten afval (€ 202.000; begroting 2025) en hogere lasten riool (€ 943.000; begroting 2025)

De onttrekking aan reserve Duurzaamheid is gedaald t.o.v. 2024 met € 300.000. Bij het vaststellen van de begroting 2023 (zaaknummer 375290)
was voor de jaren 2023 en 2024 een jaarlijkse onttrekking begroot van € 300.000.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Waar staan we voor? Maatschappelijk effect

Dijk en Waard is een gemeente om trots op te zijn. Het is hier fijn wonen in een omgeving waar het stadse leven, ruimte en groen perfect samenkomen. Een gemeente die dynamisch, stedelijk is maar ook groen en landelijk met de prachtige dorpen. Dijk en Waard wil een veerkrachtige gemeente zijn waar iedereen een plek kan vinden om prettig en gezond te wonen, werken, leren en recreëren. Van gezinnen met jonge kinderen en net afgestudeerden op zoek naar werk, tot ouderen die behoefte hebben aan gezondheidszorgDijk en Waard werkt hard om voor iedereen een betaalbare woning in een groene omgeving te bieden. Dit zien we in samenhang met andere opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, de toenemende vergrijzing en voorzieningen die horen bij een groeiend aantal inwoners.

De Strategische Omgevingsvisie Dijk en Waard, die in 2024 aan de raad wordt voorgelegd, bepaalt geeft richting aan de toekomst van onze gemeente. Hierin staan de opgaven en ambities voor onze leefomgeving, zoals groen, gebouwen, infrastructuur, water en landschap. Ook zaken als lucht, bodem, geluid en duurzaamheid horen daarbij. Deze visie vormt de basis voor verdere plannen en roept op om samen Dijk en Waard te versterken.

Dijk en Waard werkt hard om voor iedereen een betaalbare woning in een groene omgeving te bieden. Dit zien we in samenhang met andere opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, de toenemende vergrijzing en voorzieningen die horen bij een groeiend aantal inwoners.

Welke doelen helpen daarbij en waar richten we ons op?

Realisatie woningen

We faciliteren de realisatie van 10.000 woningen in 10 jaar in Dijk en Waard. Onder meer de volgende projecten dragen hieraan bij:

- In Stationskwartier en Proeftuin De Frans zijn 600 woningen in aanbouw.
- In het Stadshart verwachten we in 2025 Woodstone in aanbouw te hebben.
- Twee woongebouwen aan het Rembrandt Erf met circa 80 appartementen.

1. We streven naar een gemiddelde van 30% sociale huurwoningen op gebiedsniveau.
   a. We maken prestatieafspraken over de woningbouw in Dijk en Waard met onze partners. De Woonvisie geeft richting aan de prestatieafspraken.

2. We streven naar het vergroten van doorstroming binnen de bestaande woningvoorraad.
   a. Opstellen van Beleidskader voor woningdelen, woningsplitsing en -omzetting.

3. We onderzoeken de mogelijkheden en realiseren vormen van geclusterd wonen voor ouderen in nieuwbouw en in bestaande wijken. De volgende projecten dragen hieraan bij en worden gerealiseerd:
   a. Horizon Zorgcentrum, Broek op Langedijk, uitbreiding bestaande locatie met 16 wooneenheden;
   b. Geclusterde levensloopwoningen in meerdere bouwvelden in De Draai;
   c. Geclusterde levensloopwoningen in bouwveld 3b van De Vaandel Zuid;
   d. IKOC Noord-Scharwoude: 50 appartementen van Horizon voor ouderen.

4. We voeren de Woonvisie en de Woonzorgvisie voor Dijk en Waard uit. De nieuwe Woonvisie, die in 2024 aan de raad wordt voorgelegd, beschrijft zowel de gemeentelijke woonambities als de gemeentelijke inzet voor de bestaande woningvoorraad.
   a. Opstellen Beleidskader Huisvesting arbeidsmigranten;
   b. Opstellen van toewijzings- en locatiebeleid voor woonwagenbewoning.

Ruimtelijke Ordening

Om de grote opgaven in de fysieke leefomgeving af te wegen en weloverwogen ruimtelijke keuzes te maken, werken we samen met de provincie, andere gemeenten in Noord-Holland Noord en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan een ontwikkelperspectief. Dit perspectief geeft een gezamenlijk beeld van de ambities en de ruimtelijke opgaven. In 2024 zijn we de voorbereidingen getroffen om in, 2025 en 2026 het perspectief af te ronden.

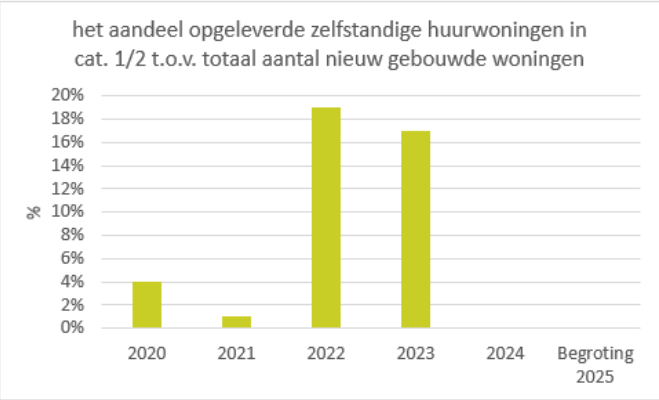
Omgevingswet (Ow)

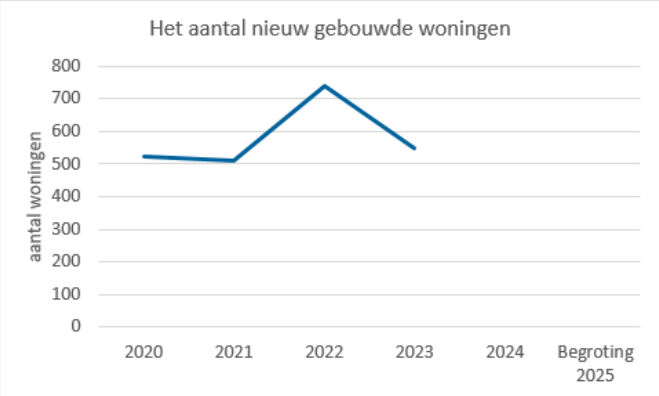
Het Programma Invoering Omgevingswet loopt in principe door tot eind 2031. De nieuwe instrumenten (zoals het gemeentedekkende omgevingsplan) en het gedachtegoed van de Omgevingswet zullen, in navolging van het programmaplan en de uitgewerkte projectplannen, in 2025 en daaropvolgende jaren verder worden gerealiseerd en ingebed.

Programma 8: Indicatoren

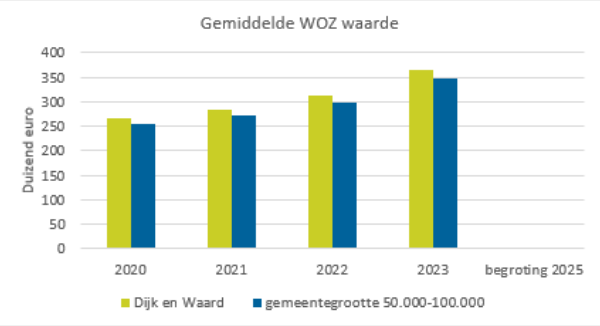
Onderstaande indicatoren vertellen transparant hoe Dijk en Waard ervoor staat. De verplichte BBV-indicatoren (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn als tabel ook opgenomen in een aparte bijlage.

Beleidsindicatoren

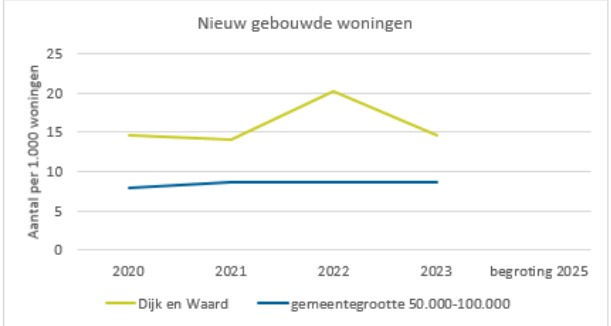

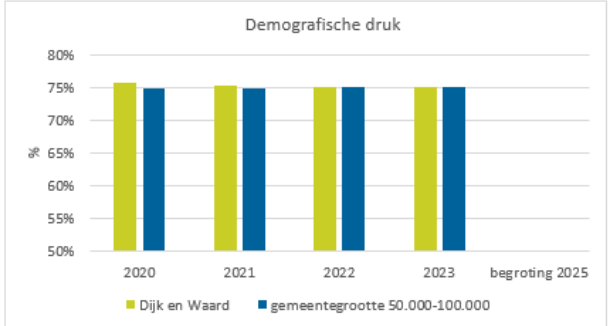
BBV-indicatoren

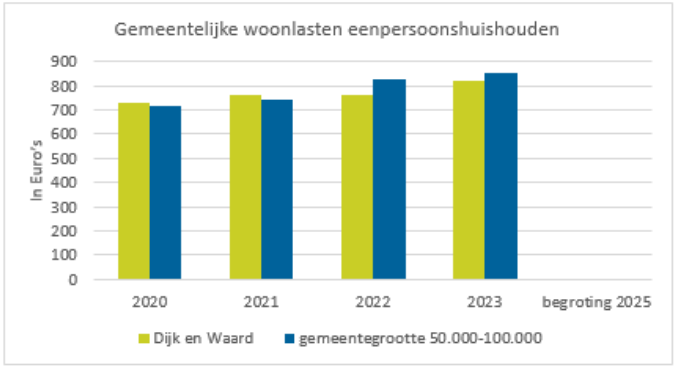
De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt

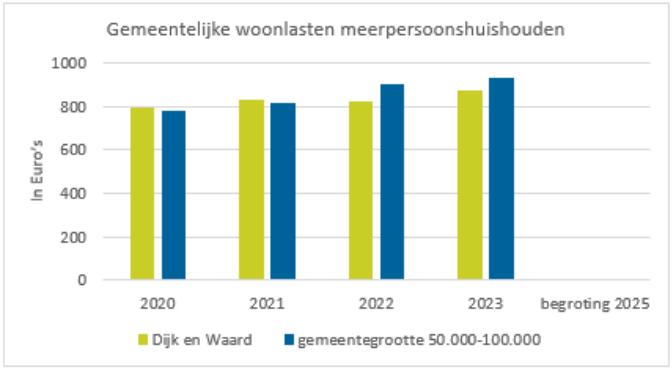
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN							
T8.1	Ruimte en leefomgeving	-4.987	-3.751	-3.290	-3.308	-3.235	-3.233
T8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-21.288	-27.602	-9.422	-10.213	-10.213	-10.213
T8.3	Wonen en bouwen	-5.899	-4.822	-5.796	-5.531	-5.546	-5.546
TOTAAL LASTEN		**-32.174**	**-36.175**	**-18.508**	**-19.052**	**-18.994**	**-18.991**
BATEN							
T8.1	Ruimte en leefomgeving	159	0	0	0	0	0
T8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	22.626	27.310	9.572	10.363	10.363	10.363
T8.3	Wonen en bouwen	4.315	2.596	2.722	2.722	2.722	2.722
TOTAAL BATEN		**27.100**	**29.906**	**12.294**	**13.085**	**13.085**	**13.085**
Saldo van baten en lasten		**-5.075**	**-6.269**	**-6.214**	**-5.967**	**-5.909**	**-5.907**
Toevoeging aan reserves		-31	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves		1.462	186	70	85	100	100
Saldo mutatie reserves		**1.431**	**186**	**70**	**85**	**100**	**100**
Saldo programma		**-3.644**	**-6.083**	**-6.144**	**-5.882**	**-5.810**	**-5.807**

De geraamde kosten van programma 8 dalen met € 17,7 miljoen ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt voor € 17,7 miljoen veroorzaakt door mutaties in grond en de aflossing van een lening woningcoöperatie (€ 469.000; begroting 2025). Dit betreft zowel de lasten als de baten kant.

De overige mutaties komen voort uit de kadernota (regiodeal NHN € 100.000 en infocentrum Stationskwartier € 160.000) en er is een lagere doorbelasting van loonkosten aan programma 8 (€ 678.000; begroting 2025).

H 3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de belastingen (volgens artikel 220 tot en met 228 van de Gemeentewet) en heffingen (volgens artikel 228a en 229 van de Gemeentewet) in gemeente Dijk en Waard.

Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen en heffingen:

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. Voor gemeente Dijk en Waard betreft dit de Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en parkeerbelasting.

- Heffingen vraagt de gemeente als ze een van haar bezittingen ter beschikking stelt of als ze een dienst verleent aan een individu of onderneming. Ook leges vallen onder de heffingen. Dit zijn vergoedingen voor kosten die de gemeente maakt voor administratieve handelingen, zoals het geven van informatie en het verstrekken van vergunningen. Gemeente Dijk en Waard kent de volgende heffingen: Rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten, camper-gelden, liggeld vaartuigengelden, sluisgelden en leges.

Geraamde inkomsten

Totale opbrengsten x € 1.000		
Belastingen	**2024**	**2025**
OZB woningen (eigenaren)	10.702	12.550
OZB niet-woningen (eigenaren)	6.013	7.077
OZB niet-woningen (gebruikers)	3.793	4.338
Parkeerregulering openbare weg	254	10
Toeristenbelasting	80	80
Forensenbelasting	29	30
Totaal	**20.871**	**24.085**
Overige heffingen		
Afvalstoffenheffing	10.109	10.331
Rioolheffing	12.836	13.771
Lijkbezorgingsrechten	442	422
Marktgelden	30	30
Liggeld vaartuigen	55	60
Sluisgeld	8	8
Campergelden	15	16
Leges	4.341	4.124
Totaal	**27.836**	**28.762**

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Indexering vindt plaats op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van juni. De CPI van juni 2024 bedraagt 3,2%.

Uitzondering hierop is de indexering van de legesverordening. Op de leges uit de leges-verordening vindt indexering plaats op basis van de verwachte ontwikkeling van de loonkosten en overhead. Voor 2025 is op basis daarvan een indexering berekend van 3,05%. Dit is exclusief de verhoging in verband met een mogelijke CAO-stijging.

Er vindt geen indexering plaats over toeristenbelasting, sluisgeld, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Belastingen

OZB

De belangrijkste eigen inkomstenbron van de gemeente wordt gevormd door de onroerende zaakbelastingen (OZB). De OZB worden geheven op onroerende zaken die binnen de gemeente zijn gelegen. Het gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoren en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

Uitgangspunt is dat de OZB-opbrengsten jaarlijks worden verhoogd met de inflatie (CPI van juni) en geschatte groei. De opbrengsten minus geschatte groei worden vervolgens omgeslagen naar de totale waarde (exclusief areaaluitbreiding) van het onroerend goed in de gemeente (herwaardering). Net als voorgaande jaren heeft er geen indexatie plaatsgevonden over gebruikers van niet-woningen. Dit aangezien de gebruikers van voormalig Langedijk bij de harmonisatie een forse tariefsverhoging hebben gehad.

Naast bovenstaande uitgangspunten zijn de OZB-opbrengsten verhoogd met een indexatie van 12,5%. Dit geldt zowel voor eigenaren van woningen en niet-woningen als gebruikers van niet-woningen.

De berekening van de tarieven (percentages) voor 2025 volgt zodra de heffingsgrondslag definitief berekend is. De definitieve groei op basis van de areaaluitbreiding wordt pas medio oktober 2025 bekend.

Parkeervergunning openbare weg

De opbrengsten uit het betaald parkeerterrein Coolplein en in de parkeergarage Stadsplein, die tot en met 2024 op taakveld 0.63 Parkeerbelasting werden geboekt, zijn vanaf 2025 opgenomen onder 2.2 Parkeren.

De opbrengsten die hier vanaf 2025 staan, zijn de opbrengsten van het betaald parkeren op de openbare parkeerterreinen (o.a. in het Stationskwartier en aan de Stationsweg). De tarieven worden geheven op basis van de Parkeergeldverordening.

Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in hotels, pensions of andere vakantieonderkomens binnen de gemeente Dijk en Waard wordt van niet-ingezetenen toeristenbelasting geheven. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting biedt (de hotelier, pensionhouder, e.d.). Deze laatste mag de belasting doorberekenen aan degene die overnacht.

Deze belasting wordt geheven over het aantal overnachtingen en bij seizoenplaatsen over het aantal plaatsen per maand.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning bewoont of verblijft zonder in de gemeente een hoofdverblijf te hebben.

Heffingen

Afvalstoffenheffing

Het product “afval en grondstoffen” kent een eigen financieringsgrondslag, te weten de afvalstoffenheffing. Deze staat los van de CPI die door de gemeente jaarlijks wordt toegepast op verschillende leges en tarieven. De tarieven van de afvalstoffenheffing moeten kostendekkend zijn. Hierdoor kunnen ze jaarlijks omhoog of omlaag gaan, afhankelijk van de ontwikkeling in de kosten en opbrengsten voor het inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval.

Per 1 januari 2024 is de inzamelfrequentie van het aan huis opgehaalde restafval verlaagd naar 1x per vier weken. Met als doel om inwoners bewuster te maken van het beter scheiden van hun restafval, waardoor minder grondstoffen met het echte restafval worden verbrand.

Op basis van de eerste helft van het jaar is inderdaad een daling te zien in het aangeboden restafval. Met deze daling is rekening gehouden bij het bepalen van de afvalstoffenheffing voor 2025, waardoor de verwerkingskosten voor het restafval lager zijn begroot dan in 2024.

De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van het huisvuil volgens de Wet Milieubeheer. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt beïnvloed door meerdere factoren. Het gaat hierbij op hoofdlijnen om de inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en de toerekening van overhead en compensabele BTW. Daarnaast speelt de omvang van het aantal huishoudens waarover de totale kosten worden verdeeld mee.

Voor de toerekening van de kosten zijn de huishoudens verdeeld in twee heffingscategorieën; eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Bij de berekening van het tarief wordt uitgegaan van vaste kosten en variabele kosten.

Vaste kosten bevat in hoofdzaak de kosten voor de inzameling (personeel en materieel), kwijtschelding en overhead (€ 7.072.000). Variabele kosten bevat het saldo van de verwerkingskosten en opbrengsten van het afval en de grondstoffen (€ 3.259.000).

De opbrengsten bestaan uit vergoedingen van de afvalstromen, zoals PMD (Plastic, Metaal en Drankkartons), metalen, afgedankte elektrische of elektronische apparaten, oud papier en karton, glas.

Het vaste deel, wordt over het totaal aantal objecten (huishoudens) gelijk verdeeld, ongeacht de heffingscategorieën. Het variabele deel, wordt op basis van een verdeelsleutel (1:2) toegerekend aan de twee heffingscategorieën. Meerpersoonshuishoudens betalen dus 2 keer zoveel verwerkingskosten.

Afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is.

Taakveld 7.3 Afval	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten inzameling inclusief toegerekende rente	€ 9.552
Inkomsten, exclusief heffingen	€ -1.518
Totaal netto kosten	***€ 8.034***
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief toegerekende rente	€ 1.291
BTW	€ 1.006
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 2.297***
Totaal kosten	**€ 10.331**
Opbrengsten afvalstoffenheffing	**€ 10.331**
Dekkingspercentage	**100%**

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing hiervoor mag maximaal kostendekkend zijn en alleen die kosten bevatten die in de wet genoemd zijn.

De rioolheffing wordt geheven bij de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Taakveld 7.2 Riolering	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten riolering inclusief toegerekende rente	€ 11.767
Inkomsten, exclusief heffingen	€ -323
Totaal netto kosten	***€ 11.444***
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief toegerekende rente	€ 846
BTW	€ 1.482
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 2.328***
Totaal kosten	**€ 13.771**
Opbrengsten rioolheffing	€ 13.771
Dekkingspercentage	**100%**

In bovenstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Lijkbezorgingsrechten

Het uitgangspunt voor de tarieven van de lijkbezorgingsrechten is volledige kostendekking op alle tarieven die betrekking hebben op:

- de uitgifte van graven (inclusief grafonderhoud);
- het begraven; en
- de algemene kosten voor het in stand houden van de gemeentelijke begraafplaatsen.
-

De aanvrager betaalt lijkbezorgingsrechten om alle kosten te dekken die hij direct veroorzaakt. De gemeente betaalt de kosten die betrekking hebben op het deel van de begraafplaats dat nog niet in gebruik is.

De kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten 2025 is als volgt berekend:

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	**x € 1.000**
Netto kosten	
Kosten	€ 623
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	***€ 623***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	€ 180
BTW	
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 180***
Totaal kosten	**€ 802**
Begrote opbrengsten	€ 422
Dekkingspercentage	**53%**

Marktgelden

De marktgelden zijn van kracht voor de maandagmarkt op het Raadhuisplein en de jaarmarkt (Centrumwaard - Middenweg). Voor het innemen van een standplaats op één van deze markten worden onder de naam 'marktgelden' tarieven in rekening gebracht (rechten geheven). De tarieven worden jaarlijks verhoogd met de CPI van juni (3,2%). Deze verhoging zorgt er nog niet voor dat de tarieven kostendekkend zijn. Het behouden van de maatschappelijke en sociale functie van de markt is de reden om geen 100% kostendekkende tarieven te hebben.

De weekmarkt bij winkelcentrum Broekerveiling is een verzelfstandigde markt en ondergebracht in een stichting. Bij deze stichting liggen de lasten en daar vallen ook de baten. De gemeente heft hier geen marktgelden. De stichting betaalt voor het gebruik van de openbare ruimte een jaarlijkse vergoeding.

Taakveld 3.3 Marktgelden	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten	€ 28
Inkomsten, excl. heffingen	€ -
Totaal netto kosten	***€ 28***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	€ 5
BTW	€ 3
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 8***
Totaal kosten	**€ 36**
Begrote opbrengsten	€ 30
Dekkingspercentage	**83%**

Liggeld vaartuigen

Vanwege het uitgangspunt dat de haven Broekhorn 100% kostendekkend moet zijn wordt de kostendekkendheid voor recreatiehaven Broekhorn en de haven in Broek op Langedijk apart weergegeven.

Recreatiehaven Broekhorn Heerhugowaard

De Stichting Recreatiehaven Broekhorn beheert en exploiteert namens de gemeente de Recreatiehaven Broekhorn en de hierbij liggende camperplaatsen (zie onder kopje Camper-gelden). De kosten voor de stichting worden gedekt door de tarieven. De tarieven zijn geïndexeerd conform de uitgangspunten.

Taakveld 2.3 Liggeld vaartuigen	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten	€ 47
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	***€ 47***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	€ -
BTW	€ 8
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 8***
Totaal kosten	**€ 55**
Begrote opbrengsten	€ 55
Dekkingspercentage	**100%**

Haven Broek op Langedijk

De gemeente is verantwoordelijk voor de haven en de sluis in Broek op Langedijk. De haven heeft zones waar passanten kunnen aanleggen. Het tarief is per strekkende meter. In de winterperiode kunnen de plekken gebruikt worden voor winteropslag. Vanwege investeringen in de ICT-infrastructuur is het tarief naast de indexering, conform de uitgangspunten, iets verhoogd.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid voor de haven in Broek op Langedijk opgenomen.

De haven van Broek op Langedijk is niet kostendekkend. Na het realiseren van het project Havenplein wordt gekeken naar een geleidelijke verhoging van de tarieven om deze haven in de toekomst (meer) kostendekkend te krijgen.

Taakveld 2.3 Liggeld vaartuigen	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten	€ 42
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	***€ 42***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	€ -
BTW	€ 3
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 3***
Totaal kosten	**€ 45**
Begrote opbrengsten	€ 5
Dekkingspercentage	**12%**

Campergelden

Campergelden wordt alleen geheven in Recreatiehaven Broekhorn en dit wordt uitgevoerd door de Stichting Recreatiehaven (net zoals de liggelden vaartuigen Broekhorn). De kosten voor de stichting worden gedekt door de tarieven.

Taakveld 2.3 Campergelden	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten	€ 14
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	***€ 14***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	€ -
BTW	€ 2
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 2***
Totaal kosten	**€ 16**
Begrote opbrengsten	€ 16
Dekkingspercentage	**100%**

Sluisgelden

De sluis is de enige vaarverbinding tussen het binnen- en buitenwater in Langedijk. Vaartuigen die de sluis passeren moeten sluisgeld betalen. De opbrengsten zijn een bijdrage in de kosten, ze zijn niet kostendekkend.

Taakveld 2.3 Sluisgeld	x € 1.000
Netto kosten	
Kosten	€ 75
Inkomsten, excl. heffingen	
Totaal netto kosten	***€ 75***
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. toegerekende rente	
BTW	€ 15
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 15***
Totaal kosten	**€ 90**
Begrote opbrengsten	**€ 8**
Dekkingspercentage	**9%**

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. De leges mogen per hoofdstuk maximaal kostendekkend zijn. Over de leges heeft een indexatie plaatsgevonden van 3,05%, behalve voor van overheidswege gemaximeerde tarieven. Dit is gebaseerd op de ontwikkeling van de overhead en loonkosten. De mogelijke cao-ontwikkeling voor 2025 is hierin niet meegenomen. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges in 2025.

Hoofdstuk 1 = Algemene dienstverlening, bijvoorbeeld uitgifte van rijbewijzen, uittreksels, en inkomsten voor de ondergrondse infrastructuur en gehandicaptenkaarten.

Hoofdstuk 2 = Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, bijvoorbeeld het verlenen van vergunning voor het bouwen van woningen.

Hoofdstuk 3 = Europese dienstenrichtlijn, onderdeel hiervan is bijvoorbeeld vergunningen in het kader van horeca en evenementen.

Bij de behandeling van de legesverordening 2025 in december van dit jaar zal ingegaan worden op de kostendekkendheid per paragraaf. Na het beëindigen van het boekjaar 2025 zal er via de jaarrekening 2025 de werkelijke kostendekkendheid worden weergegeven.

<u>Hoofdstuk 1</u>

Deze paragraaf komt uit op 81% kostendekkendheid. Volledige kostendekkendheid is niet mogelijk aangezien veel tarieven van overheidswege gemaximeerd zijn.

<u>Hoofdstuk 2</u>

Deze paragraaf is kostendekkend. De bouwleges zijn € 340.000 lager ten opzichte van de begroting 2024. Deze bijstelling is het gevolg van de afname van vergunningsaanvragen. Ook landelijk zien we een daling in het aantal aanvragen, terwijl er een toename is in het aantal meldingen. Een stijging van het aantal meldingen is ongunstig, omdat hier geen legesinkomsten tegenover mogen staan. Het patroon van minder aanvragen en meer meldingen is een direct gevolg van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) per 1 januari 2024.

Hoofdstuk 3

Het percentage kostendekkendheid van hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn van de legesverordening is 100%.

Leges			x € 1.000
Legesverordening	Titel 1	Titel 2	Titel 3
Netto kosten			
Kosten	€ 1.533	€ 1.281	€ 37
Inkomsten, excl. heffingen			
Totaal netto kosten	***€ 1.533***	***€ 1.281***	***€ 37***
Toe te rekenen kosten			
Overhead incl. toegerekende rente	€ 752	€ 926	€ 29
BTW			
Totaal toe te rekenen kosten	***€ 752***	***€ 926***	***€ 29***
Totaal kosten	**€ 2.286**	**€ 2.207**	**€ 66**
Begrote opbrengsten	€ 1.851	€ 2.207	€ 66
Dekkingspercentage	**81%**	**100%**	**100%**

Lokale lastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2024 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden de bedragen gerekend die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffen en rioolheffing.

Woonlasten per gemeente op basis van woning met gemiddelde waarde 2024

2024	Eigenaar			Huurder		
	Een-persoons	Meer-persoons	Rang	Een-persoon	Meer-persoons	Rang
Alkmaar	686	835	29	241	390	102
Castricum	835	932	101	453	549	246
Uitgeest	1.024	1.145	294	433	554	251
Bergen	1.086	1.187	309	460	561	261
Dijk en Waard	863	917	87	235	289	33
Noord-Holland	**902**	**1.008**		**354**	**464**	

In bovenstaand tabel is naast de woonlasten ook een rangnummer opgenomen. Alle (deel) gemeenten hebben een rangnummer dat aangeeft hoe hoog de woonlasten zijn in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. Nummer 1 heeft hierbij de laagste woonlasten. Voor de woonlasten voor eigenaar-bewoners is het hoogste rangnummer 345, voor huurders is dit 347.

Woonlasten gemeente Dijk en Waard 2025

Hieronder zijn de woonlasten opgenomen voor gemeente Dijk en Waard in 2025. Het tarief voor OZB voor 2025 is nog niet bekend. Dit is afhankelijk van de totale WOZ waarde welke pas eind 2024 beschikbaar is.

	Eigenaar		Huurder	
	Eenpersoons	Meerpersoons	Eenpersoons	Meerpersoons
OZB	nnb	nnb	nnb	nnb
Afvalstoffenheffing	238	289	238	289
Rioolheffing	315	315	nvt	nvt
Totaal				

Kwijtscheldingsbeleid

Niet iedere belastingplichtige is in staat om de gemeentelijke belastingen betalen. In dat geval kan men, onder bepaalde voorwaarden, kwijtschelding aanvragen.

In het kwijtscheldingsbesluit 2025 wordt opgenomen welke belastingen en heffingen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Gemeente Dijk en Waard heeft de uitvoering van deze belastingen neergelegd bij Cocensus. Bij Cocensus kan een verzoek tot kwijtschelding worden ingediend.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de geïdentificeerde risico's voor de gemeente Dijk en Waard. Dit risicoprofiel bepaalt de weerstandscapaciteit die nodig is om deze risico's op te kunnen vangen. De benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit geeft de ratio van het weerstandsvermogen van de gemeente Dijk en Waard weer.

Bij de Jaarrekening 2023 is het risicoprofiel geactualiseerd. Voor de begroting 2025 zijn de risico's opnieuw tegen het licht gehouden. Dit gaf aanleiding om op een punt het risicoprofiel aan te passen. In de begroting zijn besparingen ingerekend vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Deze besparingen lopen op naar circa € 2,5 miljoen voor het jaar 2025. De verwachting is dat een behoorlijke kans bestaat dat de besparingen niet gerealiseerd worden. Hier speelt ook een rol dat wettelijke kaders, die tot besparingen leiden, nog niet zijn aangepast. Het mogelijke financiële gevolg van dit risico is opgehoogd in het actuele risicoprofiel.

In totaal zijn circa 30 risico's in het risicoprofiel opgenomen. De 10, in financiële zin, grootste risico's zijn onder het hoofdje 'Risicoprofiel' nader omschreven.

Om in deze paragraaf een beeld te geven van de weerstandscapaciteit (de ratio van het weerstandsvermogen) van de gemeente Dijk en Waard zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is een zekerheidspercentage van 80% gebruikt.
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de 'vrije' ruimte in de reserve bouwgrondexploitaties. Eerder bestond de beschikbare weerstandscapaciteit alleen uit de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. In de door de raad op 7 november 2023 vastgestelde Prognose reserves 2023-2027 is bepaald dat ook de 'vrije' ruimte van de reserve bouwgrondexploitaties onderdeel is van het beschikbare weerstandsvermogen. Ter informatie onderstaand in cursief de betreffende passage in de Prognose reserves 2023 – 2027.

In het weerstandsvermogen (de ratio) wordt een totaal beeld gegeven inclusief de risico's van de grexen. Dit betekent dat de risico's die verbonden zijn aan de grexen opgenomen worden in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De 'vrije' ruimte in de reserve bouwgrondexploitaties (totaal van de reserve minus de inschatting toekomstige vennootschapsbelasting en de onttrekkingen kapitaallasten voor doortrekken Punt en Herinrichting omgeving Veilingterrein) wordt opgenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Met deze uitgangspunten is de ratio van het weerstandsvermogen voor de gemeente Dijk en Waard 2,8.

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, wordt door gemeenten vaak gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente zijn opgesteld.

waardering	ratio	betekenis
A	> 2	uitstekend
B	1,4 – 2	ruim voldoende
C	1 – 1,4	voldoende
D	0,8 – 1	matig
E	0,6 – 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Risicoprofiel

In het onderstaande overzicht staan de 10 risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Kans	Financieel gevolg
Conjunctuur risico's grondexploitaties Binnen de grondexploitaties is er een generiek risico aanwezig voor conjunctuur effecten. Zo staan de grondprijzen onderdruk, rente tarieven en bouwkosten stijgen. Er is een scenario uitgewerkt dat de bouwkosten met 5% toenemen, opbrengststijging grond 0% en rente toename van 2%.	70%	€ 2.800.000
Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028. De ingerekende besparingen vanuit de hervormingsagenda jeugd zijn fors. Zolang de wettelijke kaders nog niet zijn aangepast bestaat het risico dat deze besparing (gedeeltelijk) niet gerealiseerd wordt.	70%	€ 2.500.000
Gemeenschappelijke regelingen Begrotingsoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen worden doorbelast aan de gemeente. Voorbeelden van gemeenschappelijke regelingen zijn de GGD, Veiligheidsregio en Zaffier.	80%	€ 1.500.000
Jeugd De kans bestaat dat de in de begroting opgenomen raming voor uitgaven jeugdzorg niet toereikend is. Het beroep op jeugdzorg en de daaraan verbonden kosten kunnen hoger zijn dan wat in de raming is opgenomen.	60%	€ 2.000.000
Algemene uitkering De hoogte van de algemene uitkering is van jaar tot jaar geen vast gegeven en kan variëren.	70%	€ 1.150.000
WMO Het risico bestaat dat de in de begroting opgenomen budgetten voor verstrekkingen WMO niet toereikend zijn voor de toekenningen van zorg op basis van de aanvragen door inwoners. Ook bestaat het risico dat de zorgzwaarte van klanten meer toeneemt dan verwacht.	50%	€ 1.250.000

Risico (vervolg)	Kans	Financieel gevolg
Spooronderdoorgang Zuidtangent Er is in de budgetten voor de spooronderdoorgang rekening gehouden met een risico-reservering van 12,5 %. Naast deze risico's is met partner Prorail een inschatting gemaakt van het risico op kostenstijging (Verwachte NU-waarde, P85). Dit risico wordt ingeschat op circa € 1,2 mln. De kans op deze overschrijding wordt geschat op 50%	50%	€ 1.200.000
Buig (gebundelde uitkering van het rijk voor de bekostiging van uitkeringen op grond van een aantal wetten, waaronder de Participatiewet) In onze begroting hebben we een inschatting gemaakt van zowel het te ontvangen budget inkomensdeel WWB als de verwachte uitgaven voor uitkeringen WWB (uitvoering door Zaffier). De inkomsten kunnen afwijken van de inschatting door een nieuwe verdeelmethode van het rijk en ook de uitgaven kunnen anders zijn door bijvoorbeeld mindere economische omstandigheden (meer klanten).	50%	€ 1.150.000
Netcongestie Door capaciteits- en spanningsproblemen kunnen niet alle aanvragen om netaansluiting van stroom door Liander worden gehonoreerd. Er wordt wel gewerkt aan het uitbreiden van de capaciteit van het distributienet en het aanpassen van de netstructuur, maar naar verwachting zullen deze werkzaamheden voor onze regio pas in het vierde kwartaal van 2028 worden afgerond. Door deze netcongestie zijn inmiddels ook de doorlooptijden van een geaccepteerde aanvraag t/m de aansluiting verlengd van ca. 0,5 jaar naar maar liefst ca. 1,5 jaar. Dit kan voor veel projecten die op stapel staan leiden tot vertraging met als gevolg extra kosten.	50%	€ 1.000.000
Opbrengsten leges De opbrengsten leges, en dan vooral de bouwleges, kunnen minder zijn dan de in de begroting opgenomen raming. Ook de invoering van de omgevingswet brengt mogelijk lagere opbrengsten met zich mee..	70%	€ 900.000
Totaal 10 grootste risico's		**max € 15.450.000**

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het totale maximale financiële gevolg van de risico's ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in de maximale omvang optreden. De uitkomst van deze simulatie is dat, met een zekerheid van 80%, met een bedrag van € 13.561.000 de risico's kunnen worden afgedekt.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de "vrije" ruimte in de reserve bouwgrondexploitaties

Algemene reserve, stand ultimo Jaarrekening 2023	€ 22.560.000
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 8.363.000
'Vrije' ruimte in de reserve bouwgrondexploitaties	€ 7.349.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 38.272.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daaraan gerelateerde benodigde weerstandscapaciteit met de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen:

Ratio weerstandsvermogen	=	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 38.272.000	= 2,8
		Benodigde weerstandscapaciteit		€ 13.561.000	

Kengetallen

	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Indeling kengetallen provincie		
							Cat A	Cat B	Cat C
Netto schuldquote	31%	58%	26%	51%	63%	63%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	30%	56%	24%	49%	62%	61%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	34%	23%	36%	28%	26%	25%	>50%	20-50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	7%	9%	5%	7%	5%	4%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	-4%	-4%	--3%	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	93%	95%	95%	93%	93%	93%	<95%	95-105%	>105%

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op het onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, openbaar groen, bruggen, verkeerslichten, riolering, etc.) in de openbare ruimte in 2025. Onder de openbare ruimte verstaan we de fysieke ruimte binnen de gemeente die voor iedereen vrij toegankelijk is. De openbare ruimte bestaat voor een groot deel uit kapitaalgoederen die hiervan de ruggengraat vormen. Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten, die gedurende meerdere jaren nut geven. De instandhouding hiervan gebeurt door het uitvoeren van dagelijks en groot onderhoud en door het vervangen van de kapitaalgoederen. De kwaliteit van het onderhoud van deze kapitaalgoederen is, naast het duurzaam in stand houden, bepalend voor de manier waarop de burger de openbare ruimte beleeft.

Met het onderhouden van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. In artikel 12 BBV is aangegeven voor welke kapitaalgoederen het onderhoud in ieder geval dient te worden aangegeven, te weten: wegen, riolering, waterhuishouding, groenvoorzieningen en gebouwen. Het BBV vereist dat in deze paragraaf wordt aangegeven wat het beleidskader is en welke kwaliteitseisen en financiële middelen voor het onderhoud van kapitaalgoederen vastgesteld zijn.

Voor wat betreft het beleidskader geldt in deze paragraaf het gewenste onderhoudsniveau als uitgangspunt, zoals opgenomen in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte Dijk en Waard (november 2023). Voor de gemeente is gekozen voor gebiedsafhankelijke kwaliteitsniveaus, waarbij de beeldkwaliteit van de openbare ruimte voornamelijk moet voldoen aan kwaliteitsniveau B. In winkel- / centrumgebieden geldt voor enkele zaken kwaliteitsniveau A.

Strategisch beheerkader

In het 'Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2024 – 2033' zijn de integrale kaders vastgelegd voor de openbare ruimte. Deze kaders bestaan onder andere uit ambities en beleidsuitgangspunten om gericht te werken aan maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie en circulariteit. Bovendien is het onderhoudsniveau per areaal en gebiedstype bepaald. Dit plan is in november 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Aanvullend op het raadskader, heeft het college het 'Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 – 2033' vastgesteld. Het bevat nadere (uitvoerings-)regels en actiepunten om invulling te geven aan de kaders. Op basis van deze elementen zijn ook de benodigde aanvullende budgetten inzichtelijk gemaakt.

Dagelijks en groot onderhoud

De actuele beheergegevens van de diverse arealen in de openbare ruimte zijn opgenomen in de beheerpakketten GISIB, Brutis, TechView en ABS. Voor de gemeentelijke gebouwen wordt gebruik gemaakt van het beheerpakket PLANON. Door het uitvoeren van regelmatige inspecties en het maken van een maatregelentoets is er in de beheerpakketten een actueel inzicht in kwaliteit en kwantiteit van de openbare ruimte en de gebouwen. Deze beheerpakketten vormen de basis voor de benodigde financiële middelen voor het dagelijks en groot onderhoud van de kapitaalgoederen.

Dagelijks onderhoud
Voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud aan de kapitaalgoederen worden in de begroting jaarlijks budgetten beschikbaar gesteld gebaseerd op de voorgaande begroting, bovendien moet rekening worden gehouden met de groei van het areaal.

Door de toename van het gemeentelijk areaal, bijvoorbeeld door de ontwikkeling en oplevering van nieuwbouw- en inbreilocaties en stijgende prijzen, kunnen deze budgetten onder druk komen te staan. Wanneer deze budgetten niet meegroeien met de ontwikkelingen heeft dit gevolgen voor het kwaliteitsniveau dat daarmee uiteindelijk kan worden gerealiseerd.

Groot onderhoud
Groot onderhoud van kapitaalgoederen kost ieder jaar veel geld. Dit is geborgd via jaarlijkse dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen. Vanuit deze voorzieningen vindt jaarlijks een vrijval plaats voor de verwachte kosten voor groot onderhoud in dat jaar. Deze systematiek geeft een goed inzicht in het verwachte groot onderhoud voor ongeveer de aankomende tien jaar en geeft een goede beheertechnische en financiële basis voor dit onderhoud op langere termijn (tot 60 jaar). In de begroting 2025 zijn de voorzieningen geactualiseerd en verwerkt, zodat het huidige kwaliteitsniveau kan worden vastgehouden.

Investeringen
Naast de uitvoering van dagelijks en groot onderhoud worden nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen opgenomen in het MeerjarenInvesteringsplan (MIP). De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden verwerkt in de begroting.

De provincie wijst als toezichthouder op de volgende punten:

- Kwaliteitsniveau onderhoud: er is sprake van een ondergrens voor wat betreft het onderhoudsniveau; dat is het niveau waarop nog net geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Op dit moment ligt het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen in Dijk en Waard boven dit niveau.
- Verlaging van het kwaliteitsniveau door uw raad moet leiden tot actualisatie van de gegevens.
- De stand van de voorziening, de toevoegingen en de onttrekkingen moeten overeenkomen met de voor het groot onderhoud benodigde budgetten. Zo niet dan merkt de provincie het aan als een onvolledige of onrealistische raming.

In het hieronder opgenomen overzicht zijn de budgetten voor beheer, dagelijks en groot onderhoud opgenomen. Hierbij zijn de volgende opmerkingen te plaatsen:

1. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen moeten, conform de bepalingen van het BBV, tenminste de volgende kapitaalgoederen staan: Wegen, Riolering, Water, Groen en Gebouwen. Voor de gemeente Dijk en Waard is deze paragraaf uitgebreid met de onderdelen Civiele Kunstwerken, Openbare verlichting en Speelvoorzieningen.

2. In de begroting 2025 van Dijk en Waard zijn de loonkosten per taakveld begroot. De loonkosten kunnen daardoor niet specifiek worden toegerekend aan de verschillende kapitaalgoederen in deze paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen. Om die reden zijn de loonkosten niet opgenomen in het onderstaande overzicht.

Bedragen (X € 1.000)	Onderhoudsbudget	Voorziening	Achterstallig onderhoud
Wegen	2.537	Ja	Nee
Riolering	689	Ja	Nee
Kunstwerken en waterhuishouding	583	Ja	Nee
Openbaar groen	2.547	Ja	Nee
Gebouwen	2.507	Ja	Nee
Openbare verlichting	351	Ja	Nee
Speelvoorzieningen	92	Nee	Nee
	9.308		

Uitbreiding areaal

In de gemeente wordt op verschillende plaatsen volop gebouwd. Dit leidt jaarlijks tot een significante groei in het areaal dat beheerd en onderhouden dient te worden. Uitgangspunt is dat voor de groei van het areaal als gevolg van de uitbreiding van de gemeente (autonome ontwikkelingen) volledig toereikende onderhoudsbudgetten beschikbaar zijn. Dit is noodzakelijk om aan de gewenste kwaliteitsniveaus te kunnen blijven voldoen.

Arealen

1. Herinrichting/ groot onderhoud wijken (Diverse programma's)

Stadshart Zuidwest

De herinrichting Stadshart Zuidwest (achter Cool) was uitgesteld in verband met een geplande verbouw van zowel de apotheek als het medisch centrum. Ondertussen zijn er plannen om een nieuw medisch centrum aan de andere kant van de Middenweg naast het Huygenscollege te bouwen. Op de plek die de zorgpartijen achterlaten in Stadshart Zuidwest komen twee gebouwen voor 160 woningen. Begin 2025 zullen de plannen waarschijnlijk zo ver gevorderd zijn dat duidelijk is dat zij doorgaan en hoe de planning er uit ziet.

Molenwijk-Zuidoost HHW

In 2021 is gestart met de voorbereiding van de herinrichting van de wijk Molenwijk-Zuidoost. Januari 2022 is het participatietraject afgerond om gezamenlijk met de bewoners te komen tot een definitief ontwerp. De uitvoering is in 2023 gestart en het project wordt begin 2025 afgerond.

Molenwijk-Noordoost HHW

In 2023 is de participatie voor het groot onderhoud in deze wijk uitgevoerd met als doel om samen met bewoners te komen tot een ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte in de wijk. Na de besteksfase en aanbesteding volgt in 2025 de uitvoering. Nieuw in dit project is een pilot duurzaamheid waarin we de nulmeting, de ambities en de uiteindelijke duurzaamheidsbijdrage van het project proberen te beschrijven.

Centrumwaard

Het groot onderhoud Middenweg Centrumwaard is in een groter kader (gebiedsvisie) opgepakt. Samen met omwonenden, ondernemers en andere betrokken partijen is een masterplan opgesteld. In 2023 is begonnen met de uitvoering van fase 1 van het masterplan middels de reconstructie van de Middenweg. Naar verwachting is deze eind 2024 afgerond. In 2025 wordt vervolgens gestart met de herinrichting van de Basiusstraat.

Bomenbuurt Zuid-Scharwoude

De verharding en riolering van de Bomenbuurt zijn aan vervanging toe. Er is met de bewoners gewerkt aan een plan. In 2025 start de uitvoering die tot in 2026 doorloopt.

2. Wegen en civiele kunstwerken (Programma 'Verkeer, vervoer en waterstaat')

Kader

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard
- Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard

In 2025 wordt naar aanleiding van inspectieresultaten groot onderhoud uitgevoerd aan diverse wegen en civiele kunstwerken.

3. Riolering (Programma 'Duurzaamheid')

Kader

- Programma Stedelijk Water en Rioleringen 2022-2027 (PSWR)
- Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar
- Beleidsplan klimaatadaptatie Dijk en Waard.

Het Programma Stedelijk Water en Rioleringen 2022-2027 (PSWR) is in 2022 vastgesteld in de gemeenteraad van Dijk en Waard. Het legt verantwoording af over de manier waarop invulling wordt gegeven aan de gemeentelijke riolering-, grondwater- en hemelwaterzorg.
Door het uitvoeren van periodieke inspecties wordt de technische staat van het rioolstelsel beoordeeld. Voor het dagelijks onderhoud en het vervangen van de riolering is budget gereserveerd.

4. Waterhuishouding (Programma 'Verkeer, vervoer en waterstaat')

Kader

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard
- Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard.

Dijk en Waard is een gemeente met een waterrijk karakter. Het onderhouden van de watergangen binnen de gemeente is van groot belang voor voldoende waterberging en voor de bevaarbaarheid. De gemeentelijke taken na de overdracht van het onderhoud van het stedelijk water betreffen voornamelijk het onderhoud van het buitengebied. Het onderhoud vindt plaats op het vastgestelde kwaliteitsniveau. Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier onderhoudt de watergangen in het binnenstedelijk gebied.

5. Openbaar groen (Programma 'Sport, cultuur en recreatie')

Kader

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard
- Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard.

Het openbaar groen wordt onderhouden op het afgesproken kwaliteitsniveau. Speciale aandacht bij het beheer van het openbaar groen is gericht op het uitbreiden en vergroten van de biodiversiteit en het bomenbestand. Uitbreiden en vergroten van de biodiversiteit vindt met name plaats door het ecologisch maaibeheer, inzaaien van bloemenmengsels en het extensief beheer van bosplantsoen. Door deze vorm van beheer krijgt de inheemse flora en fauna meer kans om zich in de gemeente te vestigen en uit te breiden. Daarnaast wordt bij renovaties en aanplant van nieuwe beplanting en bomen ook rekening gehouden met het vergroten van de biodiversiteit door uitbreiding van het assortiment.

6. Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen (Diverse programma's)

Kader

- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard.
- Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard.

Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan gebouwen geactualiseerd. Hierbij wordt rekening gehouden met het gewenste onderhoudsniveau c.q. conditie, dit is onder andere afhankelijk van de leeftijd van het object, de toekomstverwachting en het gebruiksdoel.

In Dijk en Waard wordt voor het planmatig onderhoud gewerkt met een onderhoudsvoorziening.

In verband met de klimaatdoelstellingen streeft het college naar verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, dit wordt zoveel mogelijk meegenomen in het planmatig onderhoud. Daarnaast lopen er nog diverse onderzoeken (energiescans etc.) om de vastgoedportefeuille te verduurzamen.

Overzicht beleidskaders

Kapitaalgoederen	vastgelegd in	vast-gesteld	ver-nieuwing
vastgesteld door de gemeenteraad			
Strategisch beleid openbare ruimte	Integraal beleidsplan openbare ruimte Dijk en Waard 2024 - 2033	2023	2027
Strategisch beleid openbare ruimte	Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar	2023	2026
Riolering	Programma stedelijk water en riolering 2022-2027	2021	2027
operationeel (door het college van B&W)			
Tactisch beleid openbare ruimte	Uitvoeringsplan Integraal Beleid Openbare Ruimte 2024 - 2033 - Dijk en Waard	2023	2027
Tactisch beleid openbare ruimte	Beleidsplan klimaatadaptatie Dijk en Waard	2023	2026
Wegen	GISIB (beheerprogramma)		
Riolering	Brutis (beheerprogramma)		
Kunstwerken	GISIB (beheerprogramma)		
Waterwerken	GISIB (beheerprogramma)		
Groen	GISIB (beheerprogramma)		
Speelvoorzieningen	ABS (beheerprogramma)		
Gebouwen	Planon (beheerprogramma)		
Openbare verlichting	TechView (beheerprogramma)		

3.4 Financiering

Inleiding

Met de paragraaf Financiering informeren wij u over de wijze waarop de gemeente Dijk en Waard benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen uitzet.

De wet Financiering decentrale overheden (Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden vormen het wettelijk kader voor de financiering. Ook met de richtlijnen uit het BBV, de financiële verordening, het Treasurystatuut en de beleidsregels verstrekken gemeentegaranties en geldleningen wordt rekening gehouden.

In deze financieringsparagraaf worden de verwachte ontwikkelingen omtrent de financiering van de gemeente Dijk en Waard voor de jaren 2025 tot en met 2028 op hoofdlijnen weergegeven.

Treasury- en rentebeleid

Treasurybeleid

De gemeente voert een zorgvuldig treasurybeleid. Treasury houdt zich bezig met risico's die samenhangen met alle (toekomstige) kasstromen. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de bepalingen van de bestaande leningportefeuille (onder andere herfinanciering en renteaanpassingen).

Het treasurybeleid is voornamelijk gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door het resultaat en vermogen te beschermen tegen financiële risico's en de organisatie financierbaar te houden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van liquiditeitenplanningen.

De belangrijkste uitgangspunten en beleidsvoornemens zijn als volgt:

- zorgen voor voldoende financierbaarheid op korte en lange termijn;
- zorgen voor passende financieringslasten;
- beheersen van rente- en/of financieringsrisico's;
- risicomijdend afgeven van nieuwe garanties;
- zorg dragen voor een effectief, veilig en efficiënt betalingsverkeer;
- actief onderhouden van contacten met marktpartijen om toegang tot de financiële markten open te houden.

Deze uitgangspunten leiden tot het zo nauwkeurig mogelijk toepassen van de 'matching' tussen opgenomen gelden, uitgezette gelden en verwachte inkomsten en verwachte uitgaven. Daarnaast wordt actief gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om te zorgen voor passende financieringslasten. Dit resulteert onder meer in het zo maximaal mogelijk betrekken van de kasgeldlimiet en renterisiconorm bij financieringsbeslissingen. In geen geval worden deze limieten langer dan toegestaan overschreden, tenzij de toezichthouder daarvoor vooraf toestemming heeft gegeven.

Overheden worden als collectief zeer betrouwbaar geacht en worden door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten voor de gemeente Dijk en Waard gegarandeerd en kan tegen relatief voordelige voorwaarden worden geleend.

Rentebeleid interne rekenrente

Over de activa (grond, gebouwen, grondexploitaties e.d.) van de gemeente wordt een interne rekenrente toegerekend aan de exploitatie. Op deze manier wordt de externe financiering van de gemeente door het aantrekken van geldleningen doorbelast naar de met deze geldleningen aangekochte activa.

In de huidige bij de Jaarrekening 2023 vastgestelde grondexploitaties wordt gerekend met 0,65%. Voor de overige activa wordt in 2024 een rentepercentage van 0,50% gehanteerd. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningportefeuille naar verhouding vreemd vermogen / eigen vermogen inclusief afronding.

De notitie rente 2023 van de commissie BBV geeft aan dat de omslagrente voor zowel de overige activa als de grondexploitaties maximaal 0,50% mag afwijken van het werkelijke rentepercentage. Nieuw is dat vanaf 2025 voor grondexploitaties geen onderscheid meer wordt gemaakt in het BBV, waardoor de rentetoerekening plaatsvindt op basis van de reguliere omslagrente. In 2025 wordt daarom voor zowel de grondexploitaties als de overige activa het omslagpercentage van 0,50% gehanteerd.

Jaarlijks wordt bezien of de rekenrentes nog aansluiten op de regelgeving van het BBV en op de verwachte marktontwikkelingen. Op basis van de jaarlijkse actualisatie van het rentebeleid stelt de raad de rentepercentages voor het komende begrotingsjaar vast. Met de vastgestelde percentages wordt ook de Jaarrekening 2025 opgemaakt.

Renteschema

De commissie BBV adviseert om het onderstaande renteschema in de paragraaf Financiering op te nemen, omdat met dit renteschema inzicht wordt gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

bedragen x € 1.000

	Renteschema		
a	De externe rentelasten over korte en lange financiering	1.346	
b	De externe rentebaten	0	
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.346
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-93	
d	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	0	
	Saldo door te berekenen externe rente		- 93
e	Rente over eigen vermogen	0	
f	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Totaal aan taakvelden (inclusief overhead) toe te rekenen		0
g	De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)		- 1.352
	Renteresultaat op het taakveld Treasury		**- 99**

Het voordelig renteresultaat wordt veroorzaakt doordat minder rente wordt betaald aan de bank dan er wordt toegerekend aan de taakvelden.

Renteontwikkeling

Na jaren van daling van de tarieven van langlopende leningen naar historisch lage percentages, zijn de tarieven vanaf 2023 in een stijgende lijn terecht gekomen. Dit komt voornamelijk door de genomen maatregelen van de Europese Centrale Bank (ECB) om de inflatie te beteugelen. Nieuwe langlopende leningen kunnen momenteel (september 2024) worden aangetrokken voor percentages tussen de 2,50 en 3,00 procent, afhankelijk van de vorm en looptijd. Analisten verwachten voor de komende jaren een licht dalend niveau van de tarieven voor langere rentevaste periodes.

Ook de tarieven van kortlopende leningen (1 jaar en korter) zijn, na jaren van daling van de tarieven naar historisch lage percentages, in een stijgende lijn terecht gekomen. Nieuwe kortlopende leningen kunnen momenteel worden aangetrokken voor ongeveer 3,55 procent. Analisten verwachten ook hier voor de komende jaren een licht dalend niveau.

Liquiditeitenplanning en ontwikkeling leningportefeuille

Liquiditeitenplanning

De gemeente houdt de liquiditeitenplanning met inachtneming van de grondexploitaties, investeringsplannen en de te betalen aflossingen scherp in de gaten. Het liquiditeitensaldo wordt goed bewaakt en indien noodzakelijk kan, ter overbrugging en ter voorkoming van het uitkomen boven de kasgeldlimiet voor langer dan drie kwartalen, een langlopende lening worden aangetrokken.

Op basis van de liquiditeitenplanning is de verwachting dat de gemeente de komende jaren meerdere langlopende leningen zal aantrekken. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte investeringen. Voor een nadere analyse van ontwikkeling van de financieringsbehoefte wordt verwezen naar de toelichting op de prognose meerjarenbalans. De investeringen zullen daarnaast zorgen voor een toename van de schuldpositie van de gemeente. Voor de ontwikkeling van de schuldpositie wordt verwezen naar de kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ontwikkeling leningportefeuille

De gemeente hanteert bij haar financiering de zogenaamde totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de gemeente geen financiering aantrekt voor specifieke projecten, maar alle inkomsten en uitgaven tezamen financiert. Deze wijze van financiering leidt tot eenvoud en efficiency. De leningportefeuille van de gemeente bestaat uit de volgende langlopende leningen:

Bedragen x € 1.000

Leningportefeuille Dijk en Waard 2025						
Lening	Boekwaarde 1-1-2025	Aflossing 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Rente-percentage	Rente 2025	Laatste jaar
1	4.860	270	4.590	1,070%	52	2042
2	65.368	3.632	61.736	1,050%	686	2042
3	6.480	360	6.120	1,110%	72	2042
4	875	875	0	-0,395%	-3	2025
5	2.786	929	1.857	-0,155%	-4	2027
6	5.111	1.278	3.833	-0,120%	-6	2028
** 7*	*1.640*	*197*	*1.443*	*5,810%*	*95*	*2031*
** 8*	*1.001*	*120*	*881*	*5,800%*	*58*	*2031*
Totaal	**88.121**	**7.661**	**80.460**		**950**	

** Lening 7 en 8 zijn doorverstrekt aan een woonstichting. De jaarlijks te betalen rente en aflossing wordt op hetzelfde moment aan de gemeente betaald door deze woonstichting.*

De boekwaarde van de langlopende leningen is per 1 januari 2025 € 88,1 miljoen. Hiervan is € 2,6 miljoen doorgeleend aan een woonstichting. Er wordt in 2025 € 7,7 miljoen afgelost op bestaande leningen (waarvan € 0,3 miljoen indirect wordt betaald door de woonstichting).

De leningen 1, 2 en 3 zijn het resultaat van het herfinancieren van een groot deel van het leningenpakket begin 2022. Hiermee is destijds een groot gedeelte van de schuldpositie voor een lange termijn geleend tegen een laag rentepercentage.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

Renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt in de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan lange financiering, dat wil zeggen een rente typische looptijd langer dan één jaar, is in de Wet Fido de renterisiconorm opgenomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat in enig jaar 20% van het begrotingstotaal mag worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Hiermee wordt nagestreefd dat gemeenten hun vaste leningportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid.

In de onderstaande tabel vindt u de berekening van de renterisiconorm:

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisico op vaste schuld	2025	2026	2027	2028
1. Renteherzieningen	0	0	0	0
2. Aflossingen	7.659	6.803	6.822	5.914
3. Renterisico (1 + 2)	7.659	6.803	6.822	5.914
4. Renterisiconorm	59.261	59.261	59.261	59.261
5. Ruimte onder renterisiconorm (4 -/- 3)	51.601	52.458	52.439	53.347
Berekening renterisiconorm 2025				
4.a Begrotingstotaal 2025	300.977			
4.b Vastgesteld percentage	20%			
4. Renterisiconorm 2025 (4.a * 4.b / 100)	60.195	60.195	60.195	60.195

Voor de jaren 2025 tot en met 2028 blijft de gemeente Dijk en Waard ruim onder de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Om een grens te stellen aan korte financiering, dat wil zeggen een rente typische looptijd tot één jaar, is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De gemiddelde korte financiering (de netto vlottende schuld) dient per drie maanden getoetst te worden aan de kasgeldlimiet. Hiertoe wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering per aanvang van de drie kalendermaanden in een kwartaal. Het doel van de kasgeldlimiet is om het risico van rentefluctuaties voor kort lenen te beperken.

In de onderstaande tabel vindt u de berekening van de kasgeldlimiet:

Bedragen x € 1.000

Berekening kasgeldlimiet	2025
6.a Begrotingstotaal 2025	300.977
6.b Vastgesteld percentage	8,50%
6. Kasgeldlimiet 2025 (6.a * 6.b / 100)	25.583

De gemeente Dijk en Waard heeft, binnen de gestelde normen en limieten, voldoende ruimte om de benodigde gelden op een geschikte wijze (kort of lang) aan te trekken.

Schatkistbankieren

Het Rijk heeft schatkistbankieren zonder leenfaciliteit verplicht gesteld voor gemeenten. Dit heeft namelijk een positief effect op de omvang van de overheidsschuld (EMU-schuld). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden, waaronder gemeenten, al hun liquide middelen en beleggingen aanhouden in de Nederlandse schatkist bij het ministerie van Financiën en niet langer financiële geldmiddelen en vermogen bij private partijen buiten de schatkist houden.

Gemeenten mogen hun overtollige financiën tot een bepaald bedrag buiten de schatkist van het Rijk aanhouden. Voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000. Voor de gemeente Dijk en Waard bedraagt het drempelbedrag in 2025 € 5.926.000. Wanneer de gemeente verwacht in een kwartaal gemiddeld meer overschotten te hebben dan het drempelbedrag dient een gedeelte tijdelijk bij het Rijk te worden ondergebracht.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Interne bedrijfsvoering is van belang om de efficiëntie en effectiviteit, transparantie en verantwoording én tevredenheid van medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie te bevorderen. Zodat de organisatie optimaal wordt ondersteund en gestimuleerd in haar groei om de inwoners, bedrijven en instellingen in Dijk en Waard zo goed mogelijk te helpen. We werken aan een gedegen fundament voor een succesvolle gemeente Dijk en Waard, door het verminderen van de kwetsbaarheid en het verhogen van de kwaliteit. Een strategische organisatie die redeneert vanuit de grote opgaven is het doel, waarin het ontwikkelen van eigenaarschap, samenwerken en vakmanschap centraal staat. Dat doen we onder meer door:

1. De ondersteuning en advisering van organisatie en bestuur verder te professionaliseren;
2. Het stimuleren van vakmanschap, verbinding en vooruitgang binnen de gemeentelijke organisatie;
3. Het verder bouwen aan een veilige en betrouwbare informatie- en automatiseringsstructuur;
4. Het verder ontwikkelen van een Dijk en Waardse planning-en-controlcyclus zodat we een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente zijn.

Ontwikkeling van de organisatie

De gemeente Dijk en Waard zet zich in voor een organisatieontwikkeling om onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers optimaal te kunnen bedienen. Dit doen we door onze organisatiewaarden - Verbinding, Vakmanschap en Vooruitgang - actief uit te dragen en te integreren in onze dagelijkse praktijk. In 2024 hebben we deze waarden vormgegeven en we zullen dit proces voortzetten in 2025.

Organisatieontwikkeling

We hebben een reeks ontwikkelthema's geïdentificeerd, waaronder het verfijnen van onze organisatievisie, het waarborgen van een solide basis, effectieve sturing, externe oriëntatie en het bevorderen van een cultuur van inclusie en diversiteit. Deze thema's zijn essentieel voor onze groei als professionele organisatie.

Zorg voor medewerkers

Onze visie op leren, vastgesteld in 2024, blijft de leidraad voor de ontwikkeling van onze medewerkers. We moedigen medewerkers aan om zelf de regie te nemen over hun professionele groei, ondersteund door een breed scala aan opleidingen en trainingen.

Onze aanpak tegen ziekteverzuim heeft geleid tot een daling van 7,2% in 2023 naar een actueel percentage van 5,8% in 2024. Voor 2025 willen we deze positieve trend voortzetten en zetten we acties uit die hieraan bijdragen. Hierdoor creëren we een omgeving waarin onze medewerkers zich gezond en tevreden voelen.

Integriteit is een belangrijk onderwerp binnen onze organisatie, dat voortdurend aandacht vraagt. Dit doen we onder andere door het aanbieden van trainingen Morele Oordeelsvorming. Daarnaast richten we ons op de vitaliteit van onze medewerkers; in 2025 voeren we een MedewerkerOnderzoek (MO) uit waarmee we de tevredenheid, vitaliteit en bevlogenheid van onze medewerkers in beeld krijgen op basis waarvan we de vervolgstappen kunnen bepalen.

Bestuur en ondersteuning
In 2025 zetten we onze inspanningen voort om de efficiëntie en effectiviteit van het besluitvormingsproces te verbeteren, met als doel de kwaliteit van besluiten te verhogen en risico's te verminderen. We werken aan de actualisering van de juridische kennisbank en het vergroten van juridische kennis binnen de organisatie.

We leren van binnengekomen bezwaren en klachten om onze dienstverlening te verbeteren. Managementinformatie die trends en ontwikkelingen zichtbaar maakt, stelt ons in staat om tijdig bij te sturen. Ons succes meten we aan de hand van de de tijdige afhandeling van bezwaarschriften en klachten, en de tevredenheid van onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

ICT en informatiebeveiliging
Op het gebied van ICT en informatiebeveiliging zetten we verdere stappen om onze digitale mogelijkheden te benutten. We werken aan een uitvoeringsplan dat onze werkprocessen optimaliseert, open informatievoorziening en informatiegestuurd werken bevordert, en ons grip geeft op informatiewetten, die bijdragen aan het verhogen van de efficiëntie, flexibiliteit en zelfstandigheid van onze organisatie en stimuleert innovatie.

We anticiperen op nieuwe Europese en nationale informatiewetten. Deze wetten vormen een uitdaging voor gemeenten, en het is belangrijk dat we de wetgeving begrijpen en tijdig en effectief reageren op veranderingen. We monitoren nieuwe wetgeving, analyseren de impact ervan en implementeren de benodigde aanpassingen. We werken samen met relevante stakeholders om de wetgeving tijdig en passend bij onze ambities te implementeren.

Gezien de toenemende digitale dreigingen en wettelijke verplichtingen, richten we ons op het verhogen van onze informatieveiligheid van onze organisatie op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Dit, samen met het versterken van ons risicomanagement, verbetert de digitale weerbaarheid van onze organisatie.

Dijk en Waardse P&C cyclus
De gemeente Dijk en Waard streeft naar financiële stabiliteit en duurzaamheid om haar ambities op een verantwoorde manier te realiseren. In 2025 zetten we onze inspanningen voort om het planning- en controlproces te verbeteren. We doen dit in samenwerking met de organisatie, het bestuur, de raad en met inachtneming van de feedback van de accountant. We wegen de maatschappelijke doelen af tegen de beschikbare middelen en maken de risico's transparant. Op deze manier wordt onze financiële basis robuuster in een tijd van financiële onzekerheid.

Communicatie
In 2025 presenteren we een duidelijk en herkenbaar beeld van Dijk en Waard, consistent in onze huisstijl en met een inspirerend verhaal over onze gemeente. We leggen de nadruk op grote maatschappelijke thema's zoals bestaanszekerheid, woningbouw en bereikbaarheid, en verduidelijken de rol van de gemeente hierin. We zoeken actief naar verhalen binnen de gemeenschap om deze thema's vanuit verschillende perspectieven te belichten. Onze projecten en werkzaamheden, die steeds vaker plaatsvinden in bestaande buurten en wijken, worden gebruikt om te onderzoeken hoe communicatie en participatie kunnen bijdragen aan het betrekken van de gemeenschap. Zo zorgen we ervoor dat de stemmen van degenen die de impact ervaren, gehoord en erkend worden.

Communicatie speelt ook een cruciale rol intern, als een instrument om veranderingen te stimuleren en de houding en het gedrag van medewerkers af te stemmen op de waarden van de organisatie.

Wet open overheid

Iedereen heeft recht op informatie over wat de overheid doet, hoe ze dat doet en waarom. Overheidsorganisaties moeten die informatie uit zichzelf geven, of als iemand daarom vraagt. De informatie wordt dan openbaar. Dat is geregeld in de Wet open overheid (Woo).

Om de doelstellingen van de Woo te realiseren, richten we ons in 2025 op enkele belangrijke speerpunten. We zullen verplichte informatiecategorieën actief openbaar maken en investeren in onze systemen om ervoor te zorgen dat informatie snel en gemakkelijk toegankelijk is. Daarnaast organiseren we trainingen voor onze medewerkers om hen bewust te maken van de Woo-verplichtingen en hen de nodige vaardigheden en kennis bij te brengen. Ook zorgen we voor een duidelijke procesbeschrijving en goed ingerichte systemen voor de behandeling van Woo-verzoeken.

3.6 Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Cocensus *www.cocensus.nl*

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Heemskerk		
Openbaar belang	Het uitvoeren van de werkzaamheden met betrekking tot het heffen en invorderen van decentrale belastingen en heffingen.		
Vertegenwoordiging	Het bestuur is samengesteld uit een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Het DB vergadert vijf keer per jaar. Twee van deze vergaderingen worden opgeschaald tot een AB-vergadering, met name om de jaarrekening en de begroting vast te stellen. Wethouder G.F. Ruiten vertegenwoordigd de gemeente Dijk en Waard in zowel het DB als het AB.		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		

Financieel

	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen 01-01-2025	225	31-12-2025	225
Vreemd vermogen 01-01-2025	11.001	31-12-2025	10.523
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	1.447		
Financieel belang	Bij de berekening van de bijdragen per gemeente is gebruik gemaakt van een rekenmodel. In dat model zijn de belangrijkste factoren het aantal objecten gesplitst naar woningen en niet-woningen en de specifieke heffingen per gemeente.		

Overig

Risico's	De volgende risico's zijn gekwantificeerd: Bezwaren van no cure no pay bureaus en de daarmee gaande kosten. Cyberaanval, overtreden van de privacywetgeving. Voor al deze risico's zijn beheersmaatregelen getroffen.
Ontwikkelingen	Gemeente Landsmeer zal per 1 januari 2025 toe treden tot de regeling. Er wordt in Oostzaan een pilotproject gestart over bestuurlijke boetes. Indien deze pilot succesvol verloopt kunnen meerdere deelnemende gemeenten in de toekomst hier gebruikt van maken. Cocensus is onlangs aangesloten bij het Schuldenknooppunt zodat uitwisseling van gegevens eenvoudiger en sneller kan. Er vinden ontwikkelingen plaats in het geautomatiseerd verwerken van bezwaren wak kan resulteren in een versnelling van dit proces. Het KCC zal meer gebruik gaan maken van een kennisbank zodat meer telefoongesprekken sneller en efficiënter kunnen worden afgehandeld zonder dat er gesprekken moeten worden doorverwezen naar andere afdelingen of specialisten.

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	De GGD Hollands Noorden - bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord. - bewaakt door gezondheidsrisico's en -onveiligheid te signaleren en de inzichten hierover actief te verspreiden. - beschermt tegen bedreigingen van de volksgezondheid met preventie, bestrijding en voorlichting. - bevordert individueel en collectief gezond gedrag en preventief beleid van de gemeenten en andere spelers in de gezondheidszorg. Onder de kapstok 'Health in all policies' zijn alle werkzaamheden ingekaderd in vier focuslijnen: -Gezond opgroeien, waaronder het consultatiebureau en andere activiteiten voor jeugdpreventie; -Gezond ouder worden, waaronder aandacht voor gezonde leefstijl, psychosociale gezondheid en gezonde leefomgeving; -Meedoen naar vermogen, waaronder aandacht voor zorgmijders en personen met onbegrepen gedrag en mede uitvoering geven aan de Wet verplichte GGZ (Wvggz); -Gezonde leefomgeving, waaronder proactieve inzet op preventie & gezonde leefstijl en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten. Meer algemeen zijn de hoofdtaken: -ondersteuning van gemeenten bij realisatie en uitvoering van lokaal gezondheidsbeleid; -uitvoering van wettelijk opgelegde taken zoals: infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, Rijksvaccinatieprogramma, jeugdgezondheidszorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering.
Vertegenwoordiging	Wethouder G. Rep is lid van het Algemeen Bestuur van de GGD HN
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel

	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen 01-01-2025	1.008	31-12-2025	1.188
Vreemd vermogen 01-01-2025	0	31-12-2025	0
Resultaat 2025	180		
Bijdrage 2025	5.775		
Financieel belang	nvt		

Overig

Risico's	De GGD noemt in haar begroting 2025 een aantal risico's met daarbij de maatregelen die de GGD neemt om te voorkomen dat de risico's zich voordoen of de schade ervan te beperken. Indien één van deze risico's zich voor dreigen te doen, worden de negatieve financiële effecten, zoveel als mogelijk is, beperkt in de flexibele schil van de organisatie. De risico's met een impact van boven de €100.000 zijn als volgt: Het ziekteverzuim JGZ is hoger dan begroot. Dit heeft een negatieve impact op de productiviteit en leidt tot hogere personeelskosten door vervangende inzet voor langdurig verzuim. HR en leidinggevenden staan samen met de arbodienst in goed contact met de medewerkers om toe te werken naar duurzaam herstel. Op 12 juli 2023 heeft het algemeen bestuur besloten om voor informatie-beveiliging en privacy € 256.000 toe te kennen via verhoging van de deelnemersbijdrage per inwoner, waarvan € 150.000 structureel. Voor dekking van het restant van € 280.000 voor noodzakelijke uitgaven van informatiebeveiliging en privacy is een structurele taakstelling opgenomen in de begroting 2024. Deze taakstelling dient te worden opgelost op een wijze die geen consequenties heeft voor de primaire dienstverlening. GGD HN heeft intern afspraken gemaakt over de invulling van deze taakstelling. Gelet op de onzekerheid, als het gaat om de volledige haalbaarheid van deze taakstelling, blijft het risicoprofiel deels gehandhaafd.

Het Cao-gat voor begrotingsjaar 2025, dat is ontstaan in 2023, wordt ingeschat op circa 4% van de loonsom. Dit bedrag van € 1.500.000 voor 2025 kan GGD HN niet opvangen vanuit de algemene reserve. Het definitieve effect voor begrotingsjaar 2025 kan berekend worden als de Cao SGO 2025 bekend is.
Het gaat om kostenstijgingen van leveranciers, verhogingen van landelijke bijdragen boven de begrote indexatie en extra kosten om te voldoen aan nieuwe wetgeving. Er komen steeds vaker en in een steeds hoger tempo onvoorziene noodzakelijke ICT-uitgaven voor door technologische veranderingen, zoals de voortschrijdende digitalisering van onze maatschappij. Ook worden nieuwe financieringsregelingen voor specifieke opdrachten vanuit het rijk relatief laat beschikbaar gesteld. De opdracht is dan reeds gestart, waarvoor GGD HN al keuzes heeft moeten maken met betrekking tot doorlopende verplichtingen en het aanhouden van personeel. Het risico bestaat dat de kosten niet volledig vergoed worden.

Ontwikkelingen

Met het oog op bezuinigingen bereidt de GGD voorstellen voor, deze worden opgenomen in de Kadernota GGD HN 2026.
De GGD HN zet in 2025 extra in op het verhogen van de vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma. De ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy gaan snel, de komende tijd komen er een aantal wetten aan. Deze wetten hebben ook gevolgen voor de werkzaamheden van GGD HN. Tot slot verwacht de GGD HN ontwikkelingen en verplichtingen op het gebied van duurzaamheid. Ook zullen klimaatverandering en krapte op de arbeidsmarkt invloed hebben op het werk van GGD HN.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) www.odnhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Hoorn
Openbaar belang	Het gezamenlijk uitvoeren van milieutaken in het samenwerkingsgebied. Het adviseren en ondersteunen van de deelnemers voor Omgevingswet.
Vertegenwoordiging	Deelnemers zijn de 19 gemeenten uit de kop van Noord-Holland en de provincie Noord-Holland. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Wethouder N. Langedijk vertegenwoordigd de gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025	2.446	31-12-2025	2.446
Vreemd vermogen 01-01-2025	23	31-12-2025	23
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	1.209		
Financieel belang			

Overig

Risico's

Ontwikkelingen

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Noord-Scharwoude
Openbaar belang	a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie. b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder sub a en b geformuleerde alsmede d. het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde belangen.
Vertegenwoordiging	Wethouder E. Leibrand is lid van het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Geestmerambacht. Dijk en Waard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder E. Leibrand, wethouder N. Langedijk en wethouder F. Ruiten.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025	2.013	31-12-2025	1.582
Vreemd vermogen 01-01-2025	538	31-12-2025	488
Resultaat 2025	-430		
Bijdrage 2025	351		

Financieel belang

Voor financiering van de jaarlijkse exploitatie zijn de participanten verantwoordelijk:
Alkmaar – 53,60 %
Dijk en Waard – 46,40 %
Schagen – 0% (alleen financiële bijdrage)
Bergen – 0% (alleen financiële bijdrage)

Overig

Risico's

1. Geen/onvoldoende doorgang grote evenementen vanwege de markt en de kaders.
2. Extreme weersomstandigheden.
3. Vertragingen/verdwijnen steun locatie-ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie.
4. Uitblijven medewerking provinciale en lokale bestemmingsplannen, NNN/BPL op recreatiegebieden.
5. Continuïteit dienstverlening RNH/Aandelenverkoop.
6. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen.
7. Vandalisme, brandstichting en drugs dumpingen (o.a. brand).
8. Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers.

Ontwikkelingen

1. Implementatie van het uitvoeringsplan.
2. Het werken aan een permanente invulling van de ontwikkellocaties.
3. Voorbereiding aan permanente invulling van de locaties die nu tijdelijk worden ingevuld (zoals Kanaaldijk 1 en Wagenweg 6).
4. Biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het gebiedsbeheer.
5. Het effectueren van een nieuwe governancestructuur.
6. Het zorgen voor structureel (financieel) evenwicht.

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) www.regionaalarchiefalkmaar.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar te maken voor een breed publiek.
Vertegenwoordiging	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemers aan deze regeling. Wethouder G.F. Ruiten zit namens gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025	355	31-12-2025	355
Vreemd vermogen 01-01-2025	1.071	31-12-2025	1.071
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	493		
Financieel belang	De bijdrage wordt bepaald naar rato van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten op 1 januari van het jaar.		

Overig

Risico's

Begin 2024 zijn de volgende risico's te onderscheiden die effect kunnen hebben op de financiële huishouding van het Regionaal Historisch Centrum:
1. Minder opbrengsten depotgebruik derden
2. Hogere energiekosten

Het Regionaal Archief beschikt over voldoende weerstandsvermogen om de huidige risico's voor 2024/2025 te dekken maar voor de periode erna is niet zeker of er voldoende weerstandsvermogen aanwezig is. Eén en ander hangt af van besluitvorming die in de toekomst plaatsvindt. Structurele bezuinigingen en andere ontwikkelingen kunnen op termijn leiden tot problemen op dit gebied.

Ontwikkelingen

Conform het vigerende beleidsplan zullen in 2025, naast het voortzetten van de kerntaken, twee thema's extra aandacht krijgen: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie in het e depot en het vergroten van de digitale dienstverlening aan burger en aangesloten overheden. Het project E-depot verloopt volgens planning en het streven is om binnen enkele jaren alle bij de GR aangesloten overheden hierop aan te sluiten. Voor de digitale dienstverlening zullen bestaande producten (zoals digitaliseren op verzoek, het geschiedenislokaal, het E-loket bouwdossiers en het WOO-loket) verder ontwikkeld worden. Tevens zal gewerkt worden aan de vernieuwing van de website in verband met het beschikbaar komen van een nieuwe versie van het systeem waarmee we onze collectie beheren en beschikbaar stellen, waarbij ook de techniek van de linked open data wordt geïntroduceerd.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

www.vrnhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Minder leed en schade door een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie.
Vertegenwoordiging	Het bestuur is samengesteld uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemers aan deze regeling. Burgemeester M.F. Poorter zit namens de gemeente Dijk en Waard in het Algemeen Bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025	4.690	31-12-2025	4.851
Vreemd vermogen 01-01-2025	37.251	31-12-2025	40.141
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	6.109		
Financieel belang			

Overig

Risico's

Ontwikkelingen

Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling te behartigen met betrekking tot een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde en zo circulair mogelijke verwijdering en verwerking van afvalstoffen. De VVI is aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Met 484 aandelen participeert de gemeenschappelijke regeling VVI voor ruim 13 % in NV HVC.
Vertegenwoordiging	Wethouder E. Leibbrand vertegenwoordigt Dijk en Waard in het bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel

	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen 01-01-2025	24	31-12-2025	24
Vreemd vermogen 01-01-2025	0	31-12-2025	0
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	12		

Financieel belang

Het financieel belang van de gemeente in de VVI is op te delen in vier zaken.

Ten eerste de rechtstreekse kosten voor het in stand houden van de GR. Voor 2025 komen deze bedrijfskosten van de VVI afgerond op €42.000. De kosten worden naar rato van het tonnage afval (exclusief bedrijfsafval) aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Voor Dijk en Waard komt dit voor 2025 uit op €12.000. Dit is lijn met de bijdrage van voorgaande jaren.

Ten tweede de vereffening van de transportkosten tussen de deelnemende gemeente. Bij het bepalen van de locatie van HVC is afgesproken dat de transportkosten voor iedere gemeente binnen de VVI gelijk moeten zijn. Verschillen in afstand en rijtijd tot HVC worden onderling verrekend op basis van een gemiddelde. Dijk en Waard ontvangt hierdoor ca. € 10.000 ter compensatie.

Ten derde de doorbelaste kosten vanuit HVC voor het verwerken en transsport van het aangeboden afval. Op basis van een raming van het afvalaanbod (restafval en GFT) worden voorschotnota's opgesteld. Aan het einde van het jaar komt hiervan een afrekening. Bij de begroting wordt gewerkt met een financieel resultaat van €0. Dit komt omdat mee- of tegenvallers door afwijkende hoeveelheden aangeboden afval of andere tarieven rechtstreeks bij de deelnemers in rekening worden gebracht en onderdeel zijn van de gemeentelijk begroting en budgetcyclus.

Ten vierde de garantstellingsprovisie die Dijk en Waard van de HVC, via de VVI, ontvangt. De uit te keren garantstellingsprovisie bedraagt in totaal 1% van de stand van de gegarandeerde leningen per 31 december van het voorgaande jaar en wordt uitgekeerd naar rato van duur en aantal gehouden aandelen A. De GR VVI houdt 484 aandelen A, ca. 13%. Deze verhouding is in de loop van het jaar gewijzigd door nieuw toegetreden aandeelhouders. Op basis van deze verhouding is de garantstellingprovisie 2025 voor de VVI begroot op € 738.000. Binnen de VVI vindt op basis van het aantal inwoners een nadere verdeling plaats.

Verder heeft de VVI zelf geen kredietfaciliteit, noch andere financieringsovereenkomsten met derden.

Overig

Risico's

Het risicoprofiel van de VVI is laag. De verbintenis en verplichtingen tussen de gemeente en de VVI zijn beperkt in (financiële) omvang. Dit maakt uittreden en verder gaan als (kleine) zelfstandige aandeelhouder van HVC tot een reële

mogelijkheid. De kracht van de VVI zit in het verbinden van deelnemers, creëren van gelijke transportkosten en het faciliteren van het platform dat dit mogelijk maakt. De deelnemers zijn zelfstandig in hun beleidskeuzes.
De VVI heeft geen personeel in dienst. Ondersteuning wordt bij HVC ingehuurd.

Het feit is wel dat de VVI aandeelhouder is van HVC. Hier zitten financiële verplichtingen aan vast (via ballotageovereenkomst). Zo staan aandeelhouders gezamenlijk garant voor de exploitatie van HVC door onderlinge verrekening van een eventueel nadelig saldo, op het moment dat het eigen vermogen niet langer toereikend is (art. 7 van overeenkomst). De aandeelhouders staan garant voor de leningen van HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde financieringsstructuur (art. 9 van overeenkomst).
Van een hoofdelijke garantstelling per aandeelhouder is sinds eind 2017 geen sprake meer. Iedere aandeelhouder staat garant naar rato van de aandelen.
Alle gemeentelijke aandeelhouders (aandeelhouder A) staan op deze manier samen garant voor een leningen totaal van 565 miljoen (stand eind 2023). Het pro rata deel van de GR-VVI bedraagt eind 2023 ca. € 75 miljoen.

Ontwikkelingen

Binnen de begroting / kadernota is één algemeen doel opgenomen "het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeente verkregen afvalstoffen". Er zijn veder geen meetbare grootheden of andere beleidsambities opgenomen. Via de reguliere overleggen (ambtelijk en bestuurlijk) en de daaruit volgende acties wordt het algemene doel vormgegeven binnen de VVI en indien gewenst doorgezet naar de deelnemende gemeente en de aandeelhouders vergadering van HVC.

“Afval is grondstof" en de "circulaire economie" zijn zaken die in 2025 binnen HVC steeds meer aandacht krijgen en waarbij ook de aandeelhoudende gemeente betrokken worden. De beleidsinmenging van de VVI binnen de gemeente is echter zeer beperkt. Gemeenten zullen daarom op individuele basis en passend binnen hun eigen beleid op aanhaken.

Een ander belangrijk onderdeel waar HVC en in die zin de VVI zich de komende jaren voor gaan inzetten en besluiten over nemen is het project “Van gas los”. Aangezien binnen de tekst van de GR hier geen gezamenlijk doel voor is opgenomen, is de sturingen vanuit de VVI beperkt en is het aan de individuele gemeente om samen met HVC hier mee aan de slag te gaan (energietransitie).

Zaffier www.zaffier.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Zaffier biedt integrale dienstverlening op het gebied van participatie, werk, inko-men, schuldhulpverlening en inburgering. Ze richten zich op het bieden van on-dersteuning, op preventie en vroegsignalering. Zaffier is een regionale uitvoe-ringsorganisatie, een samenwerking tussen de gemeenten Dijk en Waard, Alk-maar, Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Zaffier heeft tot doel, met inacht-neming van hetgeen hierover in de regeling is bepaald, om door een efficiënte en effectieve uitvoering van de Wetten en het gemeentelijke minimabeleid de belangen van de gemeenten gezamenlijk, en ieder afzonderlijk, te behartigen op het gebied van inburgering, arbeidsparticipatie, sociale werkvoorziening en be-schut werk, het behoud, herstel en bevorderen van arbeidsbekwaamheid, alsme-de voor het in dienst nemen van c.q. (bevorderen van) uitstroom naar arbeids-plaatsen bij andere werkgevers van personen met een arbeidsbeperking, ar-beidsintegratie en, indien nodig, financiële inkomensondersteuning, schuldhulp-verlening, bestrijding van armoede en het bevorderen van participatie in het maatschappelijk en sociale leven.
Vertegenwoordiging	Het bestuur van Zaffier bestaat uit een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur. Wethouder G.F. Ruiten is lid van het dagelijks bestuur. Wethouders G.J. Rep en G.F. Ruiten vertegenwoordigen Dijk en Waard in het algemeen bestuur.
Rechtsvorm	Openbaar lichaam

Financieel

	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen 01-01-2025	0	31-12-2025	0
Vreemd vermogen 01-01-2025	1.784	31-12-2025	2.173
Resultaat 2025	0		
Bijdrage 2025	6.311		
Financieel belang	De gemeenten verlenen jaarlijks een bijdrage voor de uitvoering van de taken die is vastgelegd in de bijdrageverordening.		

Overig

Risico's	In de begroting van Zaffier zijn de risico's met de daarbij behorende beheersmaatregelen opgenomen. Het gaat om externe en interne factoren die risico's opleveren. Denk bij externe factoren bijvoorbeeld aan wijzigingen in financiering vanuit het Rijk, nieuwe wet- en regelgeving, loonontwikkeling, krapte op de arbeidsmarkt en inflatie. Een interne factor is bijvoorbeeld het feit dat Zaffier als nieuwe organisatie in ontwikkeling is en dit extra tijd, inspanning en capaciteit vraagt. Zaffier heeft de risico's gekwantificeerd in de begroting 2025. Het financieel risico wordt verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de verdeelsleutel. Het aandeel van Dijk en Waard in dit risico bedraagt circa €266.510.
Ontwikkelingen	Het maken van positieve impact ten behoeve van onze inwoners is het uitgangspunt. Met het project 'Zaffier maakt impact 2024 – 2026' wil Zaffier de verbinding tussen de verschillende onderdelen van de dienstverlening van Zaffier verstevigen door het opzetten van zowel inwonersgerichte als werkgeversgerichte deelprojecten. Daarnaast heeft ook de ontwikkeling van wet- en regelgeving invloed op de werkzaamheden van Zaffier. De invoering van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS), Participatiewet in balans en de Wet handhaving sociale zekerheid is uitgesteld als gevolg van de val van het vorige kabinet. Het is nog onduidelijk wanneer deze in werking treden.

Vennootschappen en coöperaties

Alliander NV *www.alliander.com/nl*

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Arnhem		
Openbaar belang	Alliander NV is verantwoordelijk voor de vitale energie-infrastructuur in de gemeente Dijk en Waard. De deelname in het aandelenkapitaal van energiemaatschappijen vloeit voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die voor deze vennootschappen werden nagestreefd.		
Vertegenwoordiging	De gemeente Dijk en Waard heeft zeggenschap in Alliander via het stemrecht tijdens de aandeelhoudersvergadering. Wethouder Ester Leibbrand is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Vreemd vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Resultaat 2025	nvt		
Bijdrage 2025	nvt		
Financieel belang	De gemeente heeft eind 2021 extra kapitaal beschikbaar gesteld aan Alliander in de vorm van twee converteerbare leningen ter hoogte van totaal € 1,9 miljoen. De gemeente heeft 426.187 aandelen. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks dividend.		

Overig

Risico's	Alliander hanteert een uitgebreide methode van risicomanagement. De Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van Alliander bespreken de toprisico's regelmatig. Ze beoordelen welke effecten de risico's kunnen hebben op de strategische doelstellingen, de bedrijfsvoering en op de reputatie van Alliander.
Ontwikkelingen	De energietransitie is op stoom. Het is mede door geopolitieke ontwikkelingen, de gascrisis en de stijgende energieprijzen hard gegaan met de verdere elektrificatie en verduurzaming in Nederland. De groei van het aantal warmtepompen, zonnepanelen, e-boilers en oplaadpunten voor personenvervoer en elektrische vrachtwagens zal ook de komende jaren verder stijgen. De ontwikkelingen gaan echter sneller dan dat Alliander haar netten kan uitbreiden en verzwaren. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat bedrijven niet kunnen groeien en consumenten langer moeten wachten op een aansluiting. Alliander blijft de komende jaren werken aan de uitbreiding en verzwaring van energienetwerken om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen en netcongestie zoveel mogelijk te beperken. De toenemende investeringen hebben echter een weerslag op de financiële positie van Alliander: evenals afgelopen jaren blijft er sprake van een forse financieringsbehoefte.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) N.V. www.bngbank.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Den Haag		
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.		
Vertegenwoordiging	De gemeente Dijk en Waard heeft zeggenschap in de BNG Bank via het stemrecht tijdens de aandeelhoudersvergadering. Wethouder Fred Ruiten is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Rechtsvorm	Vereniging		

Financieel

	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Vreemd vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Resultaat 2025	nvt		
Bijdrage 2025	nvt		
Financieel belang	De gemeente heeft 16.107 aandelen. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks dividend.		

Overig

Risico's	Er zijn geen noemenswaardige risico’s voor de gemeente Dijk en Waard.
Ontwikkelingen	BNG Bank wordt gedreven door maatschappelijke impact. Kernwaarden zijn duurzaam, betrouwbaar en professioneel. BNG Bank zet de komende jaren nog verder in op maatschappelijke impact en stelt daarbij de publieke sector nog meer in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Dijk en Waard Sport B.V. www.heerhugowaardsport.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Heerhugowaard		
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van (binnen) sportaccommodaties, voorts al hetgeen met één en ander verband houdt, alles in de ruimste zin van het woord.		
Vertegenwoordiging	De vertegenwoordigers vanuit de gemeente Dijk en Waard in het algemeen bestuur zijn dhr. F. Ruiten en dhr. M. Poorter.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Financieel	***Bedragen x € 1.000***		
Eigen vermogen 01-01-2025	45	31-12-2025	45
Vreemd vermogen 01-01-2025	0	31-12-2025	0
Resultaat 2025	400		
Bijdrage 2025	4.675		
Financieel belang			

Overig

Risico's	Gezien het feit dat het sportbedrijf dit jaar is opgericht en de eerste begroting presenteert in 2024, bevindt Dijk en Waard Sport B.V. zich in een situatie waarin bepaalde gegevens ontbreken als gevolg van het faillissement van voormalig sportbedrijf in Langedijk. Omdat dit jaar het eerste begrotingsjaar is van Dijk en Waard Sport B.V., is het mogelijk dat bepaalde aanvankelijke schattingen worden bijgesteld zodra gedurende het boekjaar meer gegevens beschikbaar komen.
Ontwikkelingen	Verkenning arbeidsvoorwaarden sport voor sportbedrijf Dijk en Waard Sport B.V. De noodzaak voor betere arbeidsvoorwaarden binnen de sportsector krijgt landelijk aandacht, met als doel het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel. Een cao-verkenning voor medewerkers van sportbedrijf Dijk en Waard Sport B.V. is van belang voor het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel. Deze verkenning richt zich op het verbeteren van salarissen, werkomstandigheden, en carrièremogelijkheden, wat direct bijdraagt aan de kwaliteit van sportaanbod en -begeleiding.

Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A.

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	De Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA) is opgericht in 2014 door de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en het afval- en energiebedrijf HVC als een stimuleringsfonds. In de loop van 2017 hebben Uitgeest en Heiloo zich bij het fonds aangesloten. DECRA richt zich op het aanjagen van duurzame energieprojecten in de regio en het investeren van de opbrengsten in nieuwe duurzame projecten. Alle leden (gemeenten en HVC) hebben een startbedrag (voor gemeenten naar rato van het aantal inwoners) ingelegd en HVC levert daarnaast ook haar brede technologische kennis en ervaring van duurzame energieprojecten in (warmte, biomassa, wind, zon en geothermie).
Vertegenwoordiging	
Rechtsvorm	Coöperatie

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025		31-12-2025	
Vreemd vermogen 01-01-2025		31-12-2025	
Resultaat 2025			
Bijdrage 2025			
Financieel belang			

Overig

Risico's	
Ontwikkelingen	

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. www.nhn.nl

Bestuurlijk

Vestigingsplaats	Alkmaar
Openbaar belang	Het Ontwikkelingsbedrijf is de economische uitvoeringsorganisatie en economische aanjager in de regio Noord-Holland Noord. Zij bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio, waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt. Het Ontwikkelingsbedrijf staat voor activiteiten in de regio met als primair resultaat behoud en groei van de werkgelegenheid. Een op ondernemers gerichte benadering hoort daarbij. Het bedrijf wil daarbij professioneel, dichtbij en ondersteunend acteren.
Vertegenwoordiging	Wethouder F. Ruiten is vertegenwoordiger voor Dijk en Waard in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap

Financieel ***Bedragen x € 1.000***

Eigen vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Vreemd vermogen 01-01-2025	nvt	31-12-2025	nvt
Resultaat 2025	nvt		
Bijdrage 2025	nvt		
Financieel belang			

Overig

Risico's	Op dit moment zijn geen actuele risico’s te melden
Ontwikkelingen	Per 1-1-2025 treedt een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf in werking. De raad wordt hiervoor in september 2024 om wensen en bedenkingen gevraagd.

3.7 Grondbeleid

Visie op het grondbeleid

Op 12 maart 2024 heeft de raad de Nota Grondbeleid Dijk en Waard vastgesteld. Het grondbeleid helpt de gemeente Dijk en Waard om haar beleid, visie en ambities waar te maken en daarmee maatschappelijke meerwaarde te creëren. Het grondbeleid is een middel om de ambities en doelen te realiseren. Het gaat daarbij over de ambities en doelen op het gebied van onder andere wonen, economie, bereikbaarheid, leefbaarheid, energietransitie en duurzaamheid.

Wijze van uitvoering grondbeleid

Gezien de ambities en opgaven voor de gemeente Dijk en Waard is gekozen voor een dynamisch grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente voor elke situatie een afweging maakt welke houding en rol zij wil aannemen. Het dynamische karakter van het grondbeleid past bij de ambitie van Dijk en Waard om meer regie te voeren en daar waar het nodig is actief te handelen. Voor de afweging welke houding en rol het beste past en welke grondbeleidsinstrumenten worden ingezet is in de nota een routekaart opgenomen.

Prognose resultaten

*bedragen * €1.000*

Project	Verwacht eindjaar	Resultaat op eindwaarde	NCW 1-1-2024	Verlies-voorziening
Dr. Wilminkstraat fase 2	2024	28	28	
Lourens Bogtmanstraat	2027	-281	-260	-260
De Overbrugging	2024	0	0	
Madderom	2026	475	447	
SV Vrone woningbouw	2027	1.906	1.761	
Westerdel	2027	832	769	
De Draai	2030	8.204	7.142	
De Vaandel Zuid	2027	839	776	
Heerhugowaard-Zuid	2026	1.197	1.128	
Stadshart	2026	-7.107	-6.697	-6.697
Berckheidelaan	2025	258	248	
De Rotonde	2025	-1.359	-1.307	-1.307
IKOC Noord Scharwoude	2027	-1.096	-1.013	-1.013
Westpoort	2030	2.046	1.781	
Subtotaal woningbouw		**5.942**	**4.803**	**-9.277**
Beveland	2026	1.230	1.159	
Breekland	2032	1.489	1.246	
De Vaandel Midden	2028	2.411	2.206	
Stationsgebied - Gildestraat e.o.	2028	1.031	933	
Subtotaal bedrijventerrein		**6.161**	**5.544**	**0**
TOTAAL		**12.103**	**10.347**	**-9.277**

Winstnemingen

Winstnemingen:

Voor winstgevende grondexploitaties geldt dat er onder voorwaarden (tussentijds) winst kan (en soms zelfs moet) worden genomen. De criteria voor winstnemen staan beschreven in de Nota Grondbeleid Dijk en Waard (vastgesteld 12 maart 2024) en het BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording). Indien voldaan wordt aan de criteria voor winstnemen dan schrijft de BBV voor dat winst genomen moet worden conform de POC-methode (Percentage of Completion).

Dit betekent in het kort dat de winst genomen moet worden op basis van de financiële voortgang van het project (% gerealiseerde kosten * % gerealiseerde opbrengsten * geraamde winst). Met andere woorden, bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat moet in verschillende stappen tussentijds winst worden genomen, waarbij de omvang van de tussentijdse winstneming per keer afhankelijk is van de financiële voortgang. Overigens bestaat de mogelijkheid projectspecifieke risico's in mindering te brengen op de berekende winstneming.

Voorzieningen:

De gemeente Dijk en Waard kent naast projecten met een verwacht positief financieel resultaat ook projecten met een verwacht nadelig financieel resultaat. De noodzakelijke investeringen zijn soms nodig om de gemeentelijke ambities en doelstellingen te verwezenlijken. Als uitgangspunt (BBV regelgeving) geldt dat voor een project met een verwacht negatief resultaat direct een voorziening moet worden getroffen. Verliezen in projecten moeten dus al genomen worden zodra ze worden geraamd. Als dit het geval is, wordt een verliesvoorziening gevormd ter grootte van de netto contante waarde (NCW) van de (grond)exploitatie. Deze NCW wordt berekend aan de hand van de door de commissie BBV voorgeschreven discontovoet (het streefpercentage van de ECB voor de inflatie, zijnde 2%).

Reserves in relatie tot de risico's

Jaarlijks worden er risicoscenario's ten aanzien van de grondexploitaties in beeld gebracht. Deze scenario analyses worden in het voortraject van een grondexploitatieherziening gemaakt. Wanneer de uitkomst van een risicoscenario niet op te vangen is met het resultaat van de grondexploitatie zelf wordt dit risico meegenomen in het weerstandsvermogen en risicomanagement van de gemeente. Dit gebeurt met de risicomanagementtool NARIS, op basis van de kans van optreden dat een risico zich voordoet en het effect van het betreffende risico (kans * effect). Als het risico is op te vangen in het verwachte resultaat dan volgt er geen actie.

H 4. Financiële positie

Prognose meerjarenbalans

Bedragen x € 1.000

	Raming 1-1-2025	Raming 1-1-2026	Raming 1-1-2027	Raming 1-1-2028
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	4.284	4.084	3.916	3.762
Materiële vaste activa	224.985	271.166	310.294	317.843
Financiële vaste activa	4.952	4.635	4.300	3.946
Totaal vaste activa	***234.221***	***279.885***	***318.510***	***325.551***
Vlottende Activa				
Voorraden	14.233	19.714	13.829	11.757
Uitzettingen met een rentetypische-looptijd korter dan één jaar	51.750	51.750	51.750	51.750
Liquide middelen	1.522	1.522	1.522	1.522
Overlopende activa	7.102	7.102	7.102	7.102
Totaal vlottende activa	***74.607***	***80.088***	***74.203***	***72.131***
Totaal activa	**308.828**	**359.973**	**392.713**	**397.682**
Vaste passiva				
Eigen vermogen	109.996	102.328	101.040	100.149
Voorzieningen	64.698	56.066	53.990	60.660
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	70.966	138.411	174.515	173.705
Totaal vaste passiva	***245.660***	***296.805***	***329.545***	***334.514***
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	16.729	16.729	16.729	16.729
Overlopende passiva	*46.439*	*46.439*	*46.439*	*46.439*
Totaal vlottende passiva	***63.168***	***63.168***	***63.168***	***63.168***
Totaal passiva	**308.828**	**359.973**	**392.713**	**397.682**

Uit de meerjarenbalans kan worden afgelezen dat Dijk en Waard de komende jaren behoorlijk gaat investeren in met name materiële vaste activa (zie meerjarige ontwikkelingen op regel Materiële vaste activa). Naast de gebruikelijke (vervangings)investeringen uit het Meerjareninvesteringsschema wordt dit onder meer veroorzaakt door geplande investeringen in het Stationskwartier, onderwijshuisvesting en de ontwikkeling van het project Kanaalpark. Slechts een klein gedeelte van deze investeringen kan worden gefinancierd door de verkoop van voorraden grond (zie saldi-afname op regel Voorraden).

Daarnaast kan ook worden geconstateerd dat de saldi van het eigen vermogen en de voorzieningen (die beiden naast een bestedingsfunctie ook een financieringsfunctie hebben) de komende jaren gaan teruglopen (zie het meerjarig geschatte verloop op de regels Eigen vermogen en Voorzieningen). Het eigen vermogen wordt gevormd door de totaalsom van alle gemeentelijke reserves.

In het geval van deze reserves wordt dit veroorzaakt door het feit dat zij worden ingezet om bepaalde lasten in de exploitatie te dekken en dat de Algemene Reserve wordt gebruikt om het negatieve begrotingsresultaat voor 2025 te dekken. Bij de voorzieningen worden de grootste mutaties veroorzaakt door de kosten van gepland groot onderhoud, die ten laste van de onderhoudsvoorzieningen worden afgeboekt.

Per saldo betekent dit dat er in de komende jaren meer een beroep zal moeten worden gedaan op externe financiering om al deze mutaties te kunnen uitvoeren (zie meerjarige ontwikkeling op regel Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer). De toename van de geprognosticeerde externe financieringsbehoefte kan als volgt inzichtelijk worden gemaakt:

	Bedragen x € 1.000	
Toename vaste activa	91.330	
Afname voorraad grond	-2.476	
Toename vaste en vlottende activa		88.854
Afname eigen vermogen en voorzieningen		13.885
Toename externe financieringsbehoefte		102.739

Hierbij past wel de nadrukkelijke opmerking dat de werkelijke ontwikkelingen slechts een indicatie geven en de komende jaren anders kunnen zijn dan de verwachtingen die in de prognose van de meerjarenbalans zijn opgenomen. Zo kunnen bijvoorbeeld daadwerkelijke investeringen en groot onderhoudswerken afwijken van de planning (lees: vertraging oplopen in de uitvoering). Dit zal gevolgen hebben voor de werkelijke financieringsbehoefte.

EMU-Saldo

Bedrag x € 1.000

	Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.695	-8.831	-15.820	-11.355	-10.467
2	Mutatie (im)materiele vaste activa	38.030	-35.171	45.981	38.960	7.395
3	Mutatie voorzieningen	-6.729	19.272	-8.632	-2.076	6.670
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	968	-11.945	5.481	-5.885	-2.072
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiele vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	**-47.422**	**57.557**	**-75.914**	**-46.506**	**-9.120**

Overzicht reserves

Bedragen x € 1.000

Reserve	Prognose eindstand 2024	Prognose eindstand 2025	Prognose eindstand 2026	Prognose eindstand 2027	Prognose eindstand 2028
A001 Algemene Reserve	26.978	17.459	16.485	15.796	15.107
B001 Reserve NBK-deel 1 Hoofdinfrastructuur	28.368	28.952	29.536	30.120	30.704
B002 Reserve NBK-deel 2 gebouwen en overige v	2.018	1.900	1.782	1.664	1.546
B003 Reserve beheer & sociale structuur NBK2	0	0	0	0	0
B007 Monumentenreserve	38	38	38	38	38
B009 Reserve Schoolwoningen	999	670	341	12	12
B012 Reserve Duurzaamheid	1.357	1.302	1.247	1.192	1.137
B017 Reserve huisvesting primair onderwijs	3.864	4.166	4.468	4.770	5.072
B023 Reserve Integrale ontwikkeling stationsgebied	42	42	42	42	42
B027 Reserve Videosysteem raadszaal	20	10	0	0	0
B029 Reserve Onderwijshuisvesting AZC leerlingen	440	440	440	440	440
B030 Reserve BYOD	11	11	11	11	11
B032 Reserve Verduurz. gem gebouwen	200	200	200	200	200
B038 Reserve Vanadium	1.844	1.639	1.311	1.085	747
B040 Reserve verhoogde asielinstroom	5.090	5.027	4.964	4.901	4.838
B045 Reserve omgevingswet	725	725	725	725	725
B046 Reserve Dotatie Sportvoorziening	2.530	2.393	2.256	2.119	1.982
B055 Reserve ecozone Broekhorn	519	496	473	450	427
B056 Reserve bedrijfsvoering werkvoorraad CUP	46	46	46	46	46
B057 Reserve Expertisecentrum	772	922	1.072	1.222	1.372
B058 Reserve Motie sociale woningbouw	329	329	329	329	329
B059 Reserve Projecten leefomgeving en voorz.	1.881	1.881	1.881	1.881	1.881
B062 Reserve Steunfonds corona	2.192	2.192	2.192	2.192	2.192
B064 Reserve Bouwgrondexploitatie	6.756	6.696	6.636	6.576	6.516
B067 Reserve Groot onderhoud gebouwen	576	586	596	606	616

Reserve Bedragen x €1.000	Prognose eindstand 2024	Prognose eindstand 2025	Prognose eindstand 2026	Prognose eindstand 2027	Prognose eindstand 2028
B069 Reserve Dorpskernen	153	153	153	153	153
B072 Reserve Verkeershotspots	0	0	0	0	0
B075 Reserve Programmaplan LOMW	159	109	109	109	109
B076 Reserve TOZO	1.553	1.553	1.553	1.553	1.553
B078 Reserve Overheveling budgetten	1.063	1.063	1.063	1.063	1.063
B080 Reserve Ruimtelijke Initiatieven in Gebiedsontwikkelingen	750	750	750	750	750
B081 Reserve duurzaamheid schoolgebouwen	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
B083 Reserve Doorontwikkeling museum Broekerveiling	906	906	906	906	906
B084 Reserve Organisatieontwikkeling en kosten dienstverlening	278	278	278	278	278
B086 Reserve Sociaal domein	188	168	148	128	108
B087 Reserve Kapitaallasten	15.106	14.746	14.394	14.042	13.690
B088 Reserve Harmonisatie buitensportaccommodaties	745	880	1.015	1.150	1.285
B089 Reserve regionale investeringsagenda mobiliteit Regio Alkmaar	0	0	0	0	0
B090 Reserve Oosterdel	0	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal	**109.996**	**102.328**	**101.040**	**100.149**	**99.475**

Overzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Reserve	Prognose eindstand 2024	Prognose eindstand 2025	Prognose eindstand 2026	Prognose eindstand 2027	Prognose eindstand 2028
• Groot onderhoud Wegen/Kunstw/Waterhuish	23.113	15.821	14.881	20.129	29.827
• Spaarvoorziening rioolvervanging	17.482	15.179	13.175	11.522	9.929
• Egalisatie riolering	6.220	6.220	6.220	6.220	6.220
• Pensioenvoorz politieke ambtsdragers	5.568	5.551	5.534	5.517	5.500
• Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	3.625	4.145	4.475	6.535	8.317
• Groot Onderhoud Openbare Verlichting	2.998	3.094	2.928	3.097	3.521
• Groot onderhoud geb in beheer NV Sport	2.169	2.032	2.300	2.751	2.926
• Groot onderhoud speeloppervl buitensport	1.374	1.600	1.766	1.880	2.187
• spaarverlof	903	1.204	1.505	1.806	2.107
• Egalisatie afvalstoffenheffing	936	936	936	936	936
• Groot onderhoud bijzondere kunstwerken	267	267	267	267	267
• Wachtgeld voormalig wethouders	43	17	3	0	0
Totaal	**64.698**	**56.066**	**53.990**	**60.660**	**71.737**

Meerjaren investeringsschema

Bedragen x € 1.000

Investeringen ICT, facilitair, huisvesting	Jaar investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Werkplekinrichting	2024	2024	690	10	Lineair	69	69	69	69
Audiovisuele apparatuur		2024	121	5	Lineair	24	24	24	24
Geluidsinstallatie + discussiesysteem raad- en trouwzaal	2024	2024	94	5	Lineair	19	19	19	19
Bureau-aanpassingen monitoren	2024	2024	35	10	Lineair	4	4	4	4
Vervanging plotter	2024	2024	15	5	Lineair	3	3	3	3
Aanleg buitenruimte werf Beukenlaan tbv Esdege	2025	2025	75	20	Lineair	-	4	4	4
Verbouwing Parelhof: Raadszaal, Werkcafe en Trouwzaal (fase 3)	2025	2026	3.500	20	Lineair	-	-	175	175
2022 - Thin Clients	2026	2026	28	5	Lineair	-	-	6	6
2023 - CYOD - Telefoons	2026	2027	709	3	Lineair	-	-	-	236
Totaal			**5.267**			**119**	**123**	**304**	**540**

Bedragen x € 1.000

Investeringen openbare ruimte/ wegen/ recreatieve voorzieningen	Jaar van investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Vervanging speeltoestellen 2025	2025	2025	482	13	Lineair	-	37	37	37
Install.parkeergarages Stadshart	2025	2025	232	8	Lineair	-	29	29	29
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg kunstgrasveld	2025	2025	602	25	Lineair	-	24	24	24
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg kunstgrasveld (toplaag)	2025	2025	232	10	Lineair	-	23	23	23
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2025	2025	2025	292	13	Lineair	-	22	22	22
Verbeteren verkeersveiligheid Stellingmolen/Rustenburgerweg	2025	2025	750	60	Lineair	-	13	13	13
Bindingspad	2025	2025	136	20	Lineair	-	7	7	7
PSWR 2022-2027 De Draai uitbreidingsinvestering 2025	2025	2025	398	60	Lineair	-	7	7	7
Lichtmasten, schakelkasten en bekabeling 2024	2024	2025	48	15	Lineair	-	3	3	3
Lichtmasten, schakelkasten en bekabeling 2025	2025	2025	48	15	Lineair	-	3	3	3
Damwand sluis BOL	2025	2025	56	20	Lineair	-	3	3	3
Plakplaatsen	2025	2025	38	25	Lineair	-	2	2	2
Brug Andriesseplantsoen	2025	2025	146	80	Lineair	-	2	2	2
LOMW strandje Noorderplas	2025	2025	50	40	Lineair	-	1	1	1
Ophogen Zaagmolenweg	2025	2025	60	60	Lineair	-	1	1	1
Brug Kinderboerderij De Bongelaar/Rosariumpark	2025	2025	105	80	Lineair	-	1	1	1
Verkeersregelinstallatie/masten en lantaars vervangen	2025	2025	20	30	Lineair	-	1	1	1
Verkeersregelinstallatie/ automaat vervangen	2025	2025	20	15	Lineair	-	1	1	1
LOMW Route Vroonermeer-Oosterdijk - Knelpunt V (Noordzijde SP tot Twuyvermeer)	2024	2025	14	40	Lineair	-	-	-	-

Investeringen openbare ruimte/ wegen/ recreatieve voorzieningen	Jaar van investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Vervanging speeltoestellen 2026	2026	2026	531	13	Lineair	-	-	41	41
Middenweg (schrijverswijk)	2026	2026	1.614	60	Lineair	-	-	27	27
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2026	2026	2026	294	13	Lineair	-	-	23	23
PSWR 2022-2027 Stadshart uitbredingsinvestering 2026	2026	2026	480	60	Lineair	-	-	8	8
Wegafsluitingen	2026	2026	70	15	Lineair	-	-	5	5
Materieel werkplaats	2026	2026	60	15	Lineair	-	-	4	4
Vervanging schakelkasten 2026	2026	2026	48	15	Lineair	-	-	3	3
Aanleg gemeentelijke OVL installatie bij herinrichting 2025	2025	2026	62	80	Lineair	-	-	1	1
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg kunstgrasveld	2026	2026	895	25	Lineair	-	-	36	36
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg kunstgrasveld (toplaag)	2026	2026	232	10	Lineair	-	-	23	23
Rehabilitatie Zuidtangent	2025	2027	1.771	60	Lineair	-	-	-	30
Vervanging speeltoestellen 2027	2027	2027	375	13	Lineair	-	-	-	29
Vervanging ondergronden speelvoorzieningen 2027	2027	2027	375	13	Lineair	-	-	-	29
Wegafsluitingen	2027	2027	160	15	Lineair	-	-	-	11
Verkeersregelinstallatie/Led-lampen vervangen	2027	2027	59	8	Lineair	-	-	-	7
Verkeersregelinstallatie/ automaat vervangen	2027	2027	70	15	Lineair	-	-	-	5
Vervanging schakelkasten 2027	2027	2027	48	15	Lineair	-	-	-	3
PSWR 2022-2027 De Draai uitbreidingsinvestering 2027	2027	2027	158	60	Lineair	-	-	-	3
Verkeersregelinstallatie/grondkabel vervangen	2027	2027	80	30	Lineair	-	-	-	3
Revitalisatie havengebied BOL	2024	2027	65	40	Lineair	-	-	-	2
LOMW vaarroute Veilingterrein-Oosterdijksloot	2024	2027	61	40	Lineair	-	-	-	2

Investeringen openbare ruimte/ wegen/ recreatieve voorzieningen	Jaar van investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Verkeersregelinstallatie/Lantaarns vervangen	2027	2027	60	30	Lineair	-	-	-	2
Verkeersregelinstallatie/masten	2027	2027	70	30	Lineair	-	-	-	2
Aanleg gemeentelijke OVL installatie bij herinrichting 2026	2026	2027	76	80	Lineair	-	-	-	1
LOMW Route Vroonermeer-Oosterdijk - Knelpunt V (Twuyvermeer tot Oosterdijk)	2024	2027	42	40	Lineair	-	-	-	1
Herschikking sportpark De Kabel - bouw clubaccommodatie	2026	2027	4.900	40	Lineair	-	-	-	123
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg groen	2026	2027	329	15	Lineair	-	-	-	22
Herschikking sportpark De Kabel - wandel- en fietsbruggen	2026	2027	310	20	Lineair	-	-	-	15
Herschikking sportpark De Kabel - parkeervoorziening	2026	2027	666	60	Lineair	-	-	-	11
Herschikking sportpark De Kabel - bouwrijpmaken kavel	2026	2027	608	60	Lineair	-	-	-	10
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg handbalvelden	2026	2027	341	60	Lineair	-	-	-	6
Herschikking sportpark De Kabel - verhardingen	2026	2027	211	60	Lineair	-	-	-	4
Herschikking sportpark De Kabel - aanleg wandel- en fietspaden	2026	2027	83	60	Lineair	-	-	-	1
LOMW Vaarroute Achterburggracht - Oosterdel - uitvoering	2024	2027	17	40	Lineair	-	-	-	-
LOMW Vaarroute binnendoor SP-BOL (2022)	2025	2028	3.162	40	Lineair	-	-	-	-
Rehabilitatie asfalt Stationsgebied fase 2	2028	2028	386	60	Lineair	-	-	-	-
Aanleg gemeentelijke OVL installatie bij herinrichting 2027	2027	2028	260	80	Lineair	-	-	-	-
Fietspad Hasselaarsweg (oost) en (west)	2028	2028	160	60	Lineair	-	-	-	-
Totaal			**22.917**			**0**	**180**	**351**	**673**

Bedragen x € 1.000

Bedragen x € 1.000

Investeringen materieel	Jaar van investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Vrachtwagen met afzetsysteem met kraan en pers opbouw	2025	2025	600	10	Lineair	-	60	60	60
Aanbouwwerktuigen groen en sport	2025	2025	220	10	Lineair	-	22	22	22
KCA depot Beukenlaan	2025	2025	150	25	Lineair	-	6	6	6
Algemeen materieel	2025	2025	46	10	Lineair	-	5	5	5
Zijlader	2026	2026	2.184	8	Lineair	-	-	273	273
Grote veegmachines	2026	2026	432	5	Lineair	-	-	86	86
Afzetcontainers (zijbeladers)	2026	2026	420	8	Lineair	-	-	53	53
Veegmachine / Relining	2026	2026	60	5	Lineair	-	-	12	12
Aanbouwwerktuigen groen en sport	2026	2026	40	10	Lineair	-	-	4	4
Vrachtwagen met afzetsysteem met kraan	2027	2027	288	8	Lineair	-	-	-	36
Werkplaats Stadsbedrijf (gebouw)	2026	2027	1.200	40	Lineair	-	-	-	30
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	2027	2027	227	10	Lineair	-	-	-	23
Afzetcontainers	2027	2027	210	10	Lineair	-	-	-	21
Werkplaats Stadsbedrijf (installaties)	2026	2027	300	15	Lineair	-	-	-	20
Werktuigendrager met kraan	2027	2027	190	10	Lineair	-	-	-	19
Personenauto's	2027	2027	150	10	Lineair	-	-	-	15
Voorbereidingskrediet werkplaats Stadsbedrijf	2024	2027	462	40	Lineair	-	-	-	12
Werktuigendrager	2027	2027	100	10	Lineair	-	-	-	10
Aanbouwwerktuigen groen en sport	2027	2027	60	10	Lineair	-	-	-	6
Totaal			**7.339**			**-**	**93**	**521**	**713**

Bedragen x € 1.000

Kanaalpark	Jaar van investeren	Jaar ingebruik name	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Investering Kanaal park	2024	2024	570	divers	Lineair	30	30	30	30
Investering Kanaal park	2025	2025	3.628	divers	Lineair		159	159	159
Investering Kanaal park	2026	2026	2.562	divers	Lineair			149	149
Investering Kanaal park	2027	2027	3.316	divers	Lineair				56
Totaal			**10.076**			**30**	**189**	**338**	**394**

Onderwijshuisvesting	Jaar van investeren	Jaar ingebruikname	Bedrag	Afschrijvingen		Afschrijvingslasten			
Bedragen x € 1.000				termijn	vorm	2025	2026	2027	2028
Tweede fase De Nieuwe Draai - Bouwkosten	2024	2025	2.830	40	Lineair	-	71	71	71
Tweede fase De Nieuwe Draai - Installaties	2024	2025	730	15	Lineair	-	49	49	49
IKC De Carrousel - Bouwkosten	2025	2026	4.570	40	Lineair	-	-	114	114
IKC De Carrousel - Installaties	2025	2026	1.200	15	Lineair	-	-	80	80
De Draai 3e locatie - Bouwkosten	2024	2026	2.120	40	Lineair	-	-	53	53
De Draai 3e locatie - Installaties	2024	2026	560	15	Lineair	-	-	37	37
De Draai 3e locatie - Grondaanankopen	2024	2024	375			-	-	-	-
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Bouwkosten	2025	2027	4.050	40	Lineair	-	-	-	101
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Installaties	2025	2027	960	15	Lineair	-	-	-	64
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Grondaankopen	2025	2025	450			-	-	-	-
P.J. Smitschool - Bouwkosten	2025	2025	1.120	40	Lineair	-	28	28	28
P.J. Smitschool - Installaties	2025	2025	260	15	Lineair	-	17	17	17
KC Het Baken - Bouwkosten	2025	2027	4.980	40	Lineair	-	-	-	125
Grondkosten IHP - Het Baken	2025	2025	450			-	-	-	-
KC Het Baken - Installaties	2025	2027	1.180	15	Lineair	-	-	-	79
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Gymzaal - Bouwkosten	2025	2027	1.560	40	Lineair	-	-	-	39
Nieuwe binnenstedelijke locatie - Gymzaal - Installaties	2025	2027	370	15	Lineair	-	-	-	25
Rembrandstraat - Gymzaal - Bouwkosten	2026	2027	1.560	40	Lineair	-	-	-	39
Rembrandstraat - Gymzaal - Installatiekosten	2026	2027	370	15	Lineair	-	-	-	25
IKOC Noord Scharwoude - Bouwkosten	2025	2028	5.500	40	Lineair	-	-	-	-
IKOC Noord Scharwoude - Installaties	2025	2028	1.400	15	Lineair	-	-	-	-
Eerste inrichting primair onderwijs	2025	2025	9	20	Lineair	-	-	-	-
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2025	2025	0	20	Lineair	-	-	-	-
Eerste inrichting primair onderwijs	2026	2026	179	20	Lineair	-	-	9	9
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2026	2026	93	20	Lineair	-	-	5	5
Eerste inrichting primair onderwijs	2027	2027	55	20	Lineair	-	-	-	3
Eerste inrichting voortgezet onderwijs	2027	2027	42	20	Lineair	-	-	-	2
			36.973			0	165	463	965

H 5. Financiële overzichten

Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
LASTEN						
Bestuur en ondersteuning	-47.083	-48.072	-49.885	-50.462	-50.352	-50.250
Veiligheid	-8.705	-9.708	-10.369	-10.526	-10.684	-10.697
Verkeer, vervoer en waterstaat	-18.310	-19.450	-19.123	-21.390	-20.718	-21.379
Economie	-3.733	-4.003	-3.744	-4.113	-4.167	-4.257
Onderwijs	-12.325	-13.977	-13.182	-13.455	-11.176	-11.586
Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte	-26.212	-26.245	-28.075	-27.061	-27.185	-27.671
Sociaal domein	-123.852	-131.157	-122.576	-118.310	-116.345	-115.837
Volksgezondheid en milieu	-28.475	-28.653	-30.893	-30.718	-30.981	-30.887
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-32.174	-36.175	-18.508	-19.052	-18.994	-18.991
TOTAAL LASTEN	**-300.869**	**-317.441**	**-296.355**	**-295.087**	**-290.602**	**-291.556**
BATEN						
Bestuur en ondersteuning	199.608	204.733	213.729	203.733	206.165	208.216
Veiligheid	74	52	68	68	68	68
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.567	1.698	2.133	2.137	2.137	2.146
Economie	1.819	2.213	1.735	2.117	2.117	2.117
Onderwijs	3.963	4.090	3.885	3.885	1.385	1.385
Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte	4.966	2.410	2.728	2.656	2.656	2.656
Sociaal domein	38.489	36.899	23.894	24.675	24.463	24.463
Volksgezondheid en milieu	25.639	25.642	27.060	26.912	27.172	26.955
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	27.100	29.906	12.294	13.085	13.085	13.085
TOTAAL BATEN	**304.225**	**307.642**	**287.524**	**279.266**	**279.247**	**281.089**
Saldo van baten en lasten	**3.356**	**-9.798**	**-8.831**	**-15.820**	**-11.355**	**-10.467**
Toevoeging aan reserves	-6.662	-5.847	-4.622	-4.622	-4.622	-9.622
Onttrekking aan reserves	16.127	12.813	8.592	6.660	6.637	6.387
Saldo mutaties reserves	**9.465**	**6.965**	**3.970**	**2.038**	**2.015**	**-3.235**
Resultaat	**0**	**-2.833**	**-4.861**	**-13.782**	**-9.340**	**-13.702**

Structureel evenwicht

Overzicht incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	2025		2026		2027		2028	
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning								
Verwerken Kadernota 2025 - 0.3 Thema 80 Jaar Vrijheid	-30							
Incidentele verlaging algemene uitkering		-2.800						
Verkeer, vervoer en waterstaat								
Conservering Stien Spierbrug			-1.600					
Economie								
Langedijk ontwikkelt met water (zie ook dekking reserves)	-50							
Jurist snippergroen (zie ook dekking reserves)	-140							
Onderwijs								
Onderwijsachterstandenbeleid	-2.500	2.500	-2.500	2.500				
Bijdrage beroepenevent Dijk en Waard on Stage	-35							
Pilot Groene schoolpleinen	-100							
Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte								
Kadernota 2025 - 5.1 Cultuurregio / thema Water	-150							
Kadernota 2025 - 5.3 Erfgoedbeleid	-30		-30					
Kadernota 2025 - 5.2 Doorontwikkeling Museum Broekerveiling naar scenario 3	-1.200							
Inzet Brede Spuk Leefomgeving	-45	45						
Sociaal domein								
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) (Zie ook dekking reserves)	-812		-529		-212			
Kadernota 2025 - 6.1 Bestaanszekerheid / Pilot Armoedebeleid	-756		-756					
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	-328		-328					
Cliëntgebonden uitgaven	-224							
Bedragen x € 1.000	2025		2026		2027		2028	

Programma	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma Route regionale Jeugdhulp 2026	-102							
Kadernota 2023 - Communitybuilding	-75							
Kadernota 2025 - 6.2 Communitybuilding	-150		-150					
Kadernota 2023 - Buurtbemiddeling	-75							
Inzet Brede Spuk	-215	215	-183	183				
Volksgezondheid en milieu								
Inzet Brede Spuk	-113	113						
Tijdelijke uitbreiding 1 fte Adviseur duurzame energie infrastructuur	-97	97	-97	97	-97	97		
Tijdelijke uitbreiding 2 FTE subsidiemedewerker duurzaamheid (dekking Jettengelden)	-147	147	-147	147	-147	147		
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening								
Kadernota 2025 - 3.2 Regio Deal NHN	-75		-75					
Kadernota 2025 - 8.1 Stationskwartier Dijk en Waard - in aanbouw en circulair infocentrum	-160							
Totaal incidentele mutaties exploitatie	**-7.609**	**317**	**-6.395**	**2.927**	**-456**	**244**	**0**	**0**
Algemene reserve								
Dekking jurist snippergroen		140						
Dekking omzettings effect nieuwe inkoop jeugd		1.100		300				
Reserve duurzaamheid								
Kadernota 2025 - 2.1 Regionale Investerings Agenda Mobiliteit Regio Alkmaar		50					-5.000	
Reserve Schoolwoningen								
Dekking rentelasten		329		329		329		
Reserve Tozo								
Dekking lasten TOZO opgenomen in programma 6		812		529		212		
Totaal incidentele mutaties reserves	**0**	**2.431**	**0**	**1.158**	**0**	**541**	**-5.000**	**0**
Totaal incidentele baten en lasten	**-7.609**	**2.748**	**-6.395**	**4.085**	**-456**	**785**	**-5.000**	**0**
Totaal incidenteel saldo	**-4.861**		**-2.310**		**329**		**-5.000**	

Bijlagen

Beleidsindicatoren

Nr.		Naam Indicator	Eenheid	Bron	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024
1	(P0)	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,52	7,41	7,44
2	(P0)	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6	6,4	6,67
3	(P0)	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	847,65	839,6	803,26
4	(P0)	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	23,97	24,17	5,57
5	(P0)	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	8,75	9,76	10,94
6	(P1)	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt		10	
8	(P1)	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,7	2,1	1,7
9	(P1)	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,6	3,4	3,6
10	(P1)	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2	0,8	2
11	(P1)	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6,2	5,8	6,2
14	(P3)	Functiemenging	%	LISA	48,8%	49,0%	48,9%
16	(P3)	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	145,8	153,6	145,9
17	(P4)	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0,7	0,7	0,1
18	(P4)	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	17	14	50
19	(P4)	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en mbo-onderwijs	Ingrado	2,4%	2,5%	
20	(P5)	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	45,6%		45,2
21	(P6)	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	626,9	638,9	
22	(P6)	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%		

Nr.		Naam Indicator	Eenheid	Bron	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024
23	(P6)	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	3%		
24	(P6)	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	73,9%	74,9%	
26	(P6)	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2%		
27	(P6)	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	199,1	193,9	
28	(P6)	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	102,4	106,4	
29	(P6)	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	14,6%	15,4%	
30	(P6)	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,6%	1,4%	
31	(P6)	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	0,3%	
32	(P6)	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	450	450	
33	(P7)	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS			
34	(P7)	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	34,6%		
35	(P8)	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	312	366	
36	(P8)	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	20,2		
37	(P8)	Demografische druk	%	CBS	75,1%	75,0%	74,5%
38	(P8)	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro’s	COELO	764	819	863
39	(P8)	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro’s	COELO	823	876	917

Uitvoeringsinformatie

(Hoofd)taakveld	baten	lasten
Bestuur en ondersteuning	**215.180**	**-49.897**
Bestuur	925	-6.071
Burgerzaken	1.646	-4.358
Beheer overige gebouwen en gronden	856	-853
Overhead	3.423	-35.405
Treasury	555	94
OZB woningen	12.550	0
OZB niet-woningen	11.415	0
Parkeerbelasting	10	0
Belastingen overig	96	-961
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	182.203	0
Overige baten en lasten	49	-2.331
Mutatie reserves	1.452	-12
Veiligheid	**68**	**-10.369**
Crisisbeheersing en brandweer	0	-6.480
Openbare orde en veiligheid	68	-3.889
Verkeer, vervoer en waterstaat	**5.625**	**-22.847**
Verkeer en vervoer	1.588	-17.983
Parkeren	474	-304
Recreatieve havens	71	-89
Economische havens en waterwegen	0	-747
Mutatie reserves	3.492	-3.724
Economie	**1.785**	**-3.744**
Economische ontwikkeling	0	-1.670
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.496	-1.513
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-73
Economische promotie	159	-488
Mutatie reserves	50	0
Onderwijs	**4.462**	**-13.844**
Onderwijshuivesting	1.349	-7.806
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.536	-5.376
Mutatie reserves	577	-662
Sport, cultuur en recreatie	**3.688**	**-28.247**
Sportbeleid en activering	509	-805
Sportaccommodaties	1.184	-7.404
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	485	-4.517
Musea	0	-555
Cultureel erfgoed	27	-2.209
Media	216	-2.830
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	308	-9.756
Mutatie reserves	960	-172

(Hoofd)taakveld	baten	lasten
Sociaal domein	**25.858**	**-122.577**
Samenkracht en burgerparticipatie	625	-10.313
Wijkteams	151	-3.432
Inkomensregelingen	22.645	-33.051
Begeleide participatie	0	-5.714
Arbeidsparticipatie	0	-4.323
Maatwerkvoorziening (WMO)	473	-3.119
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0
Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-6.621
Begeleiding (WMO)	0	-7.194
Dagbesteding (WMO)	0	-1.718
Maatwerkdienstverlening 18-	0	2.595
Jeugdhulp begeleiding	0	-5.852
Jeugdhulp behandeling	0	-10.216
Jeugdhulp dagbesteding	0	-2.686
Pleegzorg	0	-1.203
Gezinsgericht	0	-1.661
Jeugdhulp met verblijf overig	0	-6.257
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-9.354
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-1.973
Gesloten plaatsing	0	-588
Geëscaleerde zorg 18+	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0
Jeugdbescherming	0	-2.490
Jeugdreclassering	0	-175
Coördinatie en beleid Wmo	0	-2.095
Coördinatie en beleid Jeugd	0	-5.133
Mutatie reserves	1.964	-1
Volksgezondheid en milieu	**27.086**	**-30.943**
Volksgezondheid	444	-5.623
Riolering	14.094	-11.767
Afval	11.849	-9.219
Milieubeheer	250	-3.661
Begraafplaats en crematoria	422	-623
Mutatie reserves	26	-51
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**12.363**	**-18.508**
Ruimte en leefomgeving	0	-3.290
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	9.572	-9.422
Wonen en bouwen	2.722	-5.796
Mutatie reserves	70	0
Totaal	**295.456**	**-300.977**

Begrotingspost subsidies

Maximaal te verstrekken subsidiebedragen 2025	Bedrag 2025
Naam instelling	
Christelijke Sportvereniging Broek op Langedijk (BOL)	€ 66.160
Cool Kunst en Cultuur *1)	€ 2.770.467
Discrinatie.nl Noord Holland Noord	€ 66.766
GGD Hollands Noorden *2)	€ 532.790
Humanitas Noord Kennemerland *2)	€ 347.776
Langedijker Sport-Vereniging Voorwaarts (LSVV)	€ 156.920
Parnassia Groep B.V.	€ -
Popschool Your Song Coöperatie U.A.	€ 96.400
RCO De Hoofdzaak	€ 82.759
Sportvereniging Door Training Sterk (D.T.S.)	€ 105.200
Nieuw te vormen Stichting 4 en 5 mei Dijk en Waard	€ 7.700
Stichting Artotheek Heerhugowaard (Kunstkerk Dijk en Waard)	€ 32.340
Stichting Bibliotheek Kennemerwaard *2/3)	€ 2.997.385
Stichting Den Huygen Dijck	€ 28.500
Stichting Doesgoed	€ 44.710
Stichting GGZ Noord Holland Noord	€ 13.374
Stichting Media Platform Alkmaar	€ 108.160
Stichting MET Dijk en Waard *2)	€ 3.145.945
Stichting Mixtream	€ 57.500
Stichting Museum BroekerVeiling	€ 404.745
Stichting Slachtofferhulp Nederland regio Noordwest	€ 34.078
Stichting Wonen Plus Welzijn	€ 1.387.097
Vervoersvereniging Dijk en Waard	€ 430.000
	€ 12.916.772

*1) inclusief dekking vanuit brede SPUK regeling
*2) inclusief dekking vanuit specifieke uitkering OAB
*3) exclusief specifieke uitkering IDO